

20
5042

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΓΟΥΔΗ

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΠΑΡΑ ΤΩΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΙ ΤΗΣ Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΠΡΩΤΥΠΟΥ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΚΒ IV. *ΚΒ*

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ

A

«Γηράσκω δ' αἰεὶ διδασκόμενος»

(ΣΟΛΩΝ)

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ'

Αριθμὸς ἔργου: 530

*224
24
248*

224

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΚΑΜΙΝΑΡΗ & Π. ΚΥΡΙΑΚΟΥ

(Ὁδὸς Σοφοκλέους 41)

1922

Καμινάρης
ΚΒ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΓΟΥΔΗ

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΠΑΡΑ ΤΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩ ΤΗΣ Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

42089

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

IV.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ

A

«Γηράσκω δ' αὖτις διδασκόμενος»

(ΣΟΛΩΝ)

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ'

Βιβλιοθήκη
Εθνικὸν Παιδαγωγικόν Ἰνστιτούτον
1922
530
L. 7-22
6.50
1.40

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Κ. ΚΑΜΙΝΑΡΗ & Π. ΚΥΡΙΑΚΟΥ
(Ὁδὸς Σοφοκλέους 41)
1922

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΛΙΑΔΑ.

Τὰ πρὸ τῆς ὑποθέσεως. Ἐν Σπάρτῃ ἐβασίλευεν ὁ Μενέλαος ἔχων σύζυγον τὴν καλλίστην τῶν Ἑλληνίδων Ἑλένην. Αἴφνης ἐμφανίζεται ἡμέραν τιὰ ἐν τοῖς ἀνακτόροις ὁ Πάρις, ὁ περικαλλὴς υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Πριάμου, ὅστις τυγχάνει λίαν φιλοξένου δεξιώσεως ἐν τοῖς βασιλικοῖς ἀνακτόροις. Ἄλλ' ὁ Μενέλαος ἠναγκασμένος νὰπέλθῃ εἰς Κρήτην πρὸς τὸν φίλον βασιλέα Ἰδομενέα χάριν σπουδαίων ὑποθέσεων παραγγέλλει εἰς τὴν σύζυγον νὰ ἔξακολουθήσῃ παρέχουσα τὴν ξενίαν εἰς τὸν ξένον ἡγεμονίδην. Ὁ Πάρις ὅμως κάμωνν κατάχρησιν τῆς ξενίας ἀπάγει τὴν ὠραίαν Ἑλένην μετὰ πλήθους θησαυρῶν καὶ ἐπιβιβασθεὶς τοῦ ἀναμένοντος πλοίου ἀπέρχεται εἰς Τροίαν. Ὁ Μενέλαος ἀνακάμψας ἐκ Κρήτης καὶ εὐρῶν τὰ ἀνάτορα ἔρημα τῆς συζύγου καὶ τῶν θησαυρῶν ἀνακοινοὶ περιαλγῆς τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἀδελφὸν Ἀγαμέμνονα, τὸν βασιλέα τῶν πολυχρύσων Μυκηνῶν, καὶ διὰ τούτου πρὸς πάντας τοὺς ἡγεμόνας τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἐκλαβόντες τὸ πάθημα τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης ὡς κοινὴν ὄβριν κατὰ τῆς ὅλης Ἑλλάδος ἀπεφάσισαν νὰ ἐκστρατεύσωσι κοινῇ ἐπὶ τὴν Τροίαν.

Ἐπεὶ τὰς 100 χιλ. μαχητῶν καὶ στόλος ἐκ 1200 περίπου πλοίων συνεκεντρώθη ἐν Αὐλίδι τῆς Βοιωτίας ὑπὸ τὴν γενικὴν ἀρχιστρατηγίαν τοῦ κραταιοτάτου τῶν βασιλέων Ἀγαμέμνονος. Ἐκεῖθεν ὁ στρατὸς ἀποπλεύσας ἐπὶ τοῦ στόλου ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν Τρωικὴν ἀκτὴν καὶ προσέβη εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Ἰλίου, πρωτενοῦσης τῆς Τροίας. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ τεῖχη τῆς πόλεως ἦσαν ὀχυρώτατα, ἡ πολιορκία παρετάθη ἐπὶ 10 ὄλα ἔτη [1193-1184], καθ' ἃ οἱ Ἕλληνες πρὸς πορισμὸν τῶν ἐπιτηδείων προέβαινον συνεχῶς εἰς ληστρικάς καὶ πειρατικάς ἐπιδρομὰς κατὰ περιοικίδων πόλεων, ἄς δεινῶς ἐλαφυραγῶν. Αἴφνης ὅμως κατὰ τὸ 10ον ἔτος τοῦ πολέμου συνέβη ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν Ἑλλήνων σοβαρώτατον γεγονός, τὸ ὁποῖον

καὶ ἀποτελεῖ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Ἰλιάδος. Τοῦτο θὰ μάθωμεν εὐθύς ἀπὸ τῶν πρώτων μαθημάτων τῆς Ἰλιάδος, εἰς τὴν ἐρμηνεϊάν τῆς ὁποίας ἤδη εἰσερχόμεθα.

Μυκηναῖος πολιτισμός. Ἄλλ' ἄρα ὑπῆρξάν ποτε βασιλεία Μυκηναίων καὶ Τροίας, ἐγένετο ὄντως ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος, ὑπῆρξεν ἀληθῶς ὁ βίος τῶν Ἀχαιῶν, ὃν εἶδομεν περιγραφόμενον ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα καὶ θὰ ἴδωμεν τὸν ποιητὴν περιγράφοντα ἐν τῇ Ἰλιάδι, ἢ μὴ πάντα εἶναι πλάσματα φαντασίας ποιητικῆς, ἀπλῶς σκοποῦντα διὰ τῶν μύθων νὰ θέλωσιν ἀκροατὰς καὶ ἀναγνώστας ἐν ταῖς ὥραις τῆς σχολαίας αὐτῶν ἀναπαύσεως; Μέχρι πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων ἐπιστεύετο ὅτι τὸ περιεχόμενον τῶν δύο ποιημάτων ἦτο νεφέλωμα ποιητικόν, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε ἐπὶ τῆς γῆς εἶχε λάβει σάρκα καὶ ὄσῃ, ὅτι ἀμυδραὶ ἱστορικῶ φωτὸς ἀκτῖνες ἠδύνατο μέχρι τῆς 7ης ἢ τὸ πολὺ τῆς 8ης π. Χ. ἔκ. νὰ διεισδύσωσι διὰ μέσου τοῦ πυκνοῦ σκοτοῦ τοῦ καλύπτοντος τὸ στάδιον τῆς ἱστορικῆς δράσεως τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος, ὅτε αἴφνης τῇ 28 (ν. ἡ.) Νοεμβρίου 1876 ὁ αἰοίδιμος βασιλεὺς ἡμῶν Γεώργιος Α' ἐλάμβανε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα προερχόμενον ἐκ Μυκηναίων παρὰ τοῦ ἐκεῖ ἰδία δαπάνῃ ἐνεργοῦντος ἀνασκαφῆς δαιμονίου Schliemann :

J'annonce avec une extrême joie à Votre Majesté que j'ai découvert les tombeaux, que la tradition, dont Pausanias se fait l'écho, désignait comme les sépulcres d'Agamemnon, de Cassandre, d'Eurymédont et de leurs compagnons, tous touchés pendant le repas par Clytemnestre et son amant Égisthe. J'ai trouvé dans ces sépulcres des trésors immenses, qui suffisent à eux seules à remplir un grand musée, qui sera le plus merveilleux du monde et qui, pendant des siècles à venir, attirera en Grèce des milliers d'étrangers... Que Dieu veuille que ces trésors deviennent la pierre angulaire d'une immense richesse nationale.

Καὶ ὄντως διὰ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Τροίας, τῶν Μυκηναίων, τῆς Τίρυνθος, τοῦ Βοιωτικῆ Ὄρχομενοῦ ἀπεκαλύφθη ἀπροσδόκητος διὰ τὴν ἐπιστήμην προϊστορικὸς κόσμος καὶ ὅτι παρίστατο ἤδη ὡς μῦθος, ὡς ποιητικῆς φαντασίας προϊόν, ἔστι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ὡς ἀπτή πραγματικότης. Οἰκοδομήματα προϊστορικὰ μυθώδους μεγαλείου καὶ τελειότητος, τείχη θαυμαστὰ καὶ ἀνάκτορα με-

γαλοπρεπή ἐν τοῖς ἔρειπίοις, τάφοι καταπλήσσοντος μεγαλείου καὶ ἔργα ὑδραυλικά, χρῆσις πελωρίων λίθων, ὧν ἡ τοποθέτησις παραμένει καὶ σήμερον αἰνίγμα¹, δεξιωτάτη χρῆσις τῆς ζωγραφικῆς, λεπτοτάτη ἐπεξεργασία τῶν ἐγγλυφῶν λίθων, ἀπαράμιλλος δεξιότης ἐν τῇ κατεργασίᾳ τῶν μετάλλων καὶ μάλιστα τοῦ χρυσοῦ, ἐξ οὗ ἐν ἀφθονίᾳ κατεσκευάζοντο κομψότατα ἀγγεῖα καὶ κοσμήματα μετὰ χαριεστάτων μορφῶν καὶ ποικιλωτάτων σχημάτων, τέχνη καθ' ὅλου προηγιμένη ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς κύκλοις τῆς ἀνθρωπίνης δράσεως, πλοῦτος ἀήθης, κρατοῦσιν ἡμᾶς ἐνεοὺς καὶ ἐλέγχουσι ψευδόμενον καὶ τὸν Ἡρόδοτον, λέγοντα ὅτι ἡ πενία ἀείποτε ἦτο σύντροφος τῇ Ἑλλάδι.

Ὁ πολιτισμὸς οὗτος ὁ ἀποκαλυφθεὶς διὰ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Schliemann ὠνομάσθη τότε *Μυκηναῖος* ἐκ τῶν πολυχρῶσων Μυκηνηῶν, τῆς καθέδρας τοῦ κραταιοῦ Ἀγαμέμνονος, διότι ἐκεῖ εὐρέθησαν σπουδαῖα τεῖχη, ἡ πύλη τῶν λεόντων, οἱ μεγαλοπρεπεῖς καὶ πλούσιοι τάφοι, οἱ ἀμύθητοι θησαυροί, οἵτινες ἀπόκεινται μετὰ πολυαρίθμων ἄλλων εὐρημάτων ἐκ πασῶν τῶν προϊστορικῶν πόλεων τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ *Μυκηναίᾳ* αἰθούσῃ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, ὅπου καταπλήσσει ἡ πλήμυρα τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς τέχνης ἡ δαιμονία ἐξάνθησις, ὅπου καὶ οἱ τοῖχοι καὶ ἡ ὄροφῆ ἔχουσι διακοσμηθῆ δι' ἀντιγραφῆς πολυχρῶμων κοσμημάτων εἰλημμένων ἐκ τοιχογραφιῶν τῶν προϊστορικῶν ἀνακτόρων καὶ ἐξ ἄλλων ἔργων τῆς Μυκηναίας τέχνης, ἀποκειμένων ἐν αὐτῇ τῇ αἰθούσῃ, ὥστε τὸ Μουσεῖον τοῦτο νὰ εἶναι μοναδικὸν ἐν τῷ κόσμῳ ἴδρυμα διὰ μόνην τὴν αἰθουσαν αὐτήν.

Μινῶς πολιτισμὸς. Ἄλλ' ὁ πολιτισμὸς ὁ ἐπικληθεὶς Μυκηναῖος δὲν περιορίζετο ἐν περιοχῇ τινι τῆς ἠπειρωτ. Ἑλλάδος καὶ ἐν Τροίᾳ οὐδὲ περὶ τοὺς χρόνους τοῦ Τρωικοῦ πολέμου μόνον, ὡς ἐπιστεῖετο, ἀλλ' ἐξετείνετο πολὺν περαιτέρω καὶ τοπικῶς καὶ χρονικῶς, ὥστε ὁ ὅρος Μυκηναῖος νὰ θεωρῆται σήμερον ἀπηρχαιωμένος. Ἐκ τῶν περαιτέρω ἀνασκαφῶν, αἵτινες ῥαγδαῖα ἐπηκολούθησαν ἐν τοῖς παραλίοις τῆς Ἑλλάδος, ἐν ταῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ

¹ Ἐκ τῶν δύο πλακῶν τοῦ ὑπερθύρου τοῦ τάφου τοῦ Ἀτρεΐος ἡ πρὸς τὰ ἔσω ἔχει μῆκος 9 μ., πλάτος 5 μ. καὶ πάχος 1 μ., βάρος δὲ περίπου 93500 ὀκάδων.

Ἰονίου καὶ μάλιστα ἐν Κρήτῃ, ὅπου οἱ μὲν Ἕλληνες ἀνέσκαψαν τὴν Κνωσόν, οἱ Ἴταλοι τὴν Φαιστόν καὶ εἶτα οἱ Ἀμερικανοί, ἀπεκαλύφθη ὅτι αἱ Μυκῆναι ἦσαν εἰς μόνον τῶν πολυαριθμῶν ἀντιπροσώπων τοῦ πολιτισμοῦ τούτου, ὅστις ἐξετείνετο ἐφ' ὅλης τῆς λεκάνης τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῶν δυτικῶν καὶ δὴ μέχρι τῆς Σικελίας, ἐπὶ τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Μ. Ἀσίας, ἐπὶ πασῶν τῶν νήσων τοῦ ἀρχιπελάγους μέχρι τῆς Κύπρου, ὀριζόμενος πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Κρήτης ὡς τῆς κυρίας ἔδρας αὐτοῦ, κληθεὶς διὰ τὴν περιοχὴν ταύτην *Αἰγαῖος* (καὶ *Κρητομυκηναϊκὸς* ἐκ τῶν δύο σπουδαιότερων ἀντιπροσώπων αὐτοῦ). Οὗτος ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς γ' χιλιετηρίδος π. Χ. διήκει μέχρι τέλους τῆς β' χιλιετηρίδος π. Χ. ἢ τῶν ἀρχῶν τῆς α', συμπύπτων πρὸς τὴν κληθεῖσαν χαλκῆν ἐποχὴν. Κατὰ μικρὸν προαγόμενος ἀνῆλθεν εἰς μεγάλην καὶ πρωτοφανῆ περιωπὴν ἐν Κρήτῃ μάλιστα, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ κέντρον αὐτοῦ. Ἐνταῦθα ἀπεκαλύφθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἰταλῶν ἐν μέσῳ γενικῆς καταπλήξεως πολιτισμὸς μέγας καὶ ὑπέροχος, ἄνευ διακοπῆς ἐξελιχθεὶς, ἀκμάσας καὶ παρακμάσας, ἰθαγενῆς, πρωτότυπος, ὅστις ἐκ τῆς ἱστορικῆς μορφῆς τοῦ βασιλέως Μίνω, οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Θουκυδίδης, ἐκλήθη *Μινῶος*, ἐξ οὗ ἔχαρακτηρίσθησαν καὶ αἱ τρεῖς περίοδοι τοῦ Αἰγαίου πολιτισμοῦ, α') ἡ *πρωτομινωικὴ* [περιλαμβάνουσα τὴν γ' χιλιετηρ.], β') ἡ *μεσομινωικὴ*, καθ' ἣν ἀκμάζει τὰ μέγιστα ὁ πολιτισμὸς οὗτος [2000-1580 π. Χ.], καὶ γ') ἡ *ὑστερομινωικὴ*, ἐν ἣ ἡ τέχνη βαδίζει ἐν τῇ αὐτῇ ἀκμῇ καὶ καθ' ἣν συμπύπτει ἡ θαλασσοκρατία τοῦ Μίνω [1580-1200 ἢ 1090 π. Χ., ὅτε ὁ πολιτισμὸς οὗτος ἀνεκόπη]. Ἡ Κρήτη ἔχει ἀνέλθει εἰς μέγα ὕψος πολιτισμοῦ καὶ δυνάμεως· ὁ κραταῖος Μίνως θαλασσοκρατῶν ἔχει κυριαρχήσει πασῶν τῶν νήσων τοῦ ἀρχιπελάγους καὶ τῶν ἀκτῶν τῆς ἠπειρωτ. Ἑλλάδος καὶ ὁ Κρητικὸς πολιτισμὸς μεταδίδεται πανταχοῦ· εἶναι πολιτισμὸς ὑπερφύης, ἀναπτύξας δύο τέλεια συστήματα γραφῆς, θαυμασίαν ἀρχιτεκτονικὴν, πλαστικὴν καὶ ζωγραφικὴν, προηγμένον θρησκευτικὸν βίον μετὰ μεγάλων τελετῶν (ἐν αἷς καὶ ταυρομαχίαι), θαυμάσια χρυσοουργήματα καὶ κεραμευτικὰ ἔργα, κοσμοῦντα τὸ Μουσεῖον τοῦ Ἡρακλείου.

Οἱ λαοὶ οἱ ἀναπτύξαντες τὸν πολιτισμὸν τοῦτον. Οἱ Ἀχαιοί. Οἱ λαοὶ τοῦ Αἰγαίου οἱ ἀναπτύξαντες τὸν πολιτισμὸν τοῦτον λέγονται Κἄρες, Λέλεγες, Λύκιοι, Πελασγοὶ κ. ἄ., ὁμιλοῦντες γλῶσσαν

ἄσχετον πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν, μὴ Ἑλληνες, συγγενεῖς πρὸς ἄλλους Μικρασιατικοὺς λαοὺς (τινὲς τοῦναντίον θεωροῦσιν αὐτοὺς ὁμοφύλους πρὸς τοὺς Ἑλληνας), ναυτικοὶ καὶ ἀεικίνητοι, διατελοῦντες ἐν πυκνῇ ἐπικοινωνίᾳ πρὸς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀνατολήν. Ἄλλ' ἤδη ἀπὸ τῆς γ'. χιλιετ. π. Χ. κύματα λαῶν, μεταναστευόντων ἀπὸ τῆς σημερινῆς κεντρικῆς Εὐρώπης, ἤρχισαν ἐκχυνόμενα πρὸς Ν, πρὸς τὴν Ἑλλην. χερσόνησον. Ἐκ τῶν φύλων τούτων μνημονεύονται πρῶτοι οἱ Ἀχαιοί, οἵτινες περὶ τὸ 1500 π. Χ. προελάσαντες πρὸς Ν κατέλαβον μέγα μέρος τῆς ἡπειρωτ. Ἑλλάδος (Θεσσαλίαν, ὅπου παρέμειναν ἐφ' ἱκανόν, καὶ εἶτα Ἀργολίδα, Λακωνικὴν, Μεσσηϊαν) καὶ καταλύσαντες τὴν προϋπάρχουσαν βασιλικὴν δυναστείαν ἐν Μυκῆναις, εἰς ἣν ἀνήκουσιν οἱ τάφοι οἱ ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως, ἴδρυσαν κραταιὰ βασιλεία ἐν Μυκῆναις, Τίρυνθι καὶ ἀλλαχοῦ, τῶν παλαιῶν κατοίκων (Πελασγῶν..) ἢ συνανακραθέντων μετ' αὐτῶν ἢ φυγόντων εἰς τὴν Κρήτην. Ἄλλ' οἱ Ἀχαιοὶ ὄρμηθέντες ἐκ Μυκηνῶν, ἀφ' οὗ ἐγένοντο ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ναυτικός (πειρατικός) λαός, προήλασαν διὰ μεγάλης στρατείας, ἀναλόγου πρὸς τὴν τῆς Τροίας, μέχρι Κρήτης, ὅπου κατέλυσαν τὰ βασιλεία τῶν ἐκνευρισμένων ἐκ τῆς τρυφῆς ἀπογόνων τοῦ Μίνω καὶ ἡ Κρήτη ᾤκηθη καὶ ὑπὸ τῶν καταλαβόντων Ἀχαιῶν.

Οἱ Ἀχαιοὶ φέροντες μεθ' ἑαυτῶν ἴδιον πολιτισμὸν ἐπέδρασαν ἐπὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν προτέρων κατοίκων, μεθ' ὧν συνεχωνεύθησαν, καὶ διαμορφώσαντες τὸν ὑπάρχοντα πολιτισμὸν παρήγαγον τὸν νεώτερον *Μυκηναῖον* πολιτισμὸν (1450 - 1100), εἰς ὃν ἀνήκουσιν οἱ ἔξω τῆς ἀκροπόλεως τῶν Μυκηναίων θολωτοὶ τάφοι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν προγενέστερον τῆς καταλυθείσης δυναστείας (1600 - 1450), ἐκπροσωπούμενον διὰ τῶν τάφων τῶν εὐρεθέντων ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως, οὕτως ὥστε ὁ ὅλος Μυκηναῖος πολιτισμὸς νὰ συμπίπτῃ πρὸς τὴν ὑστερομινωικὴν περίοδον.

Οἱ Ἀχαιοὶ συνεχίζοντες τοὺς ἡρωικούς αὐτῶν ἄθλους στρατεύουσι καὶ ἐπὶ τὴν κραταιὰν Τροίαν, σπουδαῖον κέντρον τοῦ Αἰγαίου πολιτισμοῦ. Καὶ ἔπεσε μὲν τὸ Ἴλιον μετὰ μακρὸν αἱματηρὸν ἀγῶνα, ἀλλ' ἡ ἰσχὺς τῶν Ἀχαιῶν ἠμβλύθη ἔκτοτε καὶ δὲν ἠδυνήθησαν πλέον νάντιστώσιν εἰς τοὺς τελευταίους ἐπιδραμόντας ἀπὸ Β συγγενεῖς Δωριεῖς, οἵτινες ἄλκιμοι ὄντες καὶ σιδηρᾶ ἤδη φέροντες ὅπλα (ὄθεν ἀπ' αὐτῶν ἀρχεται ἡ σιδηρᾶ ἐποχὴ ἐν Ἑλλάδι) κατα-

λύουσι τὰ ἐν τῇ ἡπειρωτ. Ἑλλάδι καὶ Κρήτῃ κράτῃ τῶν Ἀχαιῶν, τερματίζουσι βιαίως τὸν Κρητομυκηναϊκὸν πολιτισμὸν καὶ βυθίζουσι τὴν Ἑλλάδα εἰς ἀληθῆ μεσαιῶνα, ἐξ οὗ ἀνέκυψε μόλις μετὰ πάροδον 3-4 αἰῶνων.

Οὕτως ὁ βίος τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου λαοῦ ἐβυθίσθη εἰς ἐρείπια καὶ λήθην, ἕως ἀκαταπόνητος ἡ ἐρευνητικὴ σκαπάνη ἐξέθαψεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς φιλοστόργου μητρικῆς γῆς, ἣτις τόσον πιστῶς ἐκάλυπτε τὰ ἐρείπια, καὶ κατηύγασε διὰ τοῦ ἱστορικοῦ φωτὸς τὸν ἱστορικὸν βίον δύο ὅλων χιλιετηρίδων. Καὶ ἰδοὺ προβάλλουσι πρὸ ἡμῶν τὰ ἀνάκτορα, ἐν οἷς κατόκησαν οἱ κραταῖοι ἄνακτες, τὰ ὄπλα, δι' ὧν ἐμάχοντο, τὰ σκευῆ, ὧν ἔκαμνον χρῆσιν ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ, οἱ τάφοι, ἐν οἷς ἀνεπαύθησαν τὰ πεπονημένα αὐτῶν σώματα, ἀντικατοπτρίζοντα τὸν βίον ἐκείνον μετὰ τῆς αὐτῆς σαφηνείας καὶ διαυγείας, μεθ' ἧς τὰ Περίκλεια μνημεῖα τὰς κλεινὰς Ἀθήνας τῆς ἐνδόξου πεντηκονταετίας. Ἄλλ' ὁ βίος ἐκεῖνος παρίσταται ἔτι πρὸ ἡμῶν ἄφωνος καὶ βωβὸς ὡς πρὸς τὰ ὀνόματα τῶν ἱστορικῶν μορφῶν (πλὴν τῆς τοῦ Μίνω, ἐπιζησάσης ἱστορικῶς), αἵτινες ἐδημιούργουν καὶ ἐνεπύρουν τὸν ἱστορικὸν ἐκείνον κόσμον, ἐφ' ὅσον ἀτυχῶς αἱ πλούσιαι τῆς Κρήτης ἐπιγραφαὶ δὲν κατορθώθη μέχρι σήμερον νᾶναγωνσθῶσι. Τὸ κενὸν τοῦτο φαίνεται ὅτι πληροῦσι τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα, ἅτινα προβάλλουσιν ὡς ὁ κήρυξ καὶ ὁ ἐρμηνεὺς τοῦ βίου ἐκείνου.

Ἡ προομήρειος ποίησις. Ὡς ἐν τῇ μακροαίῳνι τοῦ ἔθνους δουλεία τὰ δημ. ἄσματα ἔμνησαν τοὺς ἐνδόξους ἄθλους κλεφτῶν καὶ ἀρματωλῶν, οὕτω καὶ κατὰ τοὺς χρόνους, οἵτινες διὰ τὴν πολυκίνητον δρᾶσιν καὶ τὰ ἡρωικὰ κλέα τῶν κατοίκων τοῦ Αἰγαίου ἐκλήθησαν *ἡρωικοί*, ἐμορφώθη πλὴν ἄλλων τινῶν ἄσμάτων καὶ δημοτικὴ τις ποίησις ἄδουσα ἢ μεμονωμένους ἡρωικοὺς ἄθλους ἐπιφανῶν Ἀχαιῶν ἢ μάλιστα τὰς κοινὰς αὐτῶν στρατείας κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὡς τὴν στρατείαν τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, τὸν Ἀργοναυτικὸν πλοῦν καὶ τὸν Τρωικὸν πόλεμον, ὧν ἡ ἐξύμνησις διέθρυπτε τὸ αἶσθημα τῆς ἐθνικῆς φιλοτιμίας. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκλήθη *ἔπος* (εἰπεῖν, διήγησις) καὶ δὴ *ἡρωικὸν* διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ, ἐκαλλιεργήθη δὲ ὑπὸ τῶν καλουμένων *δοιδῶν*, οἵτινες προσκαλούμενοι εἰς τὰς ἡγεμονικὰς ἀδᾶς καὶ τὰς τραπέζας τῶν εὐγενῶν ἐφραίδρνον αὐτὰς ἄδοντες τοὺς ἄθλους τῶν προγόνων τοῦ ξενίζοντος

Ἀριστεῶν καὶ ἑρριευμένων αἰ γοῶν
τοῦ ἑβδ' αὐτοῦ
19876

ἢ οἰονδήποτε ἥρωικὸν ἄθλον, ἀοτύοντες αὐτοὺς διὰ πλήθους μύθων, οὓς ἐδημιουργεῖ τὸ εὐφάνταστον ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐν τῇ νηπιώδει αὐτοῦ ἡλικίᾳ.

Τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα ἐν Ἑλλάδι, ὅτε ἐνέσκηψεν ἡ θύελλα τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Δωριέων. Ἐκ τῶν Ἀχαιῶν οἱ μὲν παρέμειναν ἐν τῇ πατρίῳ γῆ ὑποκύψαντες εἰς τοὺς ἐπιδρομῆς, οἱ δέ, ὡς καὶ Ἴωνες, ἀπῆλθον εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας, συναποκομίζοντες καὶ τοὺς μύθους καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ποιήσεως αὐτῶν, ἐκεῖ δέ, ἀφ' οὗ διεξήγαγον δεινοὺς νικηφόρους ἀγῶνας πρὸς τοὺς ἐνοίκους χάριν τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν, καθιδρῦθησαν οἱ μὲν Αἰολεῖς (Ἀχαιοὶ) εἰς τὰ ΒΔ τῆς Μ. Ἀσίας, οἱ δὲ Ἴωνες νοτιώτερον. Ἐκεῖ ὑπὸ τὸν γέλοεντα τῆς χώρας οὐρανὸν οἱ εὐφάνταστοι καὶ ζωηροὶ ἄποικοι, ἀναπαυόμενοι ἤδη ἐν τοῖς κόλποις τῆς εἰρήνης καὶ πλουτοῦντες ἐκ τῆς ἐμπορίας, ἐξήτησαν νὰ φαιδρῶσι τὰς ὄρας τῆς σχολῆς αὐτῶν διὰ τῆς ποιήσεως. Ὅθεν διεσκεύασαν, συνεκέρασαν καὶ ἐπλούτισαν τὰ παλαιότερα ἔπη, ὧν τοὺς πυρρήνας εἶχον ἀποκομίσει μεθ' ἑαυτῶν, ἐποίησαν δὲ καὶ νεώτερα ἔπη. Ἄλλ' ἐκ πάντων τῶν ἥρωικῶν γεγονότων ἐφεῖλκε μᾶλλον τὴν προσοχὴν τῶν ἀποίκων ὁ Τρωικὸς πόλεμος καὶ ὡς νεώτατος καὶ διότι ἐγειννίαζον πρὸς τὸ θέατρον τοῦ πολέμου, τὴν Τροίαν, καὶ πρὸς τοῦτον κυρίως ἐστράφησαν οἱ ἄποικοι Αἰολεῖς, ἡ δὲ ποιητικὴ αὐτῆ ἐξεργασία τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ἢ ἐν Αἰολίδι ἀρξαμένη ἐσυνεχίσθη καὶ ἐπερατώθη ἐν Ἴωνίᾳ, διότι Ἴωνες καὶ Αἰολεῖς ἔζων ἐν ζωηρᾷ ἐπιμείξια καὶ ἦσαν συγγενέστατοι πρὸς ἀλλήλους, ἐκεῖ δὲ ἔλαβον τὴν ὀριστικὴν αὐτῶν μορφήν τὰ δύο μεγάλα ἔπη, ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδυσσεια, διὰ τῆς ποιητικῆς φαντασίας τοῦ Ὀμήρου κατὰ τὴν 9 - 8 ἐκ. π. Χ. τρεῖς ὄλους αἰῶνας μετὰ τὸν Τρωικὸν πόλεμον. Ἡ Ἰλιάς διηρέθη ὑπὸ τῶν γραμματικῶν τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς 24 τμήματα, ὀνομασθέντα ἐκ τῶν 24 κεφαλαίων γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου. Ἡμεῖς θὰ εἰσέλθωμεν κατὰ πρῶτον εἰς τὸ στοιχεῖον Α' τί προέταξεν ὁ ποιητῆς τοῦ α τῆς Ὀδυσσεΐας; καὶ ἐνταῦθα ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος τί ἀναμένομεν νὰ μάθωμεν;

ΙΛΙΑΔΟΣ Α.

Δοιμός.

Μῆνιν ἄειδε, θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
 ὀλομένην, ἣ μυρὶ Ἴχαιοῖσ' ἄλγε' ἔθηκεν,
 πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄφιδι προΐαφεν
 ἠρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν
 οἰωνοῖσί τε πᾶσι, (Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή,)
 ἔξ οὔ, δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
 Ἄτρεΐδης τε Φάναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς. |
 τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἕριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
 Ἀητοῦς καὶ Διὸς υἱός. ὃ γὰρ βασιλῆι χολωθείς
 νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὄρσε κακίην, ὀλέγοντο δὲ λαοί, 10
 οὐνεκα τὸν Χρῦσην ἠτίμασεν ἀρητῆρα
 Ἄτρεΐδης. | ὃ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἰχαιῶν
 λυσόμενός τε θυγάτρα φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
 στέμματα ἔχων ἐν χερσὶ Φεκηβόλου Ἀπόλλωνος
 χρυσέω ἂν σκῆπτρῳ, καὶ λίσσετο πάντα Ἰχαιούς, 15
 Ἄτρεΐδα δὲ μάλιστα δύνω, κοσμήτορε λαῶν.
 » Ἄτρεΐδαι τε καὶ ἄλλοι ἐνκνήμιδες Ἰχαιοί,
 ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
 ἐκπέραςαι Πριάμοιο πόλιν, ἐν δ' οἴκοδ' ἰκέσθαι.
 παῖδα δ' ἐμοὶ λύσαιτε φίλῃν τὰ τ' ἄποινα δέχεσθαι, 20
 ἄζόμενοι Διὸς νῖα Φεκηβόλον Ἀπόλλωνα.
 ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπενφήμησαν Ἰχαιοί
 αἰδέσθαι θ' ἰερεῖα καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα
 ἀλλ' οὐκ Ἄτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι Φάνδανε θυμῷ,
 ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν. | 25

καὶ σε, γέρον, κοίλησιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κηχίω
 ἢ νῦν δηθύονογτ' ἢ ὕστερον αὐτὶς ἰόντα,
 μὴ νῦ τοι οὐ χραίσμη σκηπτρον καὶ στέμμα θεοῖο.
 τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω πρὶν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
 ἡμετέρω ἐνὶ Φοίκῳ ἐν Ἄργεϊ, τηλόθι πάτρης,
 ἰστὸν ἐποιχομένην καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν.

ἀλλ' ἴθι, μὴ μ' ἐρέδιζε, σαώτερος ὧς κε νῆσαι.
 ὧς ἔφατ'· ἔδφεισεν δ' ὁ γέρον καὶ ἐπέιδετο μῦθον·
 βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
 πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κίων ἠροᾷδ' ὁ γεραῖος
 Ἀπόλλωνι Φάνακτι, τὸν ἠύκομος τέκε Λητώ.

κλυθὶ μιν, ἀργυρότοξ', ὃς Χρῦσῃν ἀμφιβέβηκας
 Κίλλαν τε ζαθέην Τενέδοιό τε Φίφι Φανάσσεις,
 Σμίνθιε· εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
 ἢ εἰ δὴ ποτέ τοι κατὰ πύονα μηρί' ἔκηνα
 ταύρων ἠδ' αἰγῶν, τὸ δέ μοι κρηνηθὸν ἐφέλωρον
 τεύσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.

ὧς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
 βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρῆρων χωόμενος κῆρ,
 τόξ' ὅμοισιν ἔχων ἀμφηροφέα τε φαρέτρην,
 ἔκλαγξαν δ' ἄρ' οἱστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο,
 αὐτοῦ κινηθέντος· ὁ δ' ἦε νυκτὶ Φεφοικῶς.
 ἔζητ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἔηκεν.
 δφεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.
 οὐρησας μὲν πρῶτον ἐπώχετο καὶ κύνας ἀργούς,
 αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἔχευεν κῆς ἐφίεις
 βάλλ'· αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκρῶν καίοντο θαμεῖαι.

Μῆνις.

ἐννημαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ὄχετο κῆλα θεοῖο,
 τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς·

τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, λευκώλενος Ἥρη·
κῆδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὄρατο.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

» Ἀτρεΐδῃ, νῦν ἄμμε πάλιν π^ολαγχθέντας οἴω
ἄψ ἀπονοστήσειν, αἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν,
εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμος τε δαμᾶ καὶ λοιμὸς Ἀχαιοῦς·
ἀλλ' ἄγε δὴ τινα μάντιν ἐρξίομεν ἢ ἱερῆα
ἢ καὶ ὄνειροπόλον (καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διὸς ἐστίν),
ὅς Φεῖπῃ, ὃ τι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
εἴ τ' ἄρ' ὃ γ' εὐχολῆς ἐπιμέμεφται εἴ θ' ἐκατόμβης,
αἴ κέν πως Φαρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων
βούλεται ἀντιάσας ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.

ἢ τοι ὃ γ' ὧς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, τοῖσι δ' ἀνέστη
Κάλχας Θεστορίδης, οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,
ὅς Φεῖδει τὰ τ' ἐόντα τὰ τ' ἐσόμενα πρό τ' ἐόντα,
καὶ νήεσσ' ἠγήσατ' Ἀχαιῶν Φίλιον εἶσω

Φῆν διὰ μαντοσύνην, τὴν Φοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·
ὁ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέΦειπεν·
ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με, δίφιλε, μνθῆρασθαι
μῆνιν Ἀπόλλωνος, Φεκατηβελέταο Φάρακτος.

τοιγὰρ ἐγὼ Φερέω· σὺ δὲ σύνθεο καὶ μοι ὁμοσσον
ἢ μὲν μοι πρόφρων Φέπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν.
ἢ γὰρ οἴομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὅς μέγα πάντων
Ἄργεῖων κρατεεὶ καὶ Φοι πείθονται Ἀχαιοί.

κρείσσων γὰρ βασιλεύς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρη·
εἴ περ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψη,
ἀλλὰ τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσση,
ἐν στήθεσσιν ἐΦοῖσι· σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σαώσεις.

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
» θαρσῆσας μάλα Φεῖπὲ θεοπρόπιον, ὃ τι Φοῖσθα.

οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα δῖφιλον, ᾧ τε σύ, Κάλχαν,
 εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
 οὐ τις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιοι
 σοὶ κοίλης παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει
 συμπάντων Δαναῶν, οὐδ' αἴ κ' Ἀγαμέμνονα **Φείπης**, 90
 ὃς νῦν πολλὸν ἄριστος Ἀχαιῶν εὔροται **ἔμμεν**.
 καὶ τότε δὴ θάρσθησε καὶ ἠῤῥδα μάντις ἀμύμων
 οὐτ' ἄρ' ὃ γ' εὐχολῆς ἐπιμέμφεται οὐθ' ἐκατόμβης,
 ἀλλ' ἔνεκ' ἀρηιτῆρος, ὃν ἠτίμασσαν Ἀγαμέμνων
 οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα, 95
 τοῦνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκε **Φεκηβόλος** ἠδ' ἔτι δώσει
 οὐδ' ὃ γε πρὶν Δαναοῖσιν ἀ**Φεικέα** λοιγὸν ἀπόσει,
 πρὶν γ' ἀπὸ πατρὸς φίλῳ δόμεναι **Φελικώπιδα** κούρη
 ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἐκατόμβην
 ἐς Χρῦσην· τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίδοιμεν. 100
 Σῆτοι ὃ γ' ὡς **Φειπὼν** κατ' ἄρ' ἔξετο, τοῖσι δ' ἀνέστη
 ἦρως Ἀτρεΐδης, εὐθὺς κρείων Ἀγαμέμνων,
 ἀγνύμενος· μέγας δὲ μέγα φρένας ἀμφὶ μέλαινα
 πίμπλαντ', ὅσση δὲ **Φοὶ** πυρὶ λαμπετόωντ' ἐ**ΦεΦίκτην**.
 Κάλχαντα πρῶτιστα **κᾶκ'** ὀσσομένους **προσέΦειπεν**· 105
 μάντι κακῶν, οὐ πώ ποτέ μοι τὸ κρήννον εἶπες·
 αἰεὶ τοι τὰ **κᾶκ'** ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι.
 ἐσθλὸν δ' οὔτε τί πω **Φεῖπες** **Φέπος** οὔτε τέλεσσας.
 καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
 ὡς δὴ τοῦδ' ἔνεκά σφι **Φεκηβόλος** ἄλγεα τεύχει, 110
 οὔνεκ' ἐγὼ κούρης **Χρῦσηίδος** ἀγλά' ἄποινα
 οὐκ ἔθελον δέξασθαι, ἐπεὶ πολὺν βούλομαι αὐτὴν
Φοῖκοι ἔχειν· καὶ γὰρ **Φε** **Κλυταιμῆστρης** προβέβουλα,
 κουριδίης ἀλόχοι', ἐπεὶ οὐ **Φεδέν** ἐστι χερσίων,
 οὐ δέμας οὐδὲ φηῖν, οὔτ' ἄρ' φρένας οὔτε τι **Φέργα**. 115
 ἀλλὰ καὶ ὡς **Φ'** ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τό γ' ἄμεινον·

βούλομ' ἐγὼ λαὸν σάον ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι.
 αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἐτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἶος
 Ἄρχειων ἀγέραςτος ἔω, ἐπεὶ οὐδὲ **Φέφοικεν**.
 λένσσετε γὰρ τό γε πάντες, ὃ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλη. 120
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
 » Ἀτρεΐδη κῦδιστε, φίλῃ κτεανώτατε πάντων,
 πῶς τ' ἄρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
 οὐδέ τί που **Φίδμεν** ξυνήια κείμενα πολλά.
 ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἔξ ἐπράδομεν, τὰ δέδασται, 125
 λαοὺς δ' οὔ τι **Φέφοικε** παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῶ πρόες, αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 τριπλῆ τετραπλῆ τ' ἀποτείσομεν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς
 δῶσι πόλιν Τροίην ἐντείχεον ἐξαλαπάξει. 130
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
 » μὴ δὴ οὕτως ἀγαθός περ ἑὼν, θεο**Φείκει**λ' Ἀχιλλεῦ,
 κλέπτε νόω, ἐπεὶ οὐ παρελεύσεται οὐδέ με πείσεις.
 ἢ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὐτως
 ἦσθαι δενόμενον, κέλευι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;
 ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί,
 ἄρσαντες κατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται, ... 135
 εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι
 ἢ τεὸν ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας ἢ Ὀδυσῆος
 ἄξω ἑλών· ὃ δέ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἴκωμαι. 140
 ἀλλ' ἢ τοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὐτίς,
 νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρούσομεν εἰς ἅλα δῖαν,
 ἔν δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἔς δ' ἑκατόμβην
 θείομεν, ἂν δ' αὐτήν Χρῆσηίδα καλλιπάρηον
 βῆσομεν· εἰς δέ τις ἀρχὸς ἀνήρ βουληφόρος ἔστω,
 ἢ Αἴας ἢ Ἴδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεὺς 145
 ἢ ἐσὺ, Πηλεΐδη, πάντων ἐκπλαγέστατ' ἀνδρῶν,
 ὄφρ' ἡμῖν **Φεκάφεργον** ἱλάσσειαι ἱερά ὀρέξας. 150

ἔχον δ' ἄρ' ὑπόδρα **Φιδῶν** προσέφη πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς·
 ὦμοι ἀναιδεῖην ἐπι**Φει**μένε, κερδαλεόφρον,
 πῶς τίς τοι πρόφρων **Φέπει**σιν πείδηται Ἀχαιῶν 150
 ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι ἢ ἀνδράσι **Φίρι** μάχεσθαι;
 οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἔνεκ' ἠλυθὸν αἰχμητῶν
 δευ² ο μαχεσσομένους, ἐπεὶ οὐ τί μοι αἰτιοί εἰσιν·
 οὐ γὰρ πώ ποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν οὐδὲ μὲν ἵππους,
 οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβόλακι βοτιανείρῃ 155
 καρπὸν ἐδηλήσαντ', ἐπεὶ ἢ μάλα πολλὰ μεσηγνὴν
 οὐρεά τε σκυῖοντα θάλασσά τε **Φηχ**ήεσσα·
 ἀλλὸ σοί, ὦ μέγ' ἀναιδές, ἄμ' ἐσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαιρέης,
 τιμὴν ἀρνύμενοι **Μενελάω** σοί τε, κνωῶπα,
 πρὸς Τρώων· τῶν οὐ τι μετατρέπε' οὐδ' ἀλεγίζεις. 160
 καὶ δὴ μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
 ὧ ἔπι πολλὰ μόγησα, δόσαν δέ μοι νῆες Ἀχαιῶν,
 οὐ μὲν σοί ποτε **Φῖσον** ἔχω γέρας, ὅππότε' Ἀχαιοὶ
 Τρώων ἐκπέρσωσ' ἐν ναϊόμενον πτολίεθρον·
 ἀλλὸ τὸ μὲν πλεῖον πολυάικος πολέμοιο 165
 χεῖρες ἐμαὶ διέπονσ', ἀτὰρ ἦν ποτε δασμὸς ἴκηται,
 σοὶ τὸ γέρας πολὺν μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
 ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπεὶ κε κάμω πολεμίζων·
 γυνὴ δ' εἶμι Φθίηνδ', ἐπεὶ ἢ πολὺν φέρτερόν ἐστιν
Φοίκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδέ σ' οἶω 170
 ἐνθάδ' ἀτιμὸς ἐὼν ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα **Φάναξ** ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσεται, οὐδέ σ' ἐγὼ γε
 λίσσομαι εἴνεκ' ἐμεῖο μένειν· παρ' ἐμοί γε καὶ ἄλλοι,
 οἳ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητίετα Ζεὺς. 175
 ἔχθιστος δέ μοι ἐσσι διοτρεφῶν βασιλῆων·
 αἰεὶ γὰρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε.
 εἰ μάλα καρτερὸς ἐσσι, θεὸς ποθι σοὶ τό γ' ἔδωκεν.

Φοίκαδ' ἰὼν σὺν νηυσὶ τε σῆς καὶ σοῖσ' ἐτάροισιν
Μυρμιδόνεσσι Φάνασσε· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω 180

οὐδ' ὄδομαι κοτέοντος· | ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε·
ὥς ἔμ' ἀφαιρέεται Χρυσήϊδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηὶ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖσ' ἐτάροισιν
πέμψω, ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρισηίδα καλλιπάρηρον
αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας, ὄφρ' ἐν Φεΐδης 185
ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγῆ δὲ καὶ ἄλλος
· **Ἔϊσον** ἐμοὶ φάσθαι καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην. « |

ὧς φάτο· Πηλεΐωνι δ' ἄχος γένετ', ἐν δέ Φοι ἦτορ
στήθεσσι λασιόισι διάνδιχα μερομήριξεν,
ἢ ὃ γε φάσγαγον ὀξὺν Φερυσάμενος παρὰ μηροῦ 190
τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὃ δ' Ἀτρεΐδην ἐναρίζοι,
ἠὲ χόλον παύσειεν ἐρητύσειέ τε θυμόν. |

ἦος ὃ ταῦθ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἔλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἦλθε δ' Ἀθήνη
οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἦκε θεά, λευκώλενος Ἥρη, 195
ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε.

στῆ δ' ὀπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἔλε Πηλεΐωνα,
οἶφ φαυνομένη, τῶν δ' ἄλλων οὐ τις ὄρατο.

θάμβησεν δ' Ἀχιλεὺς, μετὰ δ' ἐτράπετ', αὐτίκα δ' ἔγνω
Παλλάδ' Ἀθηναίην· δΦεινὼ δέ Φοι ὅσσε φάενθεν. | 200

καὶ μιν φωνήσας **Ἔπεα** περὸντα προσηύδα·

» τίπτ' αὐτ', αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, εἰλήλουθας ;

ἢ ἵνα **Ἔργα** **Ἰδης** Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο ;

ἀλλ' ἔκ τοι **Φερέω**, τὸ δὲ καὶ τελέεσθαι **ὀίω**·

Ἐῆ ὑπεροπλή τάχα κέν ποτε θυμόν ὀλέσση. | 205

τὸν δ' αὐτε προσέφειπε θεά, γλανκῶπις Ἀθήνη·

» ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τὸ σὸν μένος, αἰ κε πίθηαι,

οὐσανόθεν· πρὸ δέ μ' ἦκε θεά, λευκώλενος Ἥρη,

ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε. |

ἄλλ' ἄγε λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἔλκεο χειροί,
 ἄλλ' ἢ τοι Φέπεσιν μὲν ὀνειδίσον, ὡς ἔσεται περ.
 ὧδε γὰρ ἐκΦερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 καὶ ποτέ τοι τοῖς τόσσα παρέσσειται ἀγλαὰ δῶρα
 ὕβριος εἴνεκα τῆσδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν. «

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· 215
 »χρὴ μὲν σφωίτερόν γε, θεά, Φέπος εἰρύσσασθαι,
 καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον, ὧς γὰρ ἄμεινον·
 ὅς κε θεοῖσ' ἐπιπέιθηται, μάλα τ' ἔκλνον αὐτοῦ. |

ἢ καὶ ἐπ' ἀργυρῆ κώπη σχέθε χεῖρα βαρεῖαν,
 ἄψ δ' ἐς κουλεὸν ὧσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησεν 220
 μύθῳ Ἀθηναίης. ἢ δ' Οὐλύμπόνδε βεβήκειν
 δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους. |

Πηλείδης δ' ἐξαυτίς ἀταρτηροῖσι Φέπεσιν
 Ἀτρεΐδην προσέειπε, καὶ οὐπω λῆγε χόλοιο·
 »Φοινοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο· 225

οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῶ θωρηχθῆναι
 οὔτε λόχονδ' ἵμεναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
 τέτληκας θυμῷ· τὸ δέ τοι κῆρ Φεῖδεται ἔμμεν.
 ἢ πολὺ λώϊόν ἐστι κατὰ στρατὸν εὐρὸν Ἀχαιῶν
 δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι, ὅς τις σέθεν ἀντία Φεῖπη. 230

δημοβόρος βασιλεύς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσι Φανάσσεις·
 ἢ γὰρ ἂν, Ἀτρεΐδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο. |
 ἄλλ' ἔκ τοι Φερέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὀμοῦμαι·
 ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον—τὸ μὲν οὐ ποτε φύλλα καὶ ὄζους
 φύσει, ἐπεὶ δὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν, 235

οὐδ' ἀναδηλήσει· περὶ γὰρ ὅα Φε χαλκὸς ἔλεψεν
 φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὐτέ μιν νῆες Ἀχαιῶν
 ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἳ τε θέμιστας
 πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὃ δέ τοι μέγας ἔσσειται ὄρκος—
 ἢ ποτ' Ἀχιλλῆος ποδὴ ἵξεται νῆας Ἀχαιῶν 240

σύμπαντας τότε δ' οὐ τι δυνήσεται ἀγνόμενός περ
 χραιοσμέμεν, εὐτέ κε πολλοὶ ὑφ' Ἐκτορος ἀνδροφόνοιο
 θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις
 χωόμενος, ὃ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.

ὣς φάτο Πηλεΐδης, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ
 χρυσείοισ' ἥλοισι πεπαρμένον, ἔζετο δ' αὐτός.

245

Ἄτρεΐδης δ' ἐτέρωθεν ἐμήνιε. | τοῖσι δὲ Νέστωρ
 Φηδυφεπῆς ἀνόρουσε, λιγύς Πυλίων ἀγορηγῆς,
 τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέειν αὐδή.

τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
 ἐφθίειθ', οἳ Φοι πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδὲ γέγοντο
 ἐν Πύλῳ ἠγαθέη, μετὰ δὲ τριτάτοισι Φάνασσαν.

250

ὁ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέφειπεν·

» ὦ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιίδα γαῖαν ἰκάνει·

ἦ κεν γηθήσαι Πριάμος Πριάμοιό τε παῖδες,

255

ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροῖατο θυμῷ,

εἰ σφῶν τάδε πάντα πνυθόιατο μαρναμένουν,

οἳ περὶ μὲν βουλήν Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι. |

ἀλλὰ πίδαεσθ'· ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.

ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν ἠέ περ ὕμιν
 ἀνδράσιν ὠμίλησα, καὶ οὐ ποτέ μ' οἳ γ' ἀθέριζον.

260

οὐ γάρ πω τοίους Φίδον ἀνέρας οὐδὲ Φίδωμαι,

οἷον Περίδοόν τε Δούραντά τε ποιμένα λαῶν

Καινέα τ' Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον

[Θησέα τ' Αἰγείδην, ἐπιφείκελον ἀθανάτοισιν].

265

κάρτιστοι δὴ κείνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν·

κάρτιστοι μὲν ἔσαν καὶ καρτίστοισ' ἐμάχοντο,

φηρσὶν ὄρεσκόοισι, καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσσαν.

καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλειον ἐκ Πύλου ἐλθὼν,

τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης—καλέσαντο γάρ αὐτοὶ—

270

καὶ μαχόμεν κατ' ἔμ' αὐτὸν ἐγὼ· κείνοισι δέ κ' οὐ τις

τῶν, οἳ νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέσαιο.
 καὶ μὲν μεν βουλέων ξύνιεν πείθοντό τε μύθῳ.
 ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὕμεσ, ἐπεὶ πείθεσθαι ἀμεινον. 275
 μήτε σὺ τόνδ' ἀγαθὴς περ ἐὼν ἀποαίνυσο κούρη,
 ἀλλ' ἔα', ὡς Φοι πρῶτα δόσαν γέρας νῆες Ἀχαιῶν.
 μήτε σὺ, Πηλεΐδη, θέλ' ἐριζέμεναι βασιλῆι
 ἀντιβίην, ἐπεὶ οὐ ποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
 σκηπτόοχος βασιλεύς, ᾧ τε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
 εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ, 280
 ἀλλ' ὅδε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσι Φανάσσει.
 Ἄτρεΐδη, σὺ δὲ παῦε τεδὸν μένος· αὐτὰρ ἐγὼ γε
 λίσσομ' Ἀχιλλῆι μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
 ἔροκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο. 285
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορείων Ἀγαμέμνων·
 ναι δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔφειπες.
 ἀλλ' ὃδ' ἀνήρ' ἐθέλει, περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
 πάντων μὲν κρατεῖν ἐθέλει, πᾶσιν δὲ Φανάσσειν,
 πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἃ τιν' οὐ πείσεσθαι οἶω. 290
 εἰ δέ μιν αἰχμητῆρ' ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἔόντες,
 τοῦνεκά Φοι προθέουσιν ὀνειδέα μνῆσασθαι·
 τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήθη ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς·
 ἢ γὰρ κε δΦειλός τε καὶ οὔτιδανός καλεοίμην,
 εἰ σοὶ πᾶν Φέρογον ὑποΦεῖξομαι, ὅτι κε Φείπης·
 ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἐμοὶ γε 295
 σήμαιν'. οὐ γὰρ ἐγὼ γ' ἔτι σοὶ πείσεσθαι οἶω.
 ἄλλο δέ τοι Φερέω, σὺ δ' ἐγὶ φρεσὶ βάλλεο, σῆσιν·
 χερσὶ μὲν οὐ τοι ἐγὼ γε μαχέσσομαι εἵνεκα κούρης
 οὔτε σοὶ οὔτε τῷ ἄλλῳ, ἐπεὶ μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες
 τῶν δ' ἄλλων, ἃ μοι ἔστι θοῆ παρὰ νηὶ μελαίνῃ, 300
 τῶν οὐ κέν τι φέροις ἀνελὼν ἀΦέροντος ἐμεῖο.
 εἰ δ' ἄγε μὴν, πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἶδε·

αἰψά τοι αἶμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί. |

ὧς τῷ γ' ἀντιβίοισι μαχεσσαμένῳ Φεπέεσσιν
ἀνστήτην, λῦσαν δ' ἀγορῆν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν. 305

Πηλεΐδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἐΐσας
ἦμεισὺν τε Μενoitιάδῃ καὶ Φοῖσ' ἐτάροισιν,
Ἄτρεΐδης δ' ἄρα νῆα θοῆν ἄλαδε προφέρουσεν.

ἔν δ' ἐρέτας ἔκρινεν ἐΐείκοσιν, ἔς δ' ἐκατόμβην
βῆσε θεῶ, ἀνάδῃ Χρυσήϊδα καλλιπάρηον 310

εἶσεν ἄρων, ἔν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.

οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα·

λαοὺς δ' Ἄτρεΐδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν.

οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο καὶ εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλλον,

φέρδον δ' Ἀπόλλωνι τσηλέσσας ἐκατόμβας 315

ταύρων ἠδ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἄλός ἀτρογέτοιο·

κνίσῃ δ' οὐρανὸν ἴκε Φελισσομένην περὶ καπνῶ. |

ὧς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν, οὐδ' Ἀγαμέμνων

λῆγ' ἔρωδος, τῆν πρῶτον ἐπηπείλησ' Ἀχιλλῆι,

ἀλλ' ὁ γε Ταλθύβιον τε καὶ Εὐρυβάτην προσέφειπεν, 320

τῷ Φοι ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρυνῶ, θεράποντε·

ἔρχεσθον κλισίην Πηληιάδew Ἀχιλλῆος·

χειρὸς ἐλόντ' ἀγέμεν Βρισηίδα καλλιπάρηον·

εἰ δέ κε μὴ δώησιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι

ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι τὸ Φοι καὶ ῥίγιον ἔσται. 325

ὧς φειπὼν προΐει, κρατερόν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν.

τῷ δ' ἀκέοντε βάτην παρὰ θῖν' ἄλός ἀτρογέτοιο,

Μυρμιδόνων δ' ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθην.

τὸν δ' εὖρον παρὰ τε κλισίῃ καὶ νῆι μελαίνῃ

ἤμενον· οὐδ' ἄρα τῷ γε Φιδῶν γήθησεν Ἀχιλλεύς. 330

τῷ μὲν ταρβήσαντε καὶ αἰδομένῳ βασιλῆα

στήτην, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον οὐδ' ἐρέοντο. |

Μ αὐτὰρ ὁ ἔγνω Φῆσιν ἐνὶ φρεσὶ φώνησέν τε·

» χαίρετε, κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
 ἄσπον ἴτ'· οὐ τί μοι ὑμεῖς ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἐγαμέμνων,

335

ὃ σφῶι προΐει Βρισηίδος εἵνεκα κούρης.
 ἄλλ' ἄγε, διογενὲς Πατρόκλεες, ἔξαγε κούρη
 καὶ σφωιν δὸς ἄγειν. | τῷ δ' αὐτῷ μάρτυροι ἔστων

πρὸς τε θεῶν μακάρων πρὸς τε θνητῶν ἀνθρώπων
 καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἶποτε δὴ αὐτε
 χρηρὸ ἐμεῖο γένηται ἀφεικέα λοιγὸν ἀμύνα

340

τοῖσ' ἄλλοισ'· ἢ γὰρ ὃ γ' ὀλοιῆσι φρεσὶ θύει,
 οὐδέ τι φοῖδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
 ὅπως φοὶ παρὰ νησοὶ σάοι μαχέονται Ἀχαιοί.»

Μὼς φάτο, Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπέιθεθ' ἐταίρω,
 ἔκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηίδα καλλιπάρηρον,

345

δῶκε δ' ἄγειν. τῷ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν
 ἢ δ' ἀφέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν. | αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
 δακρύσας ἐτάρων ἄφαρ ἔζετο νόσφι μασθεῖς

350

θῖν' ἔφ' ἄλδος πολιῆς, ὀρώων ἐπὶ φοῖνοπα πόντον·
 πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο χεῖρας ὀρεγνύς·
 μηῖτεο, ἐπεὶ μ' ἔτεκές γε μιν νηϊάδιόν περ ἔοντα,

κινῶν
2. ἰδὲ κινῶν

τιμῆν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν εἴτισεν.
 ἢ γὰρ μὲ Ἀτρεΐδης εὐρὺν κρείων Ἐγαμέμνων
 ἠτίμασσεν· ἔλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀποφράς.»

355

Μὼς φάτο δάκρυ χέων, τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ
 ἠμένη ἐν βένθεσσιν ἄλδος παρὰ πατρὶ γέροντι.
 καρπαλίμως δ' ἀνέδυν πολιῆς ἄλδος ἠΰτ' ὀμίχλη,

360

καὶ ὅα πάροιδ' αὐτοῖο καθέζετο δάκρυ χέοντος,
 χειρὶ τέ μιν κατέρεξε, φέπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 » τέκνον, τί κλαίεις ; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος ;
 ἔξαυδά, μὴ κεῖθε νόω, ἵνα φείδομεν ἅμφω.» |

τὴν δὲ βαρὺν στενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς·

- «Φοῖσθα· τί ἦ τοι ταῦτα **Φιδυίη** πάντ' ἀγορεύω ; 365
 ὠχόμεθ' ἐς **Θήβην**, ἱερὴν πόλιν Ἑτίωνος,
 τὴν δὲ διεπράδομέν τε καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα.
 καὶ τὰ μὲν εὖ δάσαντο μετὰ σφίσιν υἱὲς Ἀχαιῶν,
 ἐκ δ' ἔλον Ἀτρεΐδῃ **Χρυσήδα** καλλιπάρῳον.
- Χρύσης** δ' αὖθ', ἱερὸς **Φεκατηβόλου** Ἀπόλλωνος, 370
 ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 λυσόμενός τε θύγατρα φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
 στέμμα τ' ἔχων ἐν χερσὶν **Φεκηβόλου** Ἀπόλλωνος
 χρυσέῳ ἂν σκῆπτρῳ, καὶ λίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς,
 Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δύο, κοσμήτορε λαῶν. 375
 ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφημησαν Ἀχαιοὶ
 αἰδεσθαί θ' ἱερῆα καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
 ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι **Φάνδα**νε θυμῷ,
 ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερόν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν.
 χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ὄχετο· τοῖο δ' Ἀπόλλων 380
 εὐξαμένοι' ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα **Φοι** φίλος ἦεν,
 ἦκε δ' ἐπ' Ἀργεῖοισι κακὸν βέλος· οἱ δὲ νῦ λαοὶ
 θνητῶν ἐπασσύτεροι, τὰ δ' ἐπόχετο κῆλα θεοῖο
 πάντῃ ἀνά στρατὸν εὐρὴν Ἀχαιῶν· ἄμιτ' δὲ μάντις
 εὖ **Φειδῶς** ἀγόρευε θεοπροπίας **Φεκάτοιο**. 385
 αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἱλάσκεισθαι·
 Ἀτρεΐδῳ δ' ἔπειτα χόλος λάβεν, αἶψα δ' ἀναστὰς
 ἠπέιλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν.
 τὴν μὲν γὰρ σὺν νηὶ θοῇ **Φελίκω**πες Ἀχαιοὶ
 ἐς **Χρύσην** πέμπουσιν, ἄγοῦσι δὲ δῶρα **Φάνακτι** 390
 τὴν δὲ νέον κλισίῃθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
 κούρην **Βρισηῶς**, τὴν μοι δόσαν υἱὲς Ἀχαιῶν
 ἀλλὰ σύ, εἰ δύνασαι γε, περίσχεο παιδὸς ἔηρος.
 ἐλθοῦσ' **Οὐλύμπόνδε Δία** λίσαι, εἴ ποτε δή τι
 ἦ **Φέπε**' ὄνησας κραδίην **Διὸς** ἠέ τι **Φέργω**. 395

πολλάκι γάρ σεο πατρός ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
 εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφεί Κρονίωνι
 οἷη ἐν ἀθανάτοισιν ἀΦεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
 ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,
 "Ἡρη τ' ἠδὲ Ποσειδάων καὶ Παλλὰς Ἀθήνη. 400
 ἀλλὰ σὺ τὸν γ' ἐλθοῦσα, θεά, ὑπελύσαιο δεσμῶν,
 ὧχ' ἐκατόγχειρα καλέσασ' ἐς μακρὸν Ὀλυμπον,
 ὅν Βριάριον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δέ τε πάντες
 Αἰγαίων· ἢ γὰρ αὐτε βίη Φοῦ πατρός ἀμείνων,
 ὅς ῥα παρὰ Κρονίῳ καθέζετο κύδει γαίῳν· *ῥησίδα* 405
 τὸν καὶ ὑπέδφεισαν μάκαρες θεοί, οὐδέ φ' ἔδησαν.
 τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέζεο καὶ λαβὲ γούνων,
 αἶ κέν πως ἐθέλῃσιν ἐπὶ Τρώεσσι ἀρῆξαι, *ἄρρη*
 τοὺς δὲ κατὰ πρόμας τε καὶ ἀμφ' ἅλα Φέλοισι Ἀχαιοὺς *ῥησίδα*
 κτειρομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος, 410
 γυνὴ δὲ καὶ Ἀτρεΐδης εὐρὸν κρείων Ἀγαμέμνων
 ἔξῃ ἄτην, ὃ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐ τι ἔτισεν. *ῥησίδα*
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·
 » ὅμοι, τέκνον ἐμόν, τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα;
 αἶθ' ὄφελος παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπῆμων 415
 ἦσθαι, ἐπεὶ νύ τοι αἴσα μίνυθ' ἀπερ, οὐ τι μάλα δ' ἔξῃ
 νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ οἰζυρὸς περὶ πάντων
 ἔπλεο· τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισιν.
 τοῦτο δέ τοι Φερέουσα Φέπος Διὶ τερπικερανόω
 εἶμ' αὐτὴ πρὸς Ὀλυμπον ἀγάννηφον, αἶ κέ πίθηται· 420
 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισιν
 μήνι Ἀχαιοῖσιν, πολέμον δ' ἀποπαύεο πάμπαν·
 Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
 χθιζὸς ἔβη κατὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἔποντο.
 δωδεκάτῃ δέ τοι αὖτις ἐλεύσεται Οὐλυμπόνδε· 425
 καὶ τότε ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,

καί μιν γοννάσομαι, καί μιν πείσεσθαι οἴω. ^{Μα}

ὣς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσεται, τὼν δὲ λίπ' αὐτοῦ
 χωόμενον κατὰ θυμὸν ἐνζώνοιο γυναικός,
 τὴν ῥα βίη ἀφέκοντος ἀπέφραον. | αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 430
 ἐς Χρῦσῃν ἵκανεν ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.

οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἴκοντο,
 ἰστία μὲν στεῖλάν τε θέσαν τ' ἐν νηὶ μελαίνῃ,
 ἰστὸν δ' ἰστοδόκῃ πέλασαν προτόνοισιν ὑφέντες
 καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὄρμον προέρεσαν ἐρετμοῖς. 435

ἔκ δ' εὐνάς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
 ἔκ δὲ καὶ αὐτοὶ ἔβαινον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
 ἔκ δ' ἑκατόμβην ἔβησαν ἐκηβόλῳ Ἀπόλλωνι·
 ἔκ δὲ Χρῦσηϊς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.

τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς 440
 πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέφειπεν· |

» ὦ Χρῦση, πρό μ' ἔπεμψε Φάναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν Φοῖβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
 ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασόμεσθα Φάνακτα,
 ὅς νῦν Ἀργεῖοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν. « | ✕ 445

ὣς φειπὼν φ' ἐν χερσὶν τίθει, ὃ δὲ δέξατο χαίρων
 παῖδα φίλην. τοὶ δ' ὦκα θεῶ ἱερὴν ἑκατόμβην
 ἐξεῖς ἔστησαν εὐδμητον περὶ βωμὸν,

χερσίψαντο δ' ἔπειτα καὶ οὐλοχότας ἀνέλοντο
 τοῖσιν δὲ Χρῦσης μεγάλ' εὐχετο χεῖρας ἀνασχών· 450

» κλῦθί μεν, ἀργυρότοξ', ὅς Χρῦσῃν ἀμφιβέβηκας
 Κίλλαν τε ζαθέην Τενέδοιό τε Φίφι Φανάσσεις·
 ἡμὲν δῆποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο·
 τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἵπασο λαὸν Ἀχαιῶν·
 ἦδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήνηρον ἐφέλωρ· 455
 ἦδη νῦν Δαναοῖσιν ἀφεικέα λοιγὸν ἄμνον. « |

ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὖξαντο καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
 ἀ**Φ**έρουσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
 μηρούς τ' ἐξέταμον κατὰ τε κνίση ἐκάλυψαν 460
 δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν,
 καίε δ' ἐπὶ σχίζησ' ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα Φοῖνον
 λείβε· νέοι δέ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν. |
 αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρα κἀη καὶ σπλάγγνα πάσαντο,
 μίστυλλον τ' ἄρα τάλλα καὶ ἀμφ' ὄβελοῖσιν ἔπειραν, 465
 ὦπτησάν τε περιφραδέως, **Φ**ερούσαντό τε πάντα.
 αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐ**Φ**ίσης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἔξ ἔρον ἔντο,
 κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο, 470
 νόμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν·
 οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἰλάσκοντο,
 καλὸν αἰείδοντες παιήονα, κοῦροι Ἄχαιῶν,
 μέλποντες **Φ**εκά**Φ**εργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων. |
 ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν, 475
 δῆ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥώς,
 καὶ τότε ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,
 τοῖσιν δ' ἰκμενον οὔρον ἴει **Φ**εκά**Φ**εργος Ἀπόλλων.
 οἱ δ' ἰστὸν στήσαντ' ἀνά θ' ἰστία λευκὰ πέτασσαν· 480
 ἔν δ' ἄνεμος προῆσεν μέσον ἰστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
 στείρη πορφύρεον μέγα **Φ**ί**Φ**αχε νηὸς ἰούσης·
 ἦ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,
 νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο **Φ**έρουσαν 485
 ὑποῦ ἐπὶ ψαμάθοισ', ὑπὸ δ' ἔρματα μακρὰ τάνυσσαν,
 αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε. | 487

7α/10

Διταί.

- Ἄλλ' ὅτε δὴ ὁ' ἐκ τοῦ δυωδεκάτη γένητ' ἠώς, 493
 καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες
 πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἤρχε. Θέτις δ' οὐ λήθητ' ἐφετμῆς 495
 παιδὸς Ἐφοῦ, ἀλλ' ἦ γ' ἀνεδύσето κύμα θαλάσσης,
 ἠερώη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν Οὐλύμπόν τε.
 εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἡμενον ἄλλων
 ἀκροτάτη κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμπιοι.
 καὶ ὅα πάροιθ' αὐτοῦ καθέζετο καὶ λάβε γούνων 500
 σκαιῇ, δεξιτερῇ δέ **F** ὑπ' ἀνθρεῶνος ἐλοῦσα
 λισσομένη προσέ**F**ειπε Δία Κρονίωνα **F**άνακτα. 501
 Ζεῦ πάτερ, εἴ ποτε δὴ σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα 502
 ἢ ἔπει' ἢ ἔργω, τότε μοι κρήνην ἐ**F**έλδωρ 503
 υἷόν μοι τίμησον, ὃς ὠκνημορώτατος ἄλλων 504
 ἔπλετ', ἀτάρ μιν νῦν γε **F**άναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 ἠτίμασεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπο**F**ράς. 505
 ἀλλὰ σὺ πέρ μιν τίσον, Ὀλύμπιε μητίετα Ζεῦ· 506
 τόφρα δ' ἐπὶ Τρῶεσσι τίθει κράτος, ὄφρα κ' Ἀχαιοὶ 507
 υἷὸν ἐμὸν τίσωσιν ὀφέλλωσιν τέ **F**ε τιμῇ. 510
- ὣς φάτο· τὴν δ' οὐ τι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς, 511
 ἀλλ' ἀκέων δ**F**ὴν ἦστο. Θέτις δ' ὡς ἤφατο γούνων,
 ὣς ἔχει' ἐμπεφυυῖα, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖτις· 512
- »νημερτὲς μὲν δὴ μοι ὑπόσχεο καὶ κατάνευσον, 513
 ἢ ἀπό**F**ειπ', ἐπεὶ οὐ τοι ἐπι δ**F**έος, ὄφρ' ἐν **F**εΐδω,
 ὅσσοι ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεὸς εἰμι. 514
- τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς· 515
 »ἦ δὴ λοίγια **F**έργ', ὅτε μ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις 516
 Ἕρη, ὅτ' ἂν μ' ἐρέδησιν ὀνειδείοισι **F**έπεσιν. 517
 ἦ δὲ καὶ αὐτὸς μὲν αἰὲν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν 520
 νεικεῖ, καὶ τέ με φησὶ μάχη Τρῶεσσιν ἀρήγειν.

ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖτις ἀπόστιχε, μή τι νοήσῃ
 "Ἥρη· ἐμοὶ δέ γε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσω.
 εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίδη·
 τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον
 τέκνωρ' οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον οὐδ' ἀπατηλόν
 οὐδ' ἀτελεύτητον, ὅ τι κεν κεφαλῇ κατανεύσω. 525
 ἢ καὶ κτανέησιν ἐπ' ὄφρ' οὖσι νεῦσε Κρονίων·
 ἀμβρόσια δ' ἄρα χαῖται ἐπεροώσαντο Φάνακτος
 κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, μέγαν δ' ἐφέλιξεν Ὀλύμπου 530
 Ἄτ' ὡς βουλευσάντε διέτμαγεν· ἢ μὲν ἔπειτα
 εἰς ἅλα ἄλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
 Ζεὺς δ' ἴε Φὸν πρὸς δῶμα. θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσταν
 ἐξ ἐδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδέ τις ἔτλη
 μείναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες 535
 ὡς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνον· οὐδέ μιν "Ἥρη
 ἠγνοίησε Φιδούσ', ὅτι Φοὶ συμφράσσατο βουλὰς
 ἄργυρόπεζα Θέτις θυγάτηρ ἄλτιο γέροντος.
 αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσήδα·
 τίς δ' αὖ τοι, δολομῆτα, θεῶν συμφράσσατο βουλὰς; 540
 αἰεὶ τοι φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπο νόσφιν ἐόντα
 κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τί πώ μοι
 πρόφρων τέτληκας Φειπεῖν Φέπος, ὅτι νοήσῃς
 τὴν δ' ἠμείβειτ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 "Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμὸν ἐπιφέλλω μύθους 545
 Φειδήσειν· χαλεποὶ τοι ἔσονται ἄλοχ' περ ἐούσῃ.
 ἀλλ' ὄν μὲν κ' ἐπιΦεικὲς ἀκούμεν, οὐ τις ἔπειτα
 οὔτε θεῶν πρότερος τὸν Φείσεται οὔτ' ἀνθρώπων·
 ὄν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλωμι νοῆσαι,
 μή τι σὺ ταῦτα Φέκαστα διείρω μηδὲ μετάλλα. 550
 τὸν δ' ἠμείβειτ' ἔπειτα βοῶπις πότνια "Ἥρη·
 αἰνότητε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔΦειπες;

καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἶρομαι οὔτε μεταλλῶ,
 ἀλλὰ μάλ' εὐκηλὸς τὰ φράζεαι, ἄσσο' ἐθέλησθα.
 νῦν δ' αἰνῶς δέδφοικα κατὰ φρένα, μὴ παρεφειπε
 ἀργυροπέξα Θέτις, θυγάτηρ ἄλιόιο γέροντος·
 ἤερήν γάρ σοί γε παρέζετο καὶ λάβε γούνων.
 τῆ σ' οἶω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλλῆα
 τιμήσεις, ὀλέεις δὲ πολέας ἐπὶ νησοῖν Ἀχαιῶν.»

555

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 »δαιμονίη, αἰεὶ μὲν οἵεαι, οὐδέ σε λήθω,
 προῆξαι δ' ἔμπης οὐ τι δυνήσεται, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
 μᾶλλον ἐμοὶ ἔσσαι· τὸ δέ τοι καὶ ὄγιον ἔσται.
 εἰ δ' οὔτω τοῦτ' ἐστίν, ἐμοὶ μέλλει φίλον ἔμμεν.
 ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῶ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ,
 μὴ νύ τοι οὐ χραίσμωσιν, ὅσοι θεοὶ εἰς ἔν Ὀλύμπῳ,
 ἄσπον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.»

560

565

ὣς ἔφατ', ἔδφεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
 καὶ ὄ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ·
 ὄχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ Οὐρανίωνες·
 τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
 μητρὶ φίλῃ ἐπὶ φῆρα φέρων, λευκωλένῳ Ἥρῃ·

570

»ἦ δὴ λοίγια φέργα τὰδ' ἔσσειται οὐδ' ἔτ' ἀνεκτά,
 εἰ δὴ σφῶ ἔνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ᾧδε,
 ἐν δὲ θεοῖσι κολῶν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς
 ἐσθλῆς ἔσσειται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερεῖονα νικῶ.
 μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ,
 πατρὶ φίλῳ ἐπὶ φῆρα φέρειν Δί, ὄφρα μὴ αὐτε
 νεικείησι πατήρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
 εἰ περ γάρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητής
 ἐξ ἐδέων στυφελίξαι, ..., ὃ γὰρ πολὺν φέρτατός ἐστιν.
 ἀλλὰ σὺ τόν γε φέπεσοι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν·
 αὐτίκ' ἔπειθ' Ἰλαὸς Ὀλύμπιος ἔσσειται ἡμῖν.»

575

580

ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ ἀναΐξας δέπας ἀμφικύπελλον
μητρὶ φίλῃ ἐν χειρὶ τίθει, καὶ μιν προσέφειπεν· 585.

»τέτλαθι, μήτηρ ἐμή, καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ,
μή σε, φίλῃν περ εἰούσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσι Φίδωμαι
θεινομένην· τότε δ' οὐ τι δυνήσομαι ἀχνύμενός περ
χραιομέμεν· ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.
ἦδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα 590.

ὄϊφε, ποδὸς τεταγών, ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο.
πάν δ' ἡμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
κάππεσον ἐν Δήμῳ, ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνήεν·
ἐνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα. 595.

ὣς φάτο, μειδήσεν δὲ θεά, λευκώλενος Ἥρη,
μειδήσασα δὲ παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
αὐτὰρ ὁ τοῖσ' ἄλλοισι θεοῖσ' ἐνδέξια πᾶσιν
φοινοχόει γλυκὴν νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων.
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
ὣς Φίδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα. | 600.

ὣς τότε μὲν πρόπαν ἡμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἦν ἔχ' Ἀπόλλων,
Μουσάων θ', αἶ ἄειδον ἀμειβόμεναι Φοπὶ καλῆ·
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδν λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, 605.
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν Φοῖκόνδε Φέκαστος,
ἦχι Φεκάστῳ δῶμα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ἥφαιστος ποίησε Φιδυήσι πραπίδεσιν,
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἦι Ὀλύμπιος ἀστεροπητής,
ἐνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὴς ὕπνος ἰκάνοι· 610.
ἐνθα καθεῦδ' ἀναβάς, παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη. |

II. ΓΛΩΣΣΙΚΑ - ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ Α.

1 - 7 *θεά* ἡ Μοῦσα, *ἀείδω* ἄδω (*ἀοιδή, ἀοιδός, ἀοιδίμος*), *μη-
νις-ιος* θ. ὄργη, πρβλ. *μηρίω*, *Πηληιάδης* Πηλεΐδης, ὁ υἱὸς τοῦ
Πηλέως, *δλόμενος* (*δλλομαι*) (ἐκείνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀρμόζει ἡ κα-
τάρα ὄλοιο!) χαμένος, κατηραμένος (οὕτω παρ' ἡμῖν ἐν εὐχαῖς: πο-
λυχρονημένος, χαρούμενος), ἢ αἰτιολ. τὸ *δλομένην*, *προῦάπτω* (ιάπτω,
φθείρω, βλάπτω) *ἀπελαύνω* (πρόσω) ἢ ἐξωθῶ εἰς τὸν ὄλεθρον, τὸν
ἄδην, στέλλω κατὰ διαβόλου: ἔδωκε διαβατήριον διὰ τὸν κάτω κό-
σμον (ἐπίσης *ἔρρω* ἔρχομαι διὰ τὸ κακόν μου, *φθείρομαι* κ. *ἀπο-
φθείρομαι* κικῶς ἀπέρχομαι, κρημνίζομαι), *ἔφθιμος* β. 2. γενναῖος,
εὐγενής, *ἤρωες* (ὡς παρ' ἡμῖν) γενναῖοι, πολεμισταί, *Ἄιδι* τοπ. καὶ
Ἄιδος γεν. μεταπλ. ἐκ τοῦ *Ἄιδης* (α(στ.) - *ιδεῖν*, ἀόρατος) ὁ θεὸς
τοῦ ἄδου, ὁ Πλούτων, *τεύχω* (κατασκευάζω, πρβλ. *τέκτων, τέχνη*)
καθιστῶ, *αὐτοῦς* ὀριστ. αὐτοῦς τοὺς ἰδίους, τὰ σώματά των (ἐν ἀν-
τιθ. πρὸς τὰς ψυχάς), *ἐλώριον* (*ἐλεῖν*) (λεία) ἔρμαιον, βορά, *οἰωνός*
ἄ. (avis) πτηνόν, *πᾶς* παντοῖος, *βουλή* ἢ ἀπόφασις, τὸ σχέδιον, ἐξ
οὗ δὴ τὰ πρῶτα ἀκριβῶς ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς καθ' ἣν, συντ.
πρὸς τὸ *ἄειδε*, *δίσταμαι* ἔρχομαι εἰς διάστασιν, *ἄναξ* (θ. ἀνάσσα,
ἀνάσσω, ἀνάκτορον) βασιλεύς, κλητ. ἄνα(ξ), *δῖος* β (*Ζεὺς Διός, δι-
ιος, div-us, div-inus*) ὁ ἐκ τοῦ Διός, εὐγενής.

Ἰλιάς (ποίησις) ἄσμα πραγματευόμενον τὰ περὶ τοῦ Ἰλίου· ὁ
ὄρος ἀτυχῆς, μὴ δοθεὶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ.— 1 *θεά*. Κατὰ τὰς
θρησκευτικὰς δοξασίας τῶν ἀρχαίων αἱ Μοῦσαι ὡς θεαὶ γινώσκουσαι
τὰς πράξεις τοῦ παρελθόντος ἀποκαλύπτουσι αὐτὰς εἰς τοὺς εὐνοου-
μένους ποιητὰς, αὐταὶ εἰσερχόμεναι εἰς τὸν νοῦν αὐτῶν καὶ ἐμ-
πνέουσαι αὐτούς, αὐταὶ ὀμιλοῦσαι δι' αὐτῶν, ὡς εἰ ὁ ποιητὴς ἦτο
ἄπλη ἡχώ τῶν λόγων τῶν Μουσῶν, γινόμενος οὕτως ἔνθεος, θεό-
ληπτος, μουσόληπτος καὶ καλούμενος *θεῖος καὶ θέσπις ἀοιδός*. Ὅθεν
καὶ ὁ Ὅμηρος ἐπικαλεῖται τὴν Μοῦσαν, ἵνα ἔχη τὸ ποιητικὸν αὐ-
τοῦ θέμα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν 9 Μ. καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν διεμορφώ-
θησαν μετὰ τὸν Ὅμηρον· ὅθεν ὁ ποιητὴς λέγει ἀορίστως *θεά*. —
Ἀχιλλεύς υἱὸς τοῦ Πηλέως (Πηλεΐδης), βασιλέως τῆς ἐν Θεσσα-

Πρωτότυπο

λία Φθίας, και τῆς Θέτιδος, θυγατρὸς τοῦ θαλασσίου θεοῦ Νηρέως (Νηρηίδος), ἀνατραφεῖς πλησίον τοῦ πατρὸς καὶ παιδευθεῖς ὑπὸ τοῦ γέροντος παιδαγωγοῦ Φοίνικος. Ἡγεῖται τῶν Μυρμιδόνων (οὕτω καλοῦνται οἱ ὑπήκοοί του) συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ φίλου Πατρόκλου καὶ τοῦ παιδαγωγοῦ.—2 **Ἀχαιοί.** Ἐπὶ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ἦσαν τὸ κρατοῦν φῦλον τῶν κατοίκων ἐν τῇ Β. Ἑλλάδι καὶ ἐν Πελοποννήσῳ, ἐξ ὧν καὶ πάντες οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος καλοῦνται οὕτω, ἐλλείποντος ἔτι τοῦ νεωτέρου καθολικοῦ ὀνόματος τῶν Ἑλλήνων, διότι Ἑλλάς τότε ἐκαλεῖτο μικρὰ χώρα ἐν Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας. Οἱ Ἀχαιοὶ μετὰ τῶν ὁμοφύλων Ἰλλυριῶν καὶ Θρακῶν ἐξηπλώθησαν ἀνά τὴν Ἑλλην. χερσόνησον (ἡ πρώτη ἐγκατάστασις ἴσως περὶ τὰς ἀρχὰς ἢ τὰ μέσα τῆς γ' χιλιετηρίδος π. Χ.), οἱ πρῶτοι Ἑλληνες οἱ ἐγκαταστάντες ἐν τῇ χώρᾳ. —3 **ψυχή.** Ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὰς Ὀμηρ. δοξασίας συνίσταται ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς, ἣτις εἶναι εἶδος ἀέρος, πνοῆς, καθισταμένη αἰσθητὴ ἐν τῇ ἀναπνοῇ (πρβλ. τὴν λ. anima, καὶ ἡ πρώτη σημ. τῆς λ. ψυχή εἶναι ἡ ἀναπνοή). Διαφέρει δὲ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, πνεύματος, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κέκμηται τὰς πνευματικὰς δυνάμεις μόνον ἐφ' ὅσον ἡ ψυχή εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τοῦ ζωτικοῦ πνεύματος, Αὕτη ἐμφανίζεται μόνον ὅταν ἀποχωρίζεται τοῦ σώματος, ἐπιζῶσα ὡς σκιῶδες **εἶδωλον** αὐτοῦ, ἀναισθητος, ἀνευ συνειδήσεως, ἄτονος, ὡς ἐστερημένη τῆς ζωτικῆς ὕλης καὶ δὴ τῶν σωματικῶν φρενῶν (διαφράγματος), τῆς ἕδρας πασῶν τῶν λειτουργιῶν τοῦ πνεύματος, ἐπὶ βραχὺ μόνον δυναμένη νᾶνα- λάβῃ τὴν γνωστικὴν δύναμιν διὰ τῆς πύσεως αἵματος, πρβλ. κ 493. Τί λοιπὸν ἀποτελεῖ τὸ Ἐγὼ τοῦ ἀνθρώπου; Ἐνταῦθα καὶ ἀλλαγὸν τοῦ Ὀμήρου τὸ Ἐγὼ, ὁ κυρίως ἄνθρωπος, εἶναι ἡ ὁρατὴ σωματικότης τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὸς οὗτος (4 αὐτούς), ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν σκιώδη ψυχήν, ἀλλαγὸν τὸ Ἐγὼ εἶναι ἡ ψυχή ἡ κατερχομένη εἰς τὸν ἄδην. Οὕτως ἡ ἀνθρωπίνη ὑπόστασις εἶναι διττή, ἄλλοτε ἡ σωματικὴ, ἡ αἰσθητὴ ἐμφάνισις αὐτοῦ, ἄλλοτε ἡ ἀφανὴς ψυχή. —4 **ἐλώρια κύνεσσιν.** Τὸ ἄταφον ἐθεωρεῖτο μεγίστη συμφορὰ, φοβερωτέρα καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου, διότι, ἐὰν μὴ ἠφανίζετο τὸ πτώμα διὰ τῆς καύσεως, ἡ ψυχή δὲν ἐλύετο ὀριστικῶς τῶν μετὰ τοῦ σώματος δεσμῶν, δὲν ἀπεχωρίζετο τοῦ κράτους τῶν ζώντων, δὲν κατήρχετο εἰς τὸν ἄδην, ἀλλ' ἐβασανίζετο περιπλανωμένη ἄνω καὶ κάτω μετὰ τῶν δύο κόσμων, τῶν ζώντων καὶ τῶν νεκρῶν. Διὰ τοῦτο

αίματράι μάχαι συνάπτονται περὶ τὰ πτόματα τῶν πεσόντων, τῶν μὲν οἰκείων πειρωμένων νάναλάβωσιν αὐτά, τῶν δὲ πολεμίων νά ῥύψωσι βορὰν τῶν κυνῶν καὶ τῶν ὀρνέων.— 5 *Διὸς βουλή* ἡ μοῖρα, τὸ μοιραῖον, διότι τοῦτο εἶναι καὶ τοῦ Διὸς ἡ θέλησις.— 7 *Ἀτρεΐδης*. Οἱ Ἀτρεΐδαι εἶναι δύο, ἐνταῦθα ὁ Ἀγαμέμνων, βασιλεὺς τῶν πολυχρούσων Μυκηναίων, ὁ κραταιότατος τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσάντων βασιλέων καὶ διὰ τοῦτο ἀρχιστράτηγος, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Μενέλαος, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, σύζυγος τῆς ἀπαχθείσης ὑπὸ τοῦ Πάριδος Ἑλένης, τέκνα τοῦ Ἀτρέως, υἱοῦ τοῦ Πέλοπος, τοῦ δυναστεύσαντος ὅλης τῆς χερσονήσου, ἐπονομασθείσης ἕξ αὐτοῦ. — *δτος* 74.

8 - 12 *ἄρ - ἄρα - ἄα* (*ἀραρίσκω* προσαρμόζω, ἢ λ. δηλοῖ στενὴν συνάφειαν τῶν ἐπομένων πρὸς τὰ ἡγούμενα: ἔπειτα, ἀκολούθως, εὐθύς ἀμέσως, συγχρόνως, τότε, λοιπόν, ὡς ἦτο φυσικόν.) λοιπόν, *ξυνήμι ξριδι* (τοπ.) φέρω εἰς φιλονικίαν, συγκρούω πρὸς ἄλλους ἐν φιλονικίᾳ, *σφωὲ* αἰτ. δυϊκ. γ' προσώπ. τῆς προσ. ἄντων.: αὐτοὺς τοὺς δύο, γεν. δοτ. *σφωίν*, *μάχεσθαι* ὥστε νά λογομαχῶσι, *γάρ* θ τί εἶναι; *βασίληι* Ἀγαμέμνονι, *ἄρηνμι*, *ἄρσω*, *ἄρσα*, κ. *ἄρσρον*, *ἄρσρα* (ἀμτβ.), ἐγείρω (*ἄρ-νις*, *ἄρ-ος*, *ἄρ-θρος*, *ἄρ-θός*), *νοῦσος* νόσος, *κακὸς* κακοήθους μορφῆς, θανατηφόρος, *ἀνά στρατὸν* ἀνά τὸ στρατόπεδον, *ὀλέκω* ὄλλυμι, ἀντί: ὥστε ὄλλυντο, *λαοὶ* οἱ στρατιῶται, *οὔνεκα* (οὐ ἔνεκα) κ. *ὀθούνεκα* (ὄτου ἔνεκα) ὅτι, διότι, *τὸν Χρῦσσην* ἐκεῖνον τὸν Χρῦσσην, τὸν πολυθρύλητον ἐκ τῶν ἁσμάτων, *ἀρητήρ* (*ἀράομαι* εὐχομαι) ἱερεὺς: ὁ ὁποῖος ἐν τούτοις ἦτο ἱερεὺς.— 12 - 21 *θδοὺς* 3 (*θέω*) ταχύς, ταχύπλους, *λύομαι* ἀπελευθερῶ δίδων λύτρα, *λύω* ἀπελευθερῶ, λαμβάνων λύτρα, *λυσόμενός τε φέρων τε* ἀντί: φέρων ὡς λυσόμενος, *ἄποινα* (α(στ.) - ποιή) λύτρα, *ἀπειρέσιος* ἀπειρέσιος, ἀπείρων, ἀπειριτος, ἀπειρος, *στέμματα* δέση ἐκ λευκῶν ἔρεων νημάτων ἢ ταινιῶν, περιστέφουσα τὸ σκήπτρον, *ἐκηβόλος* (ἐκάς μακρὰν — *βάλλων* κτυπῶν) εὐστοχος, θανυμάσιος τοξότης, *σκήπτρον* (*σκήπτομαι* στήρζομαι) βακτηρία (τοῦ ἱερέως, πρβλ. τὴν πατερίτσαν), *ἄν ἀνά, ἄν σκ.* ἐπάνω ἐπὶ τοῦ, *ἄσσομαι* ἐλισσάμην κ. *ἐλιτόμην*, παρακαλῶ (*λιτή*, *λιτανεύω-εἶα*), *κοσμήτωρ* (κοσμέω παρατάσσω) (ὁ παρατάσων τὸν στρατὸν) ἡγεμών, *ἐνκνήμις-δος* ὁ ἔχων ὠραίας κνημίδας, *δῶμα*, *δόμος* (δέμω κτίζω) οἶκος, *ἐκπέρθω - σω - σα* κ. *ἐξέπραθον*, ἐκπορθῶ, *δέχεσθαι* ἀντί πρστικ., *ἄζομαι* (ἄ-)

ιος) εὐλαβοῦμαι, νῖα νίον.—22 - 5 ἐπενυφημῶ κ. ἐπαινῶ ἐπιπροτῶ, ἐπιδοκιμάζω, αἰδομαι αἰδοῦμαι, δέχθαι τοῦ ἄορ. ἐδέγμην τοῦ δέχεσθαι, ἀνδάνω, ἄορ. ἄδον κ. ἔφαδον, (ἡδ-ὸς) ἀρέσκω, θυμῶ τοπ. ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀφίημι ἀποπέμπω, κακῶς σκαιῶς, ὕβριστικῶς, ἐπιστέλλω ἐντέλλομαι, παραγγέλλω, κρατερόν μ. ἔ τραχειάν, αὐστηράν ἀπόκρισιν ἔδιδε (ἀντί;).—26 - 32 κικάνω, *κίχημι, κικήσομαι, ἐκίχον, συναντῶ, εὐρίσκω, δηθύνω (δήν, δηθά, diu: ἐπὶ μακρόν χρόνον) βραδύνω, χρονοτριβῶ, αὔτις αὔτις, χραισμέω, -μήσω -σα κ. χραισμον (χοήσιμος) + δοτ. χρησιμεύω, ὠφελῶ, τοῖ σοί, tibi, νῦ(ν) (ἐγκλιτ. τοῦ νῦν τώρα, λοιπὸν) τότε, ἦ: ἴσως: μήπως ἴσως δὲν... ὡς εἰ ἐξηρατά ἐκ φόβου σημαντικοῦ ὄ., πρίν.. καὶ πρότερον μάλιστα, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, ἐπεισιν (εἶμι) μέλ. θὰ τὴν εὐρη, πάτηρ πατρίς, τηλόδι τηλοῦ, τῆλε, μακράν, (τηλεβόλον.), ἰστός ἄ. (ἴσταται) ὁ ἀργαλειός (ὡς ὄρθιος), ἐποίχομαι πηγαῖον καὶ ἔρχομαι πρὸ τοῦ ἀργαλειοῦ, ἀντιάω ἀντιροῦζω, συναντῶ, λέχος οὐ. (*λέχος κοιμίζω, λεχῶ, ἄλοχος, λόχος ἐνέδρα) κλίνη, ἄ. λ. μετέχω τῆς κλίνης, συγκοιμῶμαι, νόμοι (νεσ-, νόσ-τος) ἐπανέρχομαι, σαώτερος ἀντὶ θετ. σάος-σῶς-σῶος, πρβλ. δεξιτερός, ἀριστερός, ὀρέστερος, νεώτεροι, πρεσβύτεροι.—33 - 42 ὧς οὕτω ἀντὶ ἀντικμ. εἰς τὸ ἔφατο ἔφη, ἔδφεισε, δφείδω, δφείσομαι, ἔδφεισα, δέδφια (δέος, ἀδείης, περιδείης, δειμα), ἀπέων (ἐκ ὄ. ἀκ-δηλούσης ἡσυχίαν, σιωπῆν, ἀκήν σιωπηλῶς) σιωπῶν, θῖς -ινός ἄ. σωρὸς (ἄμιμον), ἀκτῆ, πολύφλοισβος (φλοῖσβος ἄ. λ. π.) πολυτάραχος, κίω, μτχ. κίων, εἶμι, (ἀπ)ἀνευθε χωριστά, μακράν, ἐκ τοῦ κίων: ἔξω τῆς περιοχῆς τῶν Ἀχαιῶν, πολλά θερμῶς, ἐκ τοῦ ἡράτο, ἡύκομος εὐκόμος, κἀλίκομος, κλύω ἀκούω, ἄορ. *ἐκλον, κλῶθι-τε κ. κἐκλυτε (κλυτός), μεν-μεο μον, ἀμφιβαίνω (βηματιζῶ ὡς ἄγρυπτος φρουρὸς περί τινα) περιφρουρῶ, προστατεύω, πρβλ. προῖσταμαι, προστάτης, ὁ πρκμ. ἀντὶ ἐνεστ., ζάθεος 3 (ζα-θεῖος) ἱερώτατος, ἴφι ὄργ. πτ. τοῦ ἴς-ἰνός (vis) ἰσχυρῶς, κρατικῶς, Σμίνθιος ὑποκορ. τοῦ σμινθοφθόρος (σμίνθος ἄ. μῦς) ὁ ἐξολοθρευτής, τῶν μυῶν, ἀρουραῖον (γενικώτερον: ὁ ἐξαπολθὼν καὶ ἀποσοβῶν τοὺς μῦς, ἐπερέφω ἐπιστεγάζω, ἀνεγειρῶ, νηός ναός (ναῖω κατοικῶ), χαρίεντα προληπτ. ὥστε νὰ σοὶ εἶναι εὐάρεστος, κατὰ ἔκηα (καίω), μηρία τὰ ὀστέα τῶν μηρῶν μετ' ὀλίγου κρέατος, περιτετυλιγμένα διὰ πιμελῆς, πίων πείρα, πίον παχὺς (πιμελή), δῆ ἤδη, ἡδὲ καί, κρ(αι)αίνω (κρα-, κραν-, κρά-τος, creo

3

Μαρία Ν. Χαριανού *Π*
Μαρία Ν. Χαριανού *Π*

δημιουργῶ, ἐκτελῶ, ἐκπληρῶ (γαύκρατος), ἐέλδωρ (ἐέλδομαι ἐπιθυμῶ, **Φελ-**, vel -lc, βόλομαι - βούλομαι) ἐπιθυμία, *τίνω*, *τείσω*., πληρώνω. — **43-52 Φοῖβος** (φάF-ος, ὁ λάμπων), **βῆ** ἔβη· συνήθως δηλοῖ τὴν ἑναρξιν τῆς κινήσεως, ἐπρόβαλε τὸν πόδα, ἐξεκίνησε **κάρηνον** οὐ. (*κάρη* οὐ. κεφαλή) κορυφή, **χάομαι** εἶμαι ὠργισμένος, **κῆρ** οὐ. (*κῆαρ* cor, καρδ-ία) καρδία, **ὤμοισιν** τοπ., **φαρέτρη** (*φῆρω*)-α, θήκη τῶν βελῶν, **ἀμφηρεφῆς** (ἀ.-ἐρέφω) περίκλειστος, **οἰστός** ἀ. τὸ βέλος, **ἄρα** ὡς ἦτο φυσικόν, **κλάζω** λ. π. (κλαγγή) ἦχῶ, κροτῶ, **χωσόμενοι** αἰτιολ., **αὐτοῦ κινήθεντος** μόλις ἐτέθη εἰς κίνησιν, **ἦμε** ἦει, **ἔξετο** ὡς ἀόρ., **ἀπάνευθε** 35, **μετὰ** ἔηκεν μεθέηκε, μεθήηκε, **μεθίημι** ῥίπτω μεταξύ, ἐν μέσῳ τῶν Ἀχ., **ἰδς** ἀ. οἰστός, **γένετο** ἠκούσθη, **δεινῆ** κτηρ., **βιδς** ἀ. τόξον, **ἐποίχομαι** ἐπέροχομαι, προσβάλλω, **οὐρεὺς** ἀ. ὄρεὺς, ἡμίονος (γενικώτερον : ὑποζύγιον), πρβλ. ὄρεωκόμος, **ἀργός** 3 ταχύς, **ἐφίημι** ἐξαποστέλλω, **αὐτοῖσι** ὄριστ. κατ' αὐτῶν τῶν ἰδίων, **ἐχεπευκῆς** ὁ ἔχων πεῦκος, πικρίαν (ἐκ τῆς πεύκης ἐχούσης πικρὸν χυμόν), πικρός, ἢ (διὰ τὸ σῆμα τῶν φύλλων τῆς πεύκης) ὀξύς, **βάλλεν** ἐκτύπα, **πυρραὶ** σωροὶ ξύλων, ἐφ' ὧν ἐκαίοντο οἱ νεκροί, **νέκυς-νος** ἀ. (*νεκ-ρός*, nec-o) ὁ νεκρός, **θαμνς** 3, **θαμέες**, (-εῖαι) πυκνοὶ, συγνοὶ (*θαμὰ* συχνά, *θαμίξω* συχνάζω, θαμιστικόν, θαμών).

9. Δητοῦς καὶ Διδς υἱδς ὁ Ἀπόλλων, δίδυμος ἀδελφὸς τῆς Ἀρτέμιδος, προσωποποιία τοῦ ἡλίου, ὅστις διὰ τοῦ καύσωνος καὶ τῶν ἀναθυμιάσεων προκαλεῖ πυρετούς, λοιμούς, καλούμενος διὰ τοῦτο **Λοῖμιος** καὶ **Οὔλιος** (ὀλέθριος). — **12 Θαῶς ἐπὶ νῆας** εἰς τὸ ναυτικὸν στρατόπεδον, ὅπου οἱ Ἕλληνες εἶχον πῆξει σκηνάς καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ἀκτῆς μεταξύ τῶν ἀκρωτηρίων Σιγείου καὶ Ροιτείου, ὅπου εἶχον ἀνεκχύσει ἐκ τῆς θαλάσσης τὰς ναῦς, Πίν. Α'. 1. — **13 ἄποινα** κυρίως ἢ ἀποζημίωσις, ἦν ἐπλήρωσεν ὁ φονεὺς εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ὑπ' αὐτοῦ φονευθέντος, ἵν' ἀποφύγῃ τὴν καταδίωξιν αὐτῶν διὰ τὴν ἔλλειψιν νομισμάτων ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς ἄποινα δοῦλοι, σκευή, ὄπλα, ζῶα. — **14 στέμματα** δέσμη ἐκ λευκῶν ἔρεῶν νημάτων ἢ ταινιῶν, ἦν ὁ Χρύσης φέρει προσδεδεμένην ἄνω ἀπὸ τῆς ἱερατικῆς αὐτοῦ ῥάβδου καὶ ὄρατὴν πᾶσι, σύμβολον ἱεσίας, ἵνα οἱ Ἀχαιοὶ ἀποδεχθῶσι τὴν δέησιν αὐτοῦ, **ἄζόμενοι Διδς υἱόν** 21. Συνήθως οἱ ἰκέται ἔφερον τὴν **ἱκετηρίαν**, κλάδον ἐλαίας ἢ δάφνης, ἐστεμμένον διὰ λευκῶν νημάτων ὡς σημεῖον τῆς ἱεσίας. Ἐκ τῶν

στεμμάτων τοῦ Ἀπόλλωνος ἐγνωρίζετο ὅτι ὁ Χρῦσις ἦτο ἱερεὺς τοῦ θεοῦ καὶ ἀπαρβίαστος.—*ἐκηβόλος*. Ὁ Ἄπ. ὡς προσωποποιία τοῦ ἡλίου τοῦ βάλλοντος μακρὰς ἀκτῖνας δίκην βελῶν παρίσταται ὡς τοξότης.—*15 σκηπτρον*, ἐξελιχθὲν ἐκ τῆς βακτηρίας, εἶναι ἀνδρομίκης ῥάβδος, ἧς τὸ ἄνω ἄκρον κοσμεῖται διὰ κοσμημάτων. Φέρεται ὑπὸ ἡγεμόνων, ἱερέων, δικαστῶν, κηρύκων ὡς σύμβολον τοῦ ἀξιώματος (ὑστερον τὸ στέμμα εἶναι τὸ σύμβολον τοῦ βασιλέως).—*χρῦσειον*, διότι ἦτο κεκοσμημένον διὰ χρυσῶν ἤλων (ἢ ἄλλων χρυσῶν κοσμημάτων).—*17 ἐκνήμιδες*. Αἱ κνήμιδες κατ' ἀρχάς, ἐφ' ὅσον ἢ ἀσπίς τοῦ μαχητοῦ ἦτο ποδήρης, κατεσκευάζοντο ἐκ χονδροῦ ὑφάσματος ἢ μᾶλλον ἐκ δέρματος περιβάλλουσαι τὰς κνήμας (ὡς αἱ σημεριναὶ guêtres) καὶ προφυλάττουσαι αὐτὰς ἀπὸ τῶν προστριβῶν τῆς βαρείας ἀσπίδος, ἐναλλάξ προσκρουούσης ἐφ' ἑκατέρας τῶν κνήμων. Πρὸς συγκράτησιν αὐτῶν, ἵνα μὴ καταρρέωσιν, μετεχειρίζοντο οἱ ἦρωες (χρυσᾶς) ἐπιγονατίδας (ἀναδέσμους, καλτσοδέτας), ὧν πολλαὶ εὐρέθησαν ἐν τάφοις, ἐν δὲ ζεῦγος εὐρέθη κατὰ χώραν, περιδεδεμένον περὶ τὸ ὄστρον τοῦ γόνατος (AAM ἐν Μυκ. Αἰθ. 50), ἑκάστη δ' αὐτῶν ἀποτελεῖται ἐκ κατακορύφου ταινίας κατερχομένης μέχρι τοῦ προσθίου μέσου τῆς κνήμης καὶ φερούσης εἰς τὸ κάτω ἄκρον ὀπὴν προσαρμοζομένην εἰς κομβίον ἐπερραμμένον ἐπὶ τῆς κνήμιδος, ἐν ᾧ τὸ ἄνω ἄκρον αὐτῆς διχάζεται εἰς δύο ὀριζοντίους βραχίονας περιβάλλοντας τὴν κεφαλὴν τῆς κνήμης καὶ συνδεομένους ὀπισθεν τοῦ γόνατος, Πίν. Β'. 3.—Ὅσάκις ὅμως αἱ ἀσπίδες ἦσαν βραχυτέροιαι, στρογγύλαι, αἱ δὲ κνήμαι ἐκτεθειμέναι εἰς τὰ βλήματα τῶν πολεμίων, αἱ κνήμιδες τῶν ἡρώων ἦσαν μετὰλλιναι καὶ ἐχρησίμευον τότε ὡς καθαρῶς ἀμυντήριον ὄπλον. Ἐν τῷ λεγομένῳ ἀγγείῳ τῶν πολεμιστῶν (εὐρεθέντι ἐν Μυκῆναις, ἐφ' οὗ ἀπεικονίζονται δύο σκηναί, ἡ μὲν πολεμιστῶν ἀπερχομένων εἰς μάχην, ἐν ᾧ γυνὴ κατὰ τὸ ἄκρον ὀδύρεται καὶ κόπτεται, ἡ δὲ μαχομένων) εἶναι δεδεμέναι δι' ἱμάντων περὶ τὰ σφυρὰ καὶ τὰ γόνατα, Πίν. Θ'. Δερματίνας κνήμιδας ἔφερον καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμέραν ἔργοις, ὡς ὁ Λαέρτης ἐν ταῖς γεωργικαῖς ἐργασίαις.—*18 Ὀλύμπια δώματα*, διότι ἐπιστεύετο ὅτι κατὰ τὸν Ὄλυμπον, τῷ ὄρει ἐν τοῖς ὄριοις Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, ὄπερ διὰ τὸ ὕψος αὐτοῦ (2985 μ.) καὶ τὴν ὑπερήφανον μεγαλοπρέπειαν ἐνομίσθη ὡς ἀνταξία κατοικία τῶν Ὀλυμπίων θεῶν.—*22 ἐπευφήμησαν* ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἱερέα καὶ τὸν θεόν· ὁ

ποιητής παρέλιπε νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ Ἀχαιοὶ εἶχον συνέλθει εἰς τὴν ἀγορὰν περὶ ἀγορᾶς 54.—26 *κοῖλαι νῆες*, διότι δὲν εἶχον καταστρώματα καὶ ἡ κοιλότης αὐτῶν προσέλιπτεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐναργέστατα· μόνον κατὰ τὴν πρῶραν καὶ τὴν πρῦμαν ἔφερον σανιδώματα, τὰ σέλματα, ἕξ ὧν *ἔνυ(σ)ελμοι*.—30 *Ἄργος* Ἀχαικὸν ἐκαλεῖτο ἡ ἐπικράτεια τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐν Πελοποννήσῳ καὶ δὴ ἐν τῇ Α. πλευρᾷ τῆς χερσονήσου.—37 *ἀργυρότοξος* διὰ τὸ ἀργυρόχρουν τῶν ἠλιακῶν ἀκτίνων.—*Χρῦση* πόλις βορείως τοῦ ἀκρωτητηρίου Λεκτοῦ, δυτικωτάτης ἄκρας τοῦ ὄρους Ἰδης, περὶ τὰ 40 χιλομέτρως τοῦ ἀκρωτηρίου Σιγείου, 1 ὥραν μεσογειῶς τῆς ἀκτῆς, σχεδὸν ἀπέναντι τῆς Τενέδου.—38 *Κίλλα* πόλις ἐν Τροφάδι νοτιῶς τῆς Ἰδης, ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἀδραμυττίου, μὴ ὑπάρχουσα πλέον ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις.—39 *Σμίνθιος*. Ἐπειδὴ ὁ Ἀπόλλων ἦτο Λοῖμιος, Οὔλιος, διὰ τοῦτο ἐγένετο ἱερὸς αὐτοῦ ὁ μῦς, ὡς μεταδίδων τὸν λοιμόν. Ἄλλ' ὁ Ἀπ. εἶναι καὶ *Νόμιος*· ὅθεν ἐξαποστέλλει ἢ ἀποσοβεῖ ἀπὸ τῆς χώρας τοὺς (ἀρouraίους) μῦς· ὁ αὐτὸς ἀπεκαλεῖτο *σαυροκτόνος*. Ὁ Στράβων λέγει ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἐν Χρῦσῃ ἱερὸν τοῦ Σμινθέως Ἀ. καὶ ἐν αὐτῷ ξόανον (ξύλινον ἄγαλμα) τοῦ θεοῦ μετὰ μῦδος ὑποκειμένου τῷ ποδὶ τοῦ θεοῦ, ἔργον τοῦ καλλιτέχνου Σκόπα.—*νηός*. Κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους ναοὶ διὰ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν δὲν ὑπῆρχον, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἐχρησίμευον τόποι ἱεροί, ἀποκεχωρισμένοι τῶν πέριξ, τὰ *τεμένη* (τέμνειν), δενδρόφυτοι (*ἄλση*), ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρχεν ὁ βωμὸς τοῦ θεοῦ. Ὅθεν καὶ οἱ Ἕλληνες ἐν Τροίᾳ μόνον βωμοὺς εἶχον ἐγείρει κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς. Ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ὡς ναὸν ἐννοεῖ χαρίεσσάν τινα σκιαδα ἐκ χόρτων, κλάδων, ἀνθέων, ἦν θὰ ἡγειρεν ὁ ἱερεὺς τῷ θεῷ ἐν φαιδραῖς ἐορτασίμοις ἡμέραις ἐντὸς ἄλλους τοῦ θεοῦ.—40 *μηρία*. Οἱ ἀρχαῖοι ἐκ τοῦ σφαγίου ἔκαιον πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν τὰ ὄστᾶ τῶν μηρῶν (μηρία), περιτετυλιγμένα διὰ λίπους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἄφηνον καὶ ὀλίγον κρέας, τὸ δὲ λοιπὸν ψηφόμενον ἔτρωγον οἱ θύοντες· περὶ *θυσίας* ἐκτενῶς ἐν 449.—45 *τόξα*. Τὸ τόξον ἦτο ἀπλοῦν, συνιστάμενον ἕξ ἀπλῆς ξυλίνης θάβδου καμπύλης καὶ ἐλαστικῆς, ἢ σύνθετον συνιστάμενον ἐκ πλειόνων ὑλῶν τεχνικῶς συνηρμοσμένων ἐπὶ ξυλίνου πυρήνος κεκαμμένου κατὰ τὰ ἄκρα, ὥστε ἡ πρὸς τὸν στόχον πλευρὰ νὰ εἶναι κοίλη, Πίν. Γ'. 1· ἐπεκολλῶντο

δι' ἰχθυοκόλλης ἐλάσματα καλῶς ἀπεξεσμένα ἐκ κέρατος ἢ ὄστου μακροῦ, ἴσου μήκους πρὸς τὸν ξύλινον πυρῆνα, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐλαστικότητος, πρὸς διατήρησιν δὲ τῆς πολυτίμου ταύτης ἀρετῆς ἐτηρεῖτο πάντοτε χαλαρόν, μόνον πρὸ τῆς χρήσεως τεινόμενον, καὶ ἐφρυλάσσετο ἐπιμελῶς. Εἶχε μῆκος μέχρι 1 μ. Ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ἄκρου ἦτο στερεῶς προσδεδεμένη ἡ *νευρά*, Πίν. Γ'. 4, βοεῖα χορδὴ περιέστραμιμένη ἢ πεπλεγμένη, ἧς τὸ ἐλεύθερον ἄκρον προσεδένετο εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ τόξου, ὁσάκις ἔμελλε νὰ γίνῃ χρῆσις αὐτοῦ.— Τὰ *βέλη*, *διστοί*, παρὰ τῷ Ὀμήρῳ εἶναι *χαλκᾶ* (ἄλλ' ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν ἀνευρέθησαν καὶ ἐκ πυρίτου ἢ ἐξ ὀψιανοῦ λίθου), προσηρομόζετο δὲ τὸ βέλος ἐπὶ στελέχους (λεπτοῦ κονταρίου ἢ ἐκ καλάμου ἢ ἐλαφροτάτου ξύλου) ἢ διὰ σωλήνος (αὐλοῦ), ὃν ἔφερε κάτω, εἰς ὃν εἰσῆρχετο μία ἄκρα τοῦ στελέχους (πρβλ. τὸ ἐν Μυκ. Αἰθ. 2622) ἢ εἰσερχόμενον ἐντὸς σχισμῆς τοῦ στελέχους, ἧτις περιεδένετο σφιγκτικῶς, Πίν. Γ'. 6, 7, 8. Τὸ στέλεχος εἰς τὸ κάτω ἄκρον ἔφερε γλυφίδας πρὸς ὑποδοχὴν τῆς νευρᾶς. Τὸ βέλος εἶχε τὸ σχῆμα φύλλου μετὰ τριῶν ἀκίδων (*τριχλόχις διστός*) ἢ πυραμιδος τριέδρου μετὰ τριῶν ἀκμῶν ἀποληγουσῶν εἰς ὄγκους (ἀκίδα).— Ἡ *φαρέτρα* ἦτο βαλοθήκη ἐπιμήκης κυλινδρική ἐκ δέρματος ἢ ξύλου κοίλαινομένη, καλυπτομένη διὰ πόματος, προφυλάττουσα οὕτω τὰ βέλη ἀπὸ ἀτμοσφαιρικῶν ἐπιδράσεων, καὶ ἔφερετο κατὰ νότου δι' ἱμάντος, Πίν. Ε'. 1. Ἐκτενέστερον περὶ τοῦ τόξου ἐν Γ 105, 117, 123, 213.— **44 Οὐλύμποιο.** Ἐν ᾧ ὁ Ἄπ. κατὰ τὰς δοξασίας τοῦ Χρύσου οἰκεῖ ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τῶν Ἑλλήνων, ἃς οἱ ἄποικοι συναπεκόμισαν μετὰ τῶν ἄλλων μύθων εἰς Μ. Ἀσίαν, οἰκεῖ ἐν Ὀλύμπῳ, ἐξ οὗ ἤδη καταβαίνει.— **48 ἀπάνευθε νεῶν** ὡς ἐκηβόλος.— **52 πυραῖ.** Ἐκ τῶν δύο εἰδῶν τῆς ταφῆς, τοῦ κατορύττειν καὶ τοῦ καίειν, ὁ Ὀμηρος γινώσκει μόνον τὴν καῦσιν τῶν νεκρῶν, καιομένων ἐπὶ σωροῦ ξύλων, τῆς *πυρᾶς* διὰ τῆς καύσεως ἠφρανίζετο τὸ σῶμα, διελύετο πᾶς σύνδεσμος τῆς ψυχῆς μετ' αὐτοῦ καὶ αὕτη ἤδη ἐλευθέρᾳ ἀπῆρχετο εἰς τὸν ᾗδην.

53-8 ἐννήμαρ (ἡμαρ-ατος οὐ. ἡμέρα) ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας, *κῆλον* (κᾶλον ξύλον, ἔρρει τὰ κᾶλα, καλαπόδι) (τὸ ξύλον τοῦ βέλους) τὸ βέλος, *ῶχετο* ἐρρίπτοντο βροχηδόν, *καλέσσατο* διὰ τῶν κηρύκων, *λαὸς* στρατός, *ἀγορήνδε* (ἀγείρω) εἰς ἀγοράν, συνέλευσιν, *λευκῶλενος* (ὠλένη) ἢ ἔχουσα λευκοὺς τοὺς πῆχεις τῶν χειρῶν, λευκῶ-

χειρ, φρένες τὸ διάφραγμα τὸ χωρίζον τὸν θώρακα ἀπὸ τῆς κοιλίας, ἔδρα τοῦ πνευματ. βίου, τῷ φρεσὶ ἐπιμερ.: εἰς τὸν νοῦν τούτου ἐνέπνευσε τὴν ἰδέαν αὐτὴν ἢ Ἡ., κήδομαι φροντίζω, ἐνδιαφέρομαι, πονῶ, εἰς ἀκριβῶς, δρᾶτο πρὸς μεγάλην τῆς λύπην, ἦτο ἠναγκασμένη νὰ βλέπῃ, ἐπεὶ οὖν εὐθύς μόλις, ἤγερθεν ἠγέρθησαν, ἀγείρομαι συναθροίζομαι, ὁ ἀόρ. τὴν ἔναρξιν τῆς πράξεως, δμηγερῆς (ὁμοῦ ἀγείρομαι) ἀθρόος, ὁμ. γ. ἐπὶ τοῦ τέλους τῆς πράξεως: συνέρρευσαν (ἤρχισαν νὰ συρρέωσι) καὶ συνεκροτήθη ἡ ἀγορά, τοῖσι τοπ., μετέφη εἶπε μεταξύ, ἐνώπιον τούτων, τοῖσι δὲ ὡς εἰ ἡ προηγουμένη πρότ. ἦτο κυρία· ἡ σύνδεσις αὕτη διεσώθη ἐκ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ χρον. πρότ. ἦτο ὄντως κυρία· ὠκὺς 3 ταχύς.— 59-67 δῖο οἶομαι, ἄμμες ὄν., ἄμμι δοτ., ἄμμε αἰτ., αἰολ., ἡμεῖς, πλάζω (πλαγγ-, πλήσσω) πλανῶ, πάλιν ὀπίσω: ἀποκρουσθέντες ἀπὸ τοῦ σκοποῦ, ἀπονοστήω νέομαι 32, ἀψ ὀπίσω, αἰ αἰολ. εἰ, κέ(ν) ἄν, ἀροιστολ. μεθ' ὑπκτ., δυνητ. μεθ' ὀριστ. ἴστορ. κ. εὐκτ. ἐν τῇ ὑποθ. εἴ κεν παριστᾶ τὸ δυνατὸν αὐτῆς: ἐὰν τυχὸν ἠθέλομεν δυνηθῆναι, δῆ δά, ὁμοῦ συγχρόνως, δαμᾶ μέλ. τοῦ δάμνημι-μνάω-μάζω (dom-), ἐρεϊόμεν ὑπκτ., ἐρέω-ομαι, ἐρομαι, ἐρομαι, ἐρεῖνω ἐρωφῶ, ὄνειροπόλος (πέλομαι εἰμί, ὁ περὶ ὄνειρους πελόμενος) ἐξηγητῆς τῶν ὄνειρων, γάρ τε namque, γάρ, ὄναρ οὐ. ὄνομ. κ. αἰτ. μόνον, καὶ ὄναρ ὡς καὶ τὰ λοιπὰ σημεῖα, δε εἶπη τελ., ὅτι διὰ τί, χάομαι 44, εἴτε-εἴτε ἐπεξ. τοῦ ὅτι, ἄρα ἴσως, ἐπιμέφομαι ἔχω παραπόνονον, εὐχολῆ τάξιμον, αἰτ., ἐκατόμβη (κυρίως) θυσία ἐκατὸν βοῶν, εἶτα πᾶσα πλουσία θυσία: διὰ τάξιμον μικρὸν ἢ μέγα μὴ ἐκπληρωθῆν, αἰ κέ πως ἐὰν ἴσως, μήπως ἴσως, βούλειαι (κέν) ὑπκτ., ἀντιάζω + γεν. 31 (μετέχω) ἀποδέχομαι, *ἀρῆν-ρῆός, τέλειος ἀνεπτυγμένος τὴν ἡλικίαν, ἀκμαῖος, ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας, καὶ εἰς τὸ ἀρῶν, ἀπαμύνω ἀποτρέπω, ἀποσοβῶ, λοιγὸς ἄ. ὕλεθρος.— 68-73 ἦ τοι ἀληθῶς, μέν, ἄρα ἀκολούθως, φυσικά, Θεστογίδης ὁ υἱὸς τοῦ Θεστόρος, ὄχα (ἔχω—ἐξέχω) ἐξόχος, πάντοτε μετὰ τοῦ ἀριστος, οἰωνοπόλος οἰωνοσκόπος, εἶδει ἠδὲι, τὰ ἐόντα (ὄντα) παρόντα, πρὸ (ἐπίρ.) ε. παρελθόντα, Ἰλιος θ. παρὰ τῷ Ὀμ., πάντες οἱ ἄλλοι τὸ Ἰλιον, Ἰ. εἴσω μέχρι τοῦ Ἰλίου, διὰ μαντοσύνην ὄργ., ἦν ἐήν, κτητ. ἄντων. γ' προσ., πόρε ἀόρ. ἀρχ. ῥ., ἐξ οὗ καὶ πρkm. πέρωται (παρ-ιο τίκτω, παρ-s, πορ-τίο μερίς), ἔδωκε, ἐν εὖ, ἐν φρονέων συνετὰ σκεπτόμενος, μετὰ τὴν ὀρθοφροσύνην του, ἀγοράομαι

(ἀγορεύω) λαμβάνω τὸν λόγον, *μετέειπε* μετέφη 58. — 74-83 *κέ-
λομαι*, ἀόρ. *ἐκεκλόμην*, κεύω, *δίφιλος* Διὶ φίλος, θεοφιλής, *μυ-
θέομαι* (μῦθος λόγος) (λέγω) ἐξηγῶ, *ἐκατηβέλετης* ἐκηβόλος 14,
τοιγὰρ διὰ τοῦτο λοιπόν, *σύνθεο* μάζεσε ὅλα, ὅσα θὰ σοὶ εἴπω, καὶ
βάλε εἰς τὸν νοῦν σου, πρόσσεχε, *ἀρήγω* + δοτ. βοηθῶ, *ἔπεισι καὶ χερσὶ*
λόγῳ καὶ ἔργῳ, *πρόφρων* κτγρ. βαθέως ἀπὸ καρδίας (πρβλ. *πρόρ-
ριζος*), ἀπὸ καρδίας, εἰλικρινῶς, *ἦ μὲν ἦ μήν*, πράγματι, ἀληθῶς,
σύνηθες μετὰ τὸ *ὀμνύειν*, *ἦ ἀληθῶς*, *χολόω* παροργίζω, *μέγα κρα-
τέει* ἔξ ὄλων ἔχει μεγάλην δύναμιν, *γὰρ* 80 αἰτιολ. διὰ τί ἔχει ἀνάγ-
κην προστασίας, *κρείσσω* (ἔστι) ἔχει μεγαλύτεραν δύναμιν, *ὅτε*
(κεν) + ὑπκτ. ὁσάκις, *χέρη* δοτ., *χέρηες*, διὰφ. τύπος τοῦ *χείρων*,
ὅπως *πλείονες* - *πλέες*, : πρὸς ἄνδρα κατώτερον, κατώτερου βαθμοῦ,
ἀπλοῦν ἀστόν, *εἶπερ* *τε* καὶ ἂν, *καταπέσσω* (πέπις) χωνεύω, *χόλος*
ἢ ἀκαριαίως ἐκηρηνημένη ὀργή, *αὐτήμαρ* αὐθημερόν, *ἔχει* διατη-
ρεῖ, *κότος* ἄ. ἢ διαρκῆς ὀργή ἢ σκεπτομένη ἐκδίκησιν, μνησικακία,
μετόπισθεν ἐν τῷ μέλλοντι, *ὄφρα τελέσῃ* ἵνα ἐκτελέσῃ τὴν ἐκδίκη-
σιν, *τὲ-τὲ* 81-82 συνδέουσι τὴν κυρίαν μετὰ τῆς ἐξηρητημένης 58,
φράζομαι σκέπτομαι (*φραδῆς* συνετός, *ἀφραδῆς-ίη*), *εἴ με* πλ. ἐρ.—
84-91 *ἀπαμείβομαι* (ἀμείβω ἀλλάσσω, : διαδέχομαι ἄλλον ἐν τῇ
θέσει του) ἀποκρίνομαι, *θαροήσας μάλα*, *θεοπρόπιον* κ. *θεοπρο-
πίη* (θεοπρόπος ὁ μάντις) μαντεία, *ὧ τε ὁ τε* δὲν μεταφράζεται,
58, *ἀναφαίνω* φέρω εἰς φῶς, *δέρομαι*, *ἔδρακον*, *δέδορα*, βλέπω
(*δράκ-ων* κ. *δρ-ις* διὰ τὸ ἀτενὲς βλέμμα), *χθών* θ. γῆ, *βαρείας*
χ. ε. θὰ ἐπιβάλῃ χεῖρας ἀτασθαλούς, θὰ βιαιοπραγήσῃ, *κοίλῃς*
π. γ. ἐν τῷ στρατοπέδῳ, *οὐδ' εἴ κ'*.. μὴ ἔξαιρουμένου μηδ' αὐ-
τοῦ..., *εὐχομαι* κληθῶμαι, *ἔμμεν* εἶναι, *ἄριστος* κραταιότατος ὡς
ἀρχιστράτηγος, *πολλόν* πολύ.—92-100 *ἀμύμων* (ἀ(στ.)-μῶμος ψό-
γος) αἰολ. ἀμειπτος, ἐξαιρέτος, *αὐδάω* (αὐδῆ φωνή) λέγω, *ἄρα* λοιπόν,
οὐδὲ καὶ δέν, ἀντὶ *μγ*, *ἀπολύω* ἀπολυτῶνω, *ἄποινα* 13, *τοῦνεκα*
(τοῦ ἔνεκα) διὰ τοῦτο, *ἄρα* λοιπόν, ἀκριβῶς, *ἄλγεα* πικρίας, *ἀπώσει*
ἀποθεῖν, *λοιγὸς* 67 *ἀεικῆς* (ἀ(στ)-ἔοικα) ἀπρηλής, ἐπονείδιστος, *ἀπο-
δόμεναι* Ἀγαμέμνονα, *κούρη* εὐγενῆς νεᾶνις, *ἐλικῶψ* κ. θ. *ἐλικῶ-
πις* (ἔλιξ ἐλικοειδῆς) ἢ ἔχουσα ἐλικοειδεῖς ὀφθαλμούς, στρογγυλό-
φθαλμος, *ἀπριάτην* ἐκ τοῦ *ἀπριάτος* (ἀ(στ.)-ἐπριάμην) ἄνευ ἀγορᾶς,
δωρεάν, κτγρ., *ἀνάποινος* (ἀ(στ.)-ἄποινα) ἄνευ λύτρων, *εἰλάσκομαι*

ἐξιλεάνω, *πεπῖθουμιν* ἄορ. β' τοῦ *πεῖθω* μεταπειθῶ, μεταβάλλω τὰς διαθέσεις.

54 ἀγορή. Τῆς ἀγορᾶς τοῦ δήμου μετέχουσι πάντες οἱ ἐλεύθεροι οἱ δυνάμενοι νὰ φέρωσιν ὄπλα, καθήμενοι, ἐν ᾧ διὰ τὸν βασιλέα καὶ τοὺς εὐγενεῖς ὑπάρχουσι τιμητικά θέσεις. Συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ βασιλέως διὰ κηρύκων, οἵτινες καὶ ἐπιβλέπουσι καὶ συγκρατοῦσι τὴν τάξιν ἐν αὐτῇ, θέμα δὲ συζητήσεως τὸ κοινὸν ἀγαθὸν ἢ κακὸν τοῦ ὄλου δήμου, ὡς ἐνταῦθα ἢ κοινὴ συμφορὰ, ἀξιούσα θεραπείαν. Ἀγορεύουσι συνήθως οἱ εὐγενεῖς, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ οἱ ἄστοί, τηροῦντες ὅμως τὴν προσήκουσαν πρὸς τὸν βασιλέα εὐλάβειαν. Ὁ ἀγορεύων ἐγείρεται καὶ ἀγορεύει ὄρθιος λαμβάνων παρὰ τοῦ κήρυκος τὸ σκῆπτρον ὡς δεῖγμα ὅτι ὁ ῥήτωρ ἀσκεῖ ἐπίσημον ὑπηρεσίαν· βῆμα δὲν ὑπάρχει ὁ ῥήτωρ χωρεῖ ἐκεῖ, ὁπόθεν θὰ ἀκουσθῇ ἄριστα. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἀγορεύσεων ὁ δῆμος ἀποφαίνεται διὰ βοῆς ἐπιδοκιμάζων ἢ ἀποδοκιμάζων τὰ προταθέντα. Σκολιὰν ἢ δυσάρεστον ἀπόφασιν ἠδύνατο ὁ βασιλεὺς νὰ μὴ ἐκτελέσῃ *ς. 24*, εἰ καὶ δὲν ἐφαίνετο σύμφορον νάντιδορᾷ ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ ὄλου δήμου. Ἐνταῦθα ὁ Ἀχιλλεὺς καλεῖ ἀγορὰν σύμπαντος τοῦ δήμου χωρὶς προηγουμένως νὰ συσκεφθῇ μετὰ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων καὶ τοῦ ἀρχιστρατήγου, ὅπερ ὅμως δὲν ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος ὡς ἐπέμβασις εἰς ἀλλότρια καθήκοντα. Ἐὰν οὗτος λαμβάνει ἐξ ὄλων τὴν πρωτοβουλίαν, τοῦτο ἀποδίδει ὁ ποιητὴς εἰς ἐπέμβασιν καὶ εἰσηγήσιν τῆς Ἥρας.—**55 λευκώλενος.** Τὸ ἐπίθετον μαρτυρεῖ ὅτι ἡ χεὶρ ἦτο γυμνὴ, ὁ πέπλος ἄρα ἦ τὸ φᾶρος (ιδ. *Z 90, κ 543*) τῶν γυναικῶν δὲν εἶχον χειρίδας οὐδ' ἐκάλυπτον τὰς χεῖρας.—**Ἥρα,** σύζυγος καὶ ἀδελφὴ τοῦ Διός, σύμμαχος τῶν Ἀχαιῶν ἐν τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ καὶ ἄσπονδος ἐχθρὰ τῶν Τρώων διὰ τὴν περὶ κάλλους κρίσιν τοῦ Πάριδος μεταξὺ αὐτῆς, τῆς Ἀθηναῖς καὶ τῆς Ἀφροδίτης.—**56 Δαναοὶ** κυρίως οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Ἀργούς ἐκ τοῦ οἰκιστοῦ Δαναοῦ, τοῦ ἐλθόντος κατὰ τὰς παραδόσεις ἐξ Αἰγύπτου, παρ' Ὀμήρῳ πάντες οἱ Ἕλληνες, καλούμενοι καὶ Ἀργεῖοι καὶ Ἀχαιοί.—**57 ἡγεσθεν.** Ὁ συνήθης τόπος τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀχαιῶν ἦτο παρὰ τὴν ναῦν τοῦ Ὀδυσσεῶς ἐν τῷ μέσῳ τῆς γραμμῆς τῶν νεῶν, ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ στρατοπέδου.—**58 ἀνιστάμενος.** Πόσα πράγματα διδάσκει ἡ λ.;—**62 μάντις.** Εἶναι παναρχαία πίστις ὅτι ἡ θεότης ἐξαγγέλλει τῷ ἀνθρώπῳ διὰ σημείων τί πρέπει νὰ πράξῃ ἢ οὐ. Τὰ

σημεία ταῦτα ἢ ζητοῦνται ἀπὸ τῶν θεῶν δι' εὐχῶν ἢ δίδονται ὑπ' αὐτῶν οἰκείᾳ βουλήσει, τοιαῦτα δὲ σημεία εἶναι πτῆσις πτηνῶν, θροῦς ἱερῶν δένδρων, ὄνειρα, ἀστραπαὶ κλπ. Ἄλλ' οὐχὶ πάντες δύνανται νὰ ἐρμηνεύσωσι τὰ σημεία ταῦτα, ἀλλὰ μόνον ὁ μάντις, ὅστις κέκτηται τὸ χάρισμα τοῦτο ἐξ ἰδίας πείρας καὶ ἐξ εὐνοίας τῶν θεῶν, κληροδοτουμένης ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν ὡς πᾶσα δεξιότης. Ἡ λ. κατ' ἀρχὰς ἐσήμαινε τὸν μαινόμενον, οὗ ἀφήρει τὰς φρένας ὁ θεός, ἵνα εἰσέλθῃ αὐτὸς (τοῦτο ἐλέγετο ἐνθουσιασμός καὶ ὁ μάντις ἐκαλεῖτο *ἐνθεος*, *θεόληπτος*, *φοιβόληπτος*, *μουσόληπτος*, *νυμφόληπτος* κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ θεότητα), τὸν πληρούμενον ἐνθουσιασμοῦ (πρβλ. τὴν Πυθίαν), ὅστις ἐν ἐκστάσει διατελῶν προεφήτευε τὰ ἀποκαλυπτόμενα εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ θεοῦ, εἶτα τὸν ἄνευ ἐκστάσεως νοοῦντα τὰ τοιαῦτα σημεία ἢ λαμβάνοντα τὴν ἄμεσον (ἄνευ σημείων) ἀποκάλυψιν τῶν θεῶν καὶ ἀποκαλύπτοντα τοῖς ἄλλοις τὴν θείαν Βούλησιν. Αἱ μαντεῖαι τοῦ Κάλχαντος ἀποδίδονται εἰς εὐνοίαν τοῦ Ἄπολλωνος καὶ ὑπολαμβάνονται ὡς χρησιμοὶ αὐτοῦ τοῦ θεοῦ 86,335. — *ἱερεὺς* θεράπων καὶ ἐπιστάτης ὠρισμένου ἱεροῦ, τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ ἔχων κύριον ἔργον, οὐχὶ τὸ θύειν, ὅπερ ἐτέλουν καὶ οἱ προϊστάμενοι τῶν οἰκογενειῶν καὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν λαῶν, βασιλεῖς, ἄρχοντες κλπ. Ἐνταῦθα ὁ καλούμενος ἱερεὺς δὲν δύναται νὰ εἶναι Ἑλληγ, διότι ὁ ἐν Ἑλλάδι ἱερεὺς ὡς προσκεκολλημένος εἰς τὸ ἱερὸν δὲν ἐδικαιοῦτο νὰπομακρυνθῇ αὐτοῦ (ὄθεν οἱ ἱερεῖς ἀπηλλαγμένοι στρατ. ὑπηρεσίας), ἀλλὰ θὰ ἦτο ἐκ τῶν ἱερέων τῆς περιφερείας τῆς Τροίας. Ἐπειδὴ ὁ ἱερεὺς κατοικεῖ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ ἢ παρ' αὐτὸ καὶ καθ' ἐκάστην ἐπικοινωνεῖ πρὸς τὸν θεόν, ἐπειδὴ γινώσκει τὰ μυστικά τῆς λατρείας καὶ πάντας τοὺς τύπους τῶν θησιῶν, ὥστε νὰ εὐχαριστηθῇ ὁ θεός, διὰ τοῦτο εὐρίσκεται ἐγγύτερον πρὸς αὐτὸν ἢ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι καὶ διὰ τοῦτο ἀξιούται παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ θείων ἀποκαλύψεων, εἶναι ὁ φυσικὸς ἐρμηνεὺς τῶν θείων βουλῶν. Ὅθεν καὶ πρὸς αὐτὸν στρέφεται ἐνταῦθα ὁ Ἀχιλλεύς, ἵνα μάθωσιν οἱ Ἀχαιοὶ τὴν αἰτίαν τῆς μήνιος τοῦ θεοῦ καὶ ἐπικαλεσθῶσι τὴν εὐνοίαν αὐτοῦ, πρὸς ὃ ὁ ἱερεὺς, καλούμενος καὶ *ἀρηεῖη* 11, εἶναι ἐπιτηδειότερος τῶν ἄλλων. Ἐντεῦθεν οἱ ἱερεῖς θὰ ἤξιοῦντο μεγάλων τιμῶν 200. Τὸ ἀξίωμ' αὐτῶν ἦτο κληρονομικὸν ἢ αἰρετόν, διὰ βίου ἢ ἐνι-αύσιον ἔφερον μακρὸν καὶ ἄζωστον χιτῶνα, συνήθως λευκόν, ἐνί-οτε πορφυροῦν, ἴσως πάντες μακρὰν κόμην, στεφάνους ἐν τῇ ὑπη-

ρεσία τοῦ θεοῦ καὶ ῥάβδον ἐν τῇ χειρί.—**63** *ὄνειροπόλος*. Ἡ ψυχὴ διὰ τοῦ ὕπνου ἀπαλασσομένη τῶν δεσμῶν τοῦ σώματος βλέπει ἐλευθέρως καὶ μακρὰν, δυναμένη νὰ ἐνοήσῃ τὰς ἀποκαλύψεις τῶν θεῶν καὶ διὲν ἐν τῷ ὄνειρῳ, ὅπερ ἀποστέλλεται ἐκ τοῦ Διὸς ὅπου ὁ θεὸς αὐτὸς ἐν θεῖα ὄπτασίᾳ δύναται νὰ ἀνακοινώσῃ τι. Πολλὰ τούτων εἶναι σαφεῖ καὶ ἐναργεῖ, ἀλλὰ πολλὰ χρήζουσιν *ὄνειροπόλου* (ὄνειροκρίτου), ἐξηγητοῦ ἄλλοτριῶν ὄνειρων, ἀπροσκήτως ὁφθέντων.—**63** *Ἀπόλλων*. Τοῦτο γινώσκει ὁ Ἀχιλλεύς, διότι οἱ λοιμοὶ ἐστέλλοντο ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος.—**65** *ἐκατόμβη* πλουσία δημοτελὴς θυσία, ἣν ἔθνευ ἢ πολιτεία τὸ μὲν ἵνα ἀσφαλέστερον ἀποκτήσῃ τὴν εὐνοίαν τῶν θεῶν, τὸ δὲ ἵνα ἐστιάσῃ τὸν δήμον πάντα ἐν οὕτῳ θαυσιεῖ θυσία ἐκράτει χαρὰ καὶ εὐθυμία, θεοὶ δὲ καὶ ἄνθρωποι ἐξ Ἰσου ἱκανοποιοῦντο· παρετίθεντο μακροὶ τράπεζαι ἐν μακρᾷ σειρᾷ καὶ ὁ δήμος συνεισιτάτο μετὰ τοῦ ἡγεμόνος—**66** *κνίσης*. Ὁ θεὸς γεύεται τῆς κνίσης καὶ ἀναψύχεται ἐκ τῆς εὐωδίας αὐτῆς, δι' ἧς προσφέρεται αὐτῷ τὸ ἀπόσταγμα (essence) τοῦ θύματος.—*τελείων*. Τὰ θύματα ἔπρεπε νὰ εἶναι τελείως ἀνεπτυγμένα, ἀρίστης ποιότητος, οὔτε ἀσθενῆ οὔτε ἐλαττωματικά, πενταετῆ ἢ τριετῆ, καὶ τότε ἦσαν τοῖς θεοῖς προσφιλέστατα. Πολλάκις ἐθύοντο καὶ νεογνά, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐνεῖχε τὸ παράδοξον, διότι ἔθνευ τις πᾶν ὅτι αὐτὸς συνήθιζε νὰ τρώγῃ. i 231· ὅθεν ἐθύοντο καὶ θηλάζοντα.—*ἀρνῶν-αἰγῶν*. Ἐκάστῳ τῶν θεῶν ἐθύετο ἴδιον ζῷον, τὸ ἀγαπητότερον αὐτῷ, τῇ Ἀρτέμιδι αἴγες, τῇ Ἀθηνᾷ βόες, τῷ Ποσειδῶνι ταῦροι κλπ.—**69** *οἰωνοπόλος*. Παρατηρήθη ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ὅτι τὰ πτηνὰ (οἰωνοὶ) α) πετώσιν ἐν τῷ οὐρανῷ μετ' ἀπεριορίστου ἐλευθερίας, ὅπως οὐχὶ τὰ ἐν τῇ γῆ ζῶα, ὧν ἡ πορεία πολλάκις ῥυθμίζεται ἐκ τοῦ ἀνθρώπου· β) βλέπομεν συχνότερον τὰ πτηνὰ ἢ ἄλλα ἐν ἐλευθερίᾳ ζῶντα ζῶα· γ) ἐμφανίζονται αἶφνης ἐν χώροις ἀπροσίτοις εἰς ἀνθρώπινον πόδα καὶ δ) ἔρχονται ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ ἀέρος, ὅπου ἐφρανιάζοντο οἰκοῦντας τοὺς θεοὺς. Ἐντεῦθεν ἐξελαμβάνοντο ὡς Διὸς ἄγγελοι. Ἄλλ' οὐχὶ πᾶν πτηνὸν ὡς οὐδὲ πᾶν ὄνειρον εἶναι σημαντικὸν θεῖας βουλήσεως. Οἱ οἰωνοὶ ἐμφανίζονται ἀφ' ἑαυτῶν ἢ μετ' εὐχῆν, εἶναι εὐνόητοι ἢ δυσνόητοι χρήζοντες τοῦ ἐρμηνευτοῦ (*οἰωνοπόλου*, *οἰωνοκόπου*). Οὗτος παρατηρεῖ ἐπιμελῶς ἰδίᾳ τὴν πτῆσιν αὐτῶν, βλέπων πρὸς Β, ὅπου ὁ Ὀλυμπος· ὁ ἀπὸ Δ (ἀριστερῶν) πρὸς Α (δεξιὰ) πετῶν οἰωνὸς ἐ-

νομίζετο αἴσιος· ἐὰν ὁ οἰωνὸς ἐπεφαίνετο ἀπροσδόκητος, οἰαδήπο-
τε καὶ ἂν ἦτο ἢ στάσις τοῦ οἰωνοσκόπου, τότε ὁ ἐν δεξιῶις ἦτο αἴ-
σιος, ὁ ἐν ἀριστεροῖς ἀπαίσιος. Σημαντικοὶ τῶν ἀδήλων ὑπελαμβά-
νοντο οἱ μεγάλοι οἰωνοί, ὁ δὲ αἰτός, τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς πτηνόν, ὡς ὁ
τελειότατος τῶν πετεινῶν—70 *τά τ' ἔοντα πρό τ' ἔοντα*. Ἡ μαν-
τικὴ προλέγει πᾶν τὸ ἀδηλον, τοιοῦτον δὲ δύναται νὰ εἶναι καὶ τὸ
παρὸν καὶ τὸ παρελθόν, ὅταν οὐδεὶς ἐννοῇ αὐτό· οὕτω καὶ ὁ Κρήης
Ἐπιμενίδης ἐκλήθη *μάντις* οὐχὶ ὡς μαντεύων τὰ μέλλοντα, ἀλλ' ὡς
ἐρμηνεύων τὰ παρελθόντα, ὄντα ὅμως σκοτεινὰ καὶ ἀδηλα.—71
ἤγγασατο. Μέγα ἐφαίνεται καὶ δυσκατόρθωτον εἰς τοὺς τότε Ἕλλη-
νας νὰ διαπεραιωθῶσιν ἄνευ τῆς θείας βοηθείας ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος
μέχρι τῆς Τροίας διὰ τοσοῦτου πόντου. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει, εἰ καὶ
μετὰ τινος ὑπερβολῆς, ὅτι μέχρι τῶν Περσικῶν πολέμων τὰ πέραν
τῆς Δήλου ἐπέπεον φόβον εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἐνόμιζον δὲ ὅτι ἡ
Σάμος ἀπέχει τῆς Ἑλλάδος ὅσον καὶ αἱ Ἡράκλειοι σιτήλαι. Καὶ ὅ-
μως ὁ Κάλχας ἤγαγε τὸν στόλον τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Τροίαν διὰ
τῶν νήσων, διαρκῶς ἐρμηνεύων τῇ θεῇ χάριτι τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ
σημεῖα τῶν θεῶν τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν πλοῦν.—74 *κέλειαι*. Ἐ-
πειδὴ ὁ Κάλχας εἶναι ὁ κύριος μάντις τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ Τρωικῷ
πολέμῳ, ὁ μαντεύσας ἐν Αὐλίδι τὴν δεκαετῆ παραμῶνιν τοῦ πολέ-
μου, ἀξιώσας τὴν θυσίαν τῆς Ἰφιγενείας πρὸς Ἰλασμον τῆς Ἀρτέμι-
δος χάριν εὐπλοίας τοῦ στόλου, αἰσθάνεται ἐνταῦθα ὅτι αὐτὸς εἶναι
ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως νὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν ἀφορμὴν τῆς
μήνιος τοῦ θεοῦ.—*δίφιλος*. Οἱ βασιλεῖς ἐπιστεύετο ὅτι εἶλον τὴν
καταγωγὴν ἀπὸ τοῦ Διὸς (ἢ ἄλλου θεοῦ), παρ' οὗ εἶχον λάβει καὶ
τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν (ὡς οἱ ἐλέφ θεοῦ βασιλεῖς), ἧς σύμβολον
ἦτο τὸ δίοσδοτον σκήπτρον· διὸ καλοῦνται καὶ *διοί*, *διογενεῖς* καὶ
διοτρεφεῖς.—86 *Ἀπόλλωνα*. Ὡς ὁ ἥλιος βλέπει καὶ ἀκούει τὰ
πάντα, οὕτω καὶ ὁ Ἄπ. εἶναι παντογνώστης καὶ θεὸς τῆς μαντικῆς.

101-105 ἢ τοι 68, τοῖσι τοπ., *κρείων* (*κράτος, κρείσων*)
ἀναξ, *εὐρὺν κ.* ὁ εὐρέως ἀνάσσειν, *ἄχνυμαι* (*ἄχος οὐ· στεναγμός*),
προκμ. *ἀκᾶχημαι κ. ἀκίχημαι*, (στενάζω) θυμῶν, *ἐξαγριοῦμαι, φρένες*
55 ψυχὴ, καρδιά, *ἀμφι* πίμπλαντο, *μέγα* σφόδρα, *μένος* (ὄρμη)
πάθος, θυμός, *μέλαιναι* προληπτ. ὥστε νὰ ἐπισκοτισθῶσι, καθ' ὑπαλ-
λαγὴν καὶ εἰς τὸ *μένος*: τὴν ψυχὴν του κατέκλυζεν, ἐπὶ τῆς ψυχῆς
του ἠπλοῦτο ζοφερὸν πάθος, μαῦρος θυμός, *ἔσσε* δυϊκ. ἄ. ἢ οὐ. (ocu-

lus) ὀφθαλμοί, **ἔφεφικτην** ὑπρστκ. τοῦ **ἔφ(ο)ικα** ὁμοιάζω, **λαμπετάω** λάμπω, **οἶ** ἦθ., **ἔσσομαι** (ἔσσε, μέλ. ὄσσομαι) βλέπω, **κακά** δ. ὄλιπτο βλέμμα προμηνηύον κακόν, : με βλέμμα προμηνηύον κακόν τι, **προσέειπεν** προσανδῶ, πρόσφρημι.—**106 - 15 κρηγνον** μόνον τὸ οὐδ. εὐάρεστον, εὐφρόσνον, τὰ **κακά** ὑποκ., **φίλα** κτηρ., ἢ σύντ. προσωπ. ἀντὶ ἀπροσ., **τοὶ φρεσί**, : πάντοτε ἡ καρδιά σου ἀγαπᾷ νὰ μαντεύη, **ἔσθλὸς** ἀγαθός, **θεοπροπέω** 85 προφητεύω, μαντεύω, **ἐν Δ.** ἐνώπιον τῶν, **ὡς δὴ** ὅτι τάχα, **ἐκηβόλος** 14, **τεύχω** 4, πρκμ. **τέτυγμαί**, παρασκευάζω, προσενῶ, **ἐπει** αἰτιολ. τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Ἁγ. εἰς τὴν μὴ ἀπόδοσιν : ναί, διότι, **καὶ γὰρ** καὶ μάλιστα, **προβούλομαι**, **προβέβουλα**, προτιμῶ, **ἄλοχος** (ἀ(ἀθρ.)-λέχομαι, κλίνομαι) ἢ ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίνης κοιμωμένη, σύζυγος, κ. **ἄκοιτις**, **κουρίδιος-η** (κοῦρος-η, ἢ εὐγενῆς καὶ ἐλευθέρη σύζυγος) νόμιμος ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν παλλακίδα (οὐσαν δούλην), **χερείων** χείρων, **ἔφθεν** οὐ, αὐτῆς, πρβλ. **ἔμέθεν**, **σέθεν**, : ἐπειδὴ δὲν ὑστερεῖ αὐτῆς, **δέμας** οὐ., μόνον ἀντ., **σῶμα**, ἀνάστημα, κορμοστασιά, **φνὴ** θ. ἢ σωματ. ἀνάπτυξις (ἐν τῇ εὐρυθμίᾳ τῶν μελῶν), γραμμαὶ τοῦ σώματος, **οὐτ' ἄρ** οὔτε φυσικὰ (καὶ ἡ πνευματ. ἀνάπτυξις εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν σωματικὴν, διότι ταῦτα καὶ τότε ἐθεωροῦντο ἀλληλένδετα).—**116 - 20 καὶ ὡς** καὶ παρ' ὕλας ταύτας τὰς ἀρετάς, **Ἔ** **ἔφ**, **ἐθέλω** εἶμαι πρῶθυμος, διατεθειμένος, **δόμηναι** **πάλιν** ἀποδοῦναι, **τό γε** τὸ ἀποδοῦναι **ἄμεινον** τίνος; **βούλομαι** προτιμῶ, **γέρας**-αος οὐ. τιμητ. δῶρον (γεραίρω, γεραρός), **ἄφρα** τελ., **οἶος** 3 μόνος, **ἔω** ὦ, **ἀγέραςτος** (αστ.)γέρας) ἀνευ τιμῆς, δώρου, **οὐδὲ** καὶ δέν, **ἔοικεν** ἁρμόζει, **λεύσω** (λευκός) βλέπω, **δ** ὅτι, **ἔρχεται** φεύγει, ἀντὶ μέλ., **ἄλλη** εἰς ἄλλο μέρος: χάνεται δι' ἐμέ.—**121 - 9 ἀμείβομαι**, ἀπαμείβομαι 84, **ποδάργης** 2 (ἀργῶν, ἰσχυρὸς τοὺς πόδας) ταχύπους, **δῖος** ἴ, **κύδιστος** ὑπρθ. τοῦ **κυδρὸς** ἐνδοξος (κῦδος δόξα), ὡς **αἰσχρὸς**-**αἰσχιστος**, **φιλοκτεάνος** (φ. κτεάνον κτήμα) ἀπληστος, πλεονέκτης, **πῶς τ' ἄρ** πῶς δηλαδή, λοιπὸν (ζητεῖ διασάφην τῆς ἀξιώσεως, ἥτις δι' αὐτὸν φαίνεται ἀνεκπλήρωτος), **μεγάθυμος** μεγαλόψυχος, γενναῖος, εὐτολμος, **οὐδέ τι** ἐνέχει αἰτολ. ἢ ἀντίθ.: καὶ ὅμως οὐδαμοῦ, **ἔδμεν** ἴσμεν, ***ξυνήιος** *ξύνειος (ξινός, ξύν, cum, κοινός) κοινός, **ξυνήια** οὐσ. κοινὰ, δημόσ. κτήματα, ἀδιανεμήτα λάφυρα, **κείμενα** ἀποτεταμμεμένα, **πολλὰ** ἐν ἀφθονίᾳ ἢ λ. ἐν σχέσει πρὸς τὸ **αὐτίκα** τοῦ Ἁγ.: **τὰ μὲν** ὅσα μὲν, ὅσα τοῦλάχιστον, **πέρθω**-σω-σα κ. **ἔπραθον**, **πορθῶ**, **πολίων** ἐξ

ἐπράθομεν ἐξείλομεν πέρασαντες, ἐλαφυραγωγῆσαμεν κατὰ τὴν ἄλω-
 σιν, **δαίομαι**, δά(σ)ομαι-σ(σ)άμην, δέδασμαι, διανέμω-ομαι (ἀνα-
 δασμός), **ἔοικεν** εἶναι ὀρθόν, **ἐπαγείρω** συσσωρεύω, φέρω ἐπὶ τὸ
 αὐτό, **λαοὶ** 10, **παλίλλογος** (πάλιν-λέγομαι, συναθροίζομαι) ὁ ἐκ νέου
 συναθροιζόμενος, ἐνταῦθα ἐπιφ. διὰ νέας συλλογῆς (ὄχι!) ἀλλὰ σὺ
 μὲν, **προΐημι** ἀφήνω ἐλευθέραν, **θεῶ χαρ.**, **τριπλῆ** μὲ τριπλάσια-
ἀποτίνω 42 ἀποζημιώνω, **αἶ κέ ποθι** (που) ἔαν ἴσως (ὡς ἐλπίζω),
δῶσι δῶ, **ἐξαλαπάζω** ἐκπορθῶ, **Τροίην** ἡ γῶρα ἀντὶ τῆς πόλεως
 Ἰλίου, **ἐντείχεος** 2 καλῶς τειχεισμένοις, ὀχυρός.— **130 θ κρείων**
 102, **μὴ δὴ οὕτως** ὄχι δὰ οὕτως, **κλέπτω νόφ** ἔξαπατῶ, δολιεύομαι
 ἐνδομύχως (ἦ: ἀποκρύπτω ἐν τῇ ψυχῇ μου, ὑποκρίνομαι, ὀμιλῶ
 ἀνειλικρινῶς), **ἔων περ** ἐνδ., αἰτ. καίπερ ὦν, **ἀγαθός**: παρ' ὅλας σου
 τὰς ἄλλας ἀρετάς; δὲν δύναμαι νὰ ἐπιδοκιμάσω τὴν στάσιν σου, ἂν
 καὶ ἀναγνωρίζω τὰς ἄλλας σου ἀρετάς, **θεοσεikelos** (θεοῖς - εἵκελος
 (ἔοικα)) ὅμοιος, **παρέρχομαι** (προσπερνῶ) ὑπερβίλλω, περνῶ εἰς τὴν
 πανουργίαν, **μὲ** εἰς ἀμφοῖ. τὰ ὅ. (ἦ: ἔων αἰτιολ. μτχ. εἰς τὸ **μὴ κλέπτε**:
 μὴ θέλε, διότι ὑπερέχεις κατὰ τὴν ἀνδρείαν, νὰ νικᾷς καὶ εἰς τὴν πα-
 νουργίαν, διότι δὲν θὰ μὲ ἀπατήσης οὐδὲ θὰ πείσης· τὸ πρᾶγμα δια-
 σαφεῖται ἐκ τῶν ἐφεξῆς) **ἦ** ἀλήθεια. **ὄφρα ἔχης** ἀντὶ ἀπορφ. εἰς τὸ
ἐθέλεις: αὐτὸς μὲν ἔχειν γέρας, αὐτὰρ ἔμ'... [ἦ τελ. πρότ., ἀντικμ. δὲ
 τοῦ **ἐθέλεις** τὸ ἔμ' αὐτῶς ἦσθαι... πλεονάζοντος τοῦ αὐτᾶς: θέλεις
 ἐγὼ νὰ... διὰ νὰ ἔχης οὐ γέρας], **ἦμαι** κάθημαι, **δέομαι** δέομαι-
 στεροῦμαι, **αὐτῶς** οὕτω, μὲ κενὰς τὰς χεῖρας, ὅπως θὰ μείνω μετὰ
 τὴν ἀπόδοσιν τῆς κόρης, ἐπεξηγούμενον διὰ τοῦ **δενόμενον**, **κέλευα**
 74, **δὲ** ἀντὶ μτχ.: (ὄχι!) ἀλλ' ἔαν μὲν, **ἀραρίσκω**, ἦρσα κ. ἄραρον,
ἄρηρα (ἀμτβ.) προσαρμόζω, **κατὰ θυμὸν** σύμφωνα με τὴν διάθεσίν
 μου, **ἄρσαντες κατὰ θ.** εὐάρεστον εἰς τὴν ψυχὴν μου, **ὅπως** πλ. ἔρ.,
ἀντάξις ἰσάξις· ἡ ἀπόδοσις ἐδηλώθη διὰ χειρονομίας δηλώσεως
 τὴν εὐαρέστησιν (εὐ ἔχει) **ἐγὼ** δὲ 82, **αἰροῦμαι** λαμβάνω, ἐπιβάλλω
 χεῖρας· **ἔλωμαι** κεν αἰρήσομαι, **τεὸς** 3 οὐός, tuus, **κὲν κέχολώσεται**
 σπαν. σύνδεσις, ὁ τετελ. μέλ. ἀντὶ τοῦ ἄλλοῦ, **ὄν** πρὸς ὄν, ἀπλῆ αἰτ.
 εἰς δήλωσιν τῆς εἰς τόπον κινήσεως.— **140-7 ἦ τοι** 68, **μεταφρά-**
ζομαι 83 σκέπτομαι, συζητῶ κατόπιν, **αὖτις** 27, **ἐρύω** σύρω, καθέλ-
 κω, **ἐρύσσομεν** ὑπκτ., **ἐπιτηδὸς** ἐπὶ τούτῳ τῷ οκολῶ, **ἂν βήσομεν**
 ἀοφ. ὑπκτ. τοῦ ἀναβαίνειν μτβτ. ἐπιβιβάζειν, **αὐτὴν** ὄριστ. ὡς τὸ
 κύρ. πρόσωπον, **εἷς τις** εἷς ὅστισδήποτε, ὑποφ. **ἀ. βουληφόρος** (με-

τέχων τῆς βουλῆς) παρὰθ., *ἀρχός* ἀρχηγός τῆς ἀποστολῆς, *ἦέ ἦ, ἐκ-παγλος* (ἐκ-πλαγλος, ἐκπλήσσω) τρομερός, *ἐκάεργος* (ἐκάς μακρὰν -ἐργ-ἐργάζομαι) ἐκπρόβολος [ἦ ἔ. *εἴργων* (τὸ κακὸν) ἀποτρόπαιος, ἀλε-ξίκακος], *ῥέξω-ξω-ξα* (ῥέκτης) κ. *ἔρδω-ξω-ξα, ἔοργα*, πράττω, *ῥ. ἱερά* θύω, *ἦμιν* ἐγκλ. τύπος τοῦ *ἡμῖν*.

107 τὰ κακά. Ὑπαινίσσεται τὴν θυσίαν τῆς θυγατρὸς Ἴφι-γενείας ἐν Αὐλίδι τῆς Βοιωτίας. Ἐπειδὴ ὁ Ἀγαμέμνων ἐν Αὐλίδι, ὅπου εἶχε συγκεντρωθῆ ὄλος ὁ στόλος τῶν Ἑλλήνων, θηρεύων εἶχε φονεύσει ἱερὰν τῆς Ἀρτέμιδος ἔλαφον, ἣ θεὰ ὀργισθεῖσα ἐκόλυε δι' ἐναντίων ἀνέμων τὸν ἀπόπλου τοῦ στόλου ἐπὶ τὴν Τροίαν. Ὁ Κάλχας ἐρωτηθεὶς ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Ἀρτεμις θὰ ἐξίλωθῃ, ἐὰν ὁ Ἀγαμέμνων θυσιάσῃ εἰς τὴν θεὰν τὴν θυγατέρα Ἴφιγένειαν. Ὁ ἀρχιστράτηγος μὴ δυνάμενος ἄλλως νὰ πράξῃ μετεκάλεσε τὴν θυγατέρα ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι θὰ μνηστεύσῃ αὐτὴν μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως, ἀλλ' ἀντὶ τούτου ἀνεβίβασεν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ. Ὅτε ὅμως ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ θυσία, ἡ θεὰ ἀφαρπάσασα τὴν Ἴφιγένειαν ἀντικατέστησε ταύτην δι' ἐλάφου, ἣτις καὶ ἐθυσιάσθη.— **111 Χρῦσης** οὐκὶ κύριον ὄνομα (ὄπερ κατὰ τοὺς νεωτέρους ἦτο Ἀστυνόμη), ἀλλὰ πατρωνυμικόν, ἡ κόρη τοῦ Χρύσου, ἢ ἐθνικόν, ἡ κόρη ἢ ἐκ Χρύσης.— **Κλυταιμῆστρα** ἀδελφὴ τῆς Ἑλένης, θυγάτηρ τοῦ Τυνδάρεω, βασιλέως τῆς Σπάρτης, καὶ τῆς Λήδας, ἣτις ἐκ τοῦ Διὸς ἐγέννησε δύο φᾶ καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς ἐξεκολάφθησαν ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης, οἱ Διόσκουροι, ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου ἡ Ἑλένη.— **114 κουριδίη ἄλοχος.** Κατὰ τοὺς ἡρωικοὺς χρόνους ὑφίσταται ἡ μονογαμία, σπουδαιότατον μέτρον τοῦ βαθμοῦ τοῦ τότε πολιτισμοῦ. Ὑφίστανται ὅμως καὶ παλλακίδες, ἀλλὰ τοῦτο ἐθεωρεῖτο αἰσχρόν, ἐὰν μάλιστα ἡ νόμιμος σύζυγος εἶχε τέκνα.— **116 ἐθέλω δόμεναι.** Ἐπειδὴ ὁ μάντις καλεῖται εἰς συμβουλήν ἐν πάσῃ σπουδαίᾳ περιπτώσει, ἀνάγκη νὰ ἀσκή ἐν τῇ πολιτείᾳ μεγάλην ἐπιρροὴν καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἀγαμ. ὀφείλει νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Κάλχαντος.— **118 γέρας.** Πᾶσαν λεῖαν ὁ στρατὸς διῆρει εἰς ἴσα μερίδια, διανεμόμενα διὰ κλήρου εἰς πάντας τοὺς μετασχόντας τῆς ἐπιχειρήσεως ἄνδρας. Ἀλλὰ πρὸ τῆς διανομῆς ταύτης τὰ κάλλιστα τῶν ἀντικειμένων τῆς λείας ἢ πρόσθετόν τι μερίδιον ἐξεχωρίζετο ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐδίδοτο πιμῆς ἔνεκα εἰς τὸν ἡγεμόνα, καλούμενον *γέρας*.— **125 πολίων.** Ὁ Ἀχιλλεὺς μόνος εἶχεν ἐκπορθῆσαι 23 πόλεις.— **129 πόλιν Τροίην.**

Κανονικῶς Τροία λέγεται ἡ χώρα, Ἴλιος ἡ πόλις· ἐνταῦθα ἡ χώρα ἀντὶ τῆς πόλεως. — *εὐτείχεος*, διότι τὰ τεῖχη τοῦ Ἴλιου εἶχον ἐγειρεῖ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Λαομέδοντος οἱ θεοὶ Ἀπόλλων καὶ Ποσειδῶν, οἵτινες ἐκδιωχθέντες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐθήτεον παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς χώρας. — **131 θεοεἰκελος** διὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, τὸ κάλλος, τὰς πνευματικὰς ἀρετάς, ἅτινα ἦσαν μεῖζονα παρὰ τοῖς θεοῖς. — **138 Αἶας** ὁ υἱὸς τοῦ Τελαμῶνος, βασιλέως τῆς Σαλαμῖνος καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Πηλέως, ὁ ἀνδρειότατος καὶ ὑψηλότατος πάντων τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸν Ἀχιλλέα· εἰς τοῦτον εἶχε δοθῆ ὡς γέρας ἡ Τέκμησσα. — **141 ναῦς μέλαινα**. Ἵνα μὴ αἱ νῆες σήπωνται ἐν τῇ θαλάσῃ, ἐπεχρίοντο ἕξωθεν διὰ φυσικῆς πίσης, αἱ δὲ κατὰ τὴν πρῶραν παρεῖαι ἐβάπτοντο καὶ διὰ χρώματος ἐρυθροῦ, ἐπιχρίομεναι δι' ὄρυκτις μίλτον (*μυλοπάρηοι, φουνικοπάρηοι*), ἢ κυανοῦ (*κυανόπρωροι, κύανος* ὑαλώδης μᾶζα χρώματος κυανοῦ, τὸ λαζοῦρι), ἵνα κατὰ τὰς συναντήσεις ἐκκλίνωσι τὰς συγκρούσεις. — **ἄλς δία** ὡς δημούργημα τῶν θεῶν καὶ ὡς κατοικία πολλῶν ἐναλίων δαιμόνων. — **144 βουλευφόροι** οἱ περὶ τὸν βασιλέα εὐγενεῖς, ἢ, ὡς ἐνταῦθα, οἱ περὶ τὸν ἀρχιστράτηγον ἄλλοι βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες καλούμενοι ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς δεῖπνον συσκέπτονται μετ' αὐτοῦ μετὰ τὴν εὐωχίαν περὶ τῶν πολιτικῶν ζητημάτων, ἡ δὲ ἀπόφασις αὐτῶν ὑποβάλλεται κατόπιν πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ δήμου· ὅθεν *βουλευφόρος* ἡγεμῶν. — **146 ἐκπαγλότατος** ὁ Ἀχ. διὰ τὴν ἀπαράμιλλον ἀνδρείαν καὶ ἀκατάσχετον ὀριμῆν.

148-51 ὑπόδρα (*ὑπο-δέρομαι* (βλέπω)) μετὰ λῶξον, βλοσυρὸν βλέμμα· στραβοκυντᾶξας, ἀγριοκυντᾶξας, *ὄμοι* ἐπιφών. ὀργῆς, *ἐπιέννυμαι*, ἐπιειμένος, (πρβλ. ἀμφιέννυμαι) περιβάλλομαι, *ἀ. ἐπιειμένος* ἀπ' ἐπάνω ἕως κάτω ἀναιδής, ἀναιδέστατος, *κερδαλεόφρων* κερδομανής. *πεῖθεται* πείσεται, ὡς πολλᾶκις ἡ ὑποκτ. παρ' Ὁμ., *ἔπεσιν - τοι* ἐπιμερ., *πρόφρων* 77 ἀπὸ καρδίας, εἰλικρινῶς, ἐκουσίως, *ὀδὸς* πρεσβεία, στρατεία, *ἴφι* 2. — **152 - 60 αἰχμητῆς** (λογχομάχος) πολεμιστῆς, *οὐ Τρ.* ἔνεκα ἀλλὰ χάριν τίνοσ; *οὐ τι..* διότι εἰς οὐδὲν μοι ἔπταισαν, *ἐλαύνω* ἀπελαίνω, ἀπάγω, *οὐδὲ μὲν ἵππους* οὐδὲ τοὺς ἵππους ἀλήθεια, ἀκόμη, *δηλέομαι* (dele-o) βλάπτω, φθείρω (δηλητήριον), *ἐριβῶλαξ* κ. *ἐρίβωλος* (ἐρι(ἐπιτ.)-βῶλος) παχύς, εὐφορος, *βοτιάνειρα* (βόσκουσα ἄνδρας) τροφὸς ἡρώων, πρβλ. *Ἰθάκη κουροτρόφος, σκυῖεις* κατάσκιοι, σκύκιος (διὰ τὰ δάση), *ἡχῆεις*

(ἡγή-ω) πολυτάραχος, **μησηγῶ(ς)** ἐν τῷ μέσῳ, μεταξὺ, **σοί** πάντοτε ὀρθοτονεῖται μετ' ἐμφάσεως, ἄλλως **τοί, μέγα** ἐπιτ., **σὺ** ἐμφ., **ἄρνημαι** (ἀείρομαι-αἴρομαι) προσπαθῶ νὰ λάβω (πρβλ. **μίσθαρνος**), **τιμῆ** ἀποζημίωσις, ἱκανοποίησις, **κυνῶπα** μόνον ἢ κλητ.: ἔχων ὄμματα κυνός, ἀναίσχυντε, **πρὸς Τ.** ἐκ μέρους τῶν, **μετατρέπομαι** τινος γυρίζω νὰ κυτιάζω, προσέχω, **ἀλέγω-γίζω** (ἀ(ἐν)-λέγω, πρβλ. neg-leg-o) φροντίζω, ἐνδιαφέρομαι.— **161 - 8** **καὶ δὴ** καὶ τώρα μάλιστα, καὶ ἐπὶ πλέον τώρα, **αὐτὸς** αὐτοπροσώπως, αὐθαιρέτως, **ᾧ ἐπι** ἀναστροφή, **μογέω** μοχθῶ, **δόσαν** δὲ ἀντί: ἕως ὅτου μοὶ τὸ ἔδωκαν **νῆες** νιοί, **νῆες Ἀ.** περίφρ., **μὲν** μὴν, ἀληθῶς, **ἔχω** ὁ ἔνεστ. ἐκφράζει τὰ διδάγματα τῆς μέχρι τοῦδε πείρας, **ἴσον** σοί, **ὀπότε** (κεν) ὁσάκις, **πολιέθρον** οὐ., πρβλ. π(τ)όλεμος, Νεοπτόλεμος..., πόλιν τινὰ τῶν Τρ., **ναίω** κ. **ναιεῖάω** κατοικῶ (μετα-νάστης), **ἐν ν.** πολυάνθρωπον, **διέπω** διευθύνω, διεξάγω, **τὸ πλεῖον** τὸ μεγαλύτερον μέρος, **πολυαίξ** (π.-αἴσσω πηδῶ, τινάσσομαι, ὄρω) (ὄρητικὸς) σφοδρὸς, μαινόμενος, πολυτάραχος, **δασμὸς** (δαίομαι, δατέομαι 125) διανομή, **φίλον** ἀρκετόν: ἔρχομαι ἀρχούμενος εἰς τὸ ὀλίγον, ἀποκομίζω μαζί μου., **πολεμίζω**-μῶ.— **166-71** **φέρετος**, ὑπερθ. **φέρτατος** κ. **φέριστος** (φέρειν ὑπερφέρειν, προφερῆς ὑπερέχων) (ἀνδρείότερος) προτιμότερος, καλύτερος, **ἔμεν (-ναι)** ἔε-ναι, **κορωνίς** ἐπίθ. θ. καμπύλη, κυρτὴ (διὰ τὰς καμπύλας τοῦ σκάφους καὶ διὰ τὰ δύο κυρτούμενα ἄκρα, τῆς πρόφρας καὶ τῆς πρύμνης) (cor-vus, κόρ-αξ, κορ-ώνη, cingus) καμπυλόγραμμος, **οὐδὲ δῖω** οὐδεμίαν δὲ διαθέσειν ἔχω, οὐδὲ μοῦ περὶν ἀπὸ τὸν νοῦν ἢ ἰδέα, **ἀφύσσω** (ἀντῶ) σώρεύω, μαζεύω, **ἄφενος** οὐ (ἀφ-νεῖος πλούσιος, op-es πλοῦτος, opulentus, in-op-s, cor-ia (cum-op-)) πλοῦτος, **σ'** σοί, **χαρ.**, **ἄτιμος** περιφρονούμενος.— **172-81** **μάλα** ταχέως, αὐτοστιγμει, **ἐπισσεύομαι**, ἀόρ. ἐπισσύνμηρ, πρkm. ἐπέσσομαι (σπεύδω, ὄρω) προθυμοποιοῦμαι, ἐπιθυμῶ, : ἀφ' οὗ τὸ θέλεις (οὐδεὶς σὲ ἐμποδίζει), **ἴσσομαι** 15, **εἴνεκ' ἐμεῖο** τελ. αἰτ., πρβλ. 158, **πάρ(α)** πάρεσις, ἢ πρόθ. ἐν τῇ ἐπιρ. σημ. ὡς ῥῆμα, ἐπίσης **ἐπι** ἔπεισι, **ἐν** ἔνεισι... κλπ., παρ' ἡμῖν **ἐπάνω!** ἐγέρθητε, **κάτω!** καθίσατε, **ἔξω!**..., **τιμῶ** ἱκανοποιῶ, ὁ μέλ. μετὰ τοῦ **κέν**, **μητίετα** (μητίς θ. σκέψις, μήδομαι σκέπτομαι) ἀρχαῖκ. ὄνομ. καὶ αἰτ. συνειός, **ἔχθιστος** μισητότατος, **διοτρεφῆς** ὁ τραφεὶς ὑπὸ τοῦ Διός, **διογενῆς** ὁ καταγόμενος ἐκ τοῦ Δ., **φίλη** κτηρ., **καρτερός** ἀνδρεῖος, **ποθὶ** πού, νομίζω,

ἐταρος εταῖρος, σοῖς^(ι) σοῖς, *Μυρμιδόνεσσι* τοπ. εἰς τὸ ἄνασσε: τῶν Μ. καὶ οὐδενὸς ἄλλου, ὄθομαι ἐνδιαφέρομαι, προσέχω: οὐδὲ δίδω σημασίαν, ἐὰν σὺ., *κοτέω* 82.— **181-7** *νηὶ ἐμῇ* με ἐν ἐκ τῶν ἰδικῶν μου πλοίων, *κ' (ἐ) ἄγω ἄξω*, ἀπάξω ἢ σὺντ. ἔδει νὰ ἔχη: ὡς.., *οὕτω καὶτὸς κεν ἄγω* ἀλλὰ διεταιράχθη ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῆς προτ. *τὴν μὲν ἐγὼ...*, ἥτις ἔδει νὰ ἐξενεχθῇ ὑποτελής: *ἦν ἐγὼ...*, *Βρισηῖς* ἡ κόρη τοῦ Βρισέως, ὡς κύρ. ὄν., *κλισίη* θ. σκηνή, *εἶδης* εἶδῆς, *φέρετερος* 169 κραταιότερος, ἀνώτερος, *στυγέω* (μισῶ) φρίττω, τρέμω, *φάσθαι* φάναι, *ἴσον* ἄρ.: νὰ φαντάζηται ἑαυτὸν ἴσον με ἐμὲ, ἢ οὐδ.: νὰ λέγῃ τὸ ὅμοιον (μετ' ἴσης ἐλευθερίας) πρὸς ἐμέ, νὰ ὀμιλῇ μετὰ τῆς αὐτῆς παρρησίας, μεθ' ἧς καὶ ἐγὼ, νὰ τὰ λέγῃ ἴσα με ἐμέ, *ὁμοιωθῆμεναι* μέσ. αὐτοπ. νὰ ἐξομοιώνῃ ἑαυτὸν με ἐμέ, *ἀντην* (ἀντικρὺ) κατὰ πρόσωπον.

159 *κυνώπης*. Ὁ κύων τὸ σύμβολον τῆς ἀναιδεΐας: πρβλ. *κυνικός*, *κυνική ἀναιδεΐα*: ἐπίσης ἡ μυῖα, τὸ δὲ ἄκρον ἄωτον ἀναιδεΐας *κυνάμνια* ἀναιδестаῖτη γυνή.— **170** *νῆες κορωνίδες*, διότι καὶ ἡ πρῶρα καὶ ἡ πρύμνα τῆς νεὸς ἔφερον δοκὸν κατὰ μικρὸν πρὸς τὰ ἔξω ἀννψουμένην καὶ καμπυλουμένην κάτω, ἀπολήγουσαν δὲ εἰς προεξοχὴν παρεμφερῆ πρὸς κεφαλήν ζφου, Πίν. Δ' 1, 2· αἱ αὐταὶ καλοῦνται καὶ *ἀμφιέλισσαι*.— **184** *Βρισηῖς* κυρίως ἡ κόρη ἢ ἐκ Βρίσης (Βοῖσα), ἀλλ' ἐπειδὴ λέγεται ὅτι κατήγετο ἐκ Λυρνησσοῦ (θ.), ὠνομάσθη οὕτως ὡς κόρη τοῦ Βρισέως καὶ ἡ λ. λαμβάνεται ὡς κύριον ὄνομα, πρβλ. τὴν Χρυσίδα ἐν 111. Ἡτο τὸ γέρας τοῦ Ἀχιλλέως.— **185** *κλισίην*. Αἱ σκηναὶ τῶν Ἑλλήνων θὰ ἴσαν ξύλινα παραπήγματα καλαμοσκεπῆ, περιβαλλόμενα καὶ διὰ σταυρώματος, ἔχουσι δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ὁμηρικοῦ οἴκου, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

188-92 *ἄχος* οὐ. λ. π. (λύπη, θλίψις) θυμός, ὀργή, ἥτορ-ρος οὐ. καρδιά, *μερμηρίζω* (μέρ-μινα, μέρ-μερ-ος πολυμέρμιμος) σκέπτομαι μεταξὺ δύο γωνιῶν, ἀμφιταλαντεύομαι, *διάνδιχα* (δι(ἀ)-ἀνδιχα, διὰ ἀνὰ δίχα) διτῶς, ἐν *στήθεσιν* οἶ, *λάσιος* μυλλιαρός, δασύτριχος, ἡ-ἡεῖ πότερον -ῆ, *ἐρύω-ομαι* σύρω, ἀνασπῶ, *φάσανον* κ. ἄορ τὸ ξίφος, *ἀνίστημι* ἐγείρω (ἐκ τῶν ἐδρῶν των), ἀναστατώνω, *ὁ δ' Ἄ.* ἀντὶ Ἀτρείδην *δέ, ἐναρίζω* κ. *ἐξεναρίζω* κ. *ἐναίρω* φονεύω (ἐναρα σκύλα) ὁ ἔνεστ. προσπάθειαν ἐρητύω ἐμποδίζω, ἀναχαιτίζω, *θυμός* ἔξαψις, θυμός· αἱ εὐκτ. τοῦ πλαγ. λόγου ἀντὶ τῶν

ὕπκτ. τοῦ εὐθέος.—193-200 ἦος ἔως, *δραμῖνω* (δραμῖω) ἀνακινῶ κατὰ νοῦν, ἀναλογίζομαι, ἀνακινῶ, κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν (ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ τῇ καρδίᾳ) ἐνδομύχως, *ἔλκετο* ἤθελε νὰ σύρῃ, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὄρωμαι, *κο(υ)λεδὸν* ἢ θήκη τοῦ ξίφους, ὁ κολεός, δὲ δὴ, *ἦλθε δὲ* τότε ἦλθεν, ἰδοὺ ἦλθεν, *πρὸ ἦκε* ἔστειλεν ἔμπρός, ἐδῶ πέρα, *ὁμῶς* ὁμοίως, *κηδομένη* ὄβ, *θυμῶ* ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀπὸ καρδίας, *οἶος* 118, *θαμβέω* ἐκπλήττομαι, μένω ἐμβρόντητος, *μετατρέπομαι* στρέφω ὀπίσω, *Παλλὰς* (πάλλαξ νέος, πρβλ. *παλληκάριον*) νεᾶνις *φάενθεν* γ' πλ. παθ. ἄορ. τοῦ φαίω φαίνω λάμπω, ἀστράπτω, *οἶ* τῇ Ἀθ., *ὄσσε* 104, *δρινῶ* κτγρ. φοβεροί.—201-5 μὲν αἰτ. γ' προσ. προσωπ. ἄντων. γένους κ. ἀριθμ. κοινοῦ, *πιερόεις* πιερωτός, *τίπτε* (τίπτ', τίρθ') διὰ τί τέλος πάντων, *εἰλήλουθας* ἐλήλυθας, *αὔτε* πάλιν, *τέκος* οὐ. (τίκτω) τέκνον, *αἰγίοχος* ὁ φέρων τὴν αἰγίδα (ἀίσσω), ἀσιδα, ἥτις τινασσομένη ἔτρεπε τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν, κυρ. ὁ ὀχοῦμενος ἐπὶ τῶν (κατ)αἰγίδων (τῶν θυελλωδῶν νεφῶν), *ἦ ἴνα* μήπως διὰ νά, *ἴδη* β' προσ., *ὑβρις* ἀτασθαλία, αὐθαιρεσία, *ἐκ Φερέω* θὰ εἶπω ῥητῶς, διαρρηδην, καὶ ἐπιδ. εἰς τὸ *τελέεσθαι* μέλ., *τάχα* ποτὲ θὰ ἔλθῃ ἡμέρα καὶ ταχέως μάλιστα, καθ' ἣν θὰ, *ὑπεροπλίη* (ὑπεροπλος ὑπερήφανος διὰ τὴν δύναμιν τῶν ὄπλων) ἀλαξονική διαγωγὴ, ὑπεροψία.—206-9 *προσέειπε* 105, *αὔτε* ἀφ' ἐτέρου, *γλαυκῶπις*-ιδος θ. (τὸ πάλοι: ἦ ἔχουσα πρόσωπον, ὄψιν γλαυκός) ἔχουσα ὀφθαλμοὺς ἀπαστράπτοντας, σπινθηροβόλος (γλαύσσω), Ἀθήνη-ναίη, ἄττ. Ἀθηνᾶ-ναία, *τὸ σὸν μένος* αὐτὸ τὸ πάθος σου.—210-4 *ἔρις* ὁ δι' ἔργων διαπληκτισμός, *ὡς ἔσεται περ* ὅπως, ὅ,τι θὰ δυνηθῆς, ὅτιδήποτε ἔλθῃ εἰς τὸ στόμα σου, ἦ: ὅπως καὶ ὄντως θὰ γίνῃ, ἀπειλήσον διὰ τὸ μέλλον ὅ,τι καὶ ὄντως θὰ γίνῃ, ὡς τότε, καὶ ποτε... ἄλλοτέ ποτε καὶ πολλαπλάσια μάλιστα, *παρέσσειαι* θὰ εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σου, θὰ προσφερθῶσι, *ἴσχομαι* συγκρατοῦμαι, *ἡμῖν* ἔμφ., οὐχὶ τῇ ὀργῇ σου.—215-8 *μὲν* ἀληθῶς, *εἰρύσασθαι* (εἰρύομαι) νὰ φυλάξω, νάκολουθῆσω, *ἔπος* ἐντολή, *σφώϊτερος* (σφῶϊ, δυνκ. τοῦ σῶ) ὑμέτερος, ὑμῶν τῶν δύο (τίνων;), *ὡς* ἀντὶ ὑποκ. εἰς τὸ *ἄμεινον*, *ἔκλυον* 37 γνομ. ἄορ., *μάλα* προθύμως, εὐχαρίστως.—219-22 ἦ προκ. τοῦ *ἡμῖ* (αἰὸ) λέγω, εἶπε (ἄττ. ἦν δ' ἐγώ, ἦ δ' ὅς), *ἦ* καὶ στερεότ. φράσις δηλοῦσα τὸ τέλος ἅμα τοῦ λόγου καὶ μετάβασιν εἰς τι ἕτερον, *σχέθε* ἄορ. τοῦ *ἔχειν*: ἐκράτησε τὴν στιβαρὰν χεῖρα, *κώπη*

λαβή τοῦ ξίφους, ἄψ πάλιν, ὀπίσω, **βεβήκει(ν)** ἀντί πρῆκ., **δαίμων** θεός, **μετὰ δ.** μετὰ τῶν, εἰς τὴν ὁμήγουριν τῶν.

190 φάσγανον, ἄορ καὶ **ξίφος**, ὄπλον ἐπιθετικὸν χαλκοῦν, φερόμενον ἐν θήκῃ, τῷ *κο(υ)λεῶ* (οὐδ.), ἀλχηρὸν ἐμπροσθεν, ἀμφίστομον, μήκους 1 μ. περίπου, ἐξηρηγμένον διὰ τελαμῶνος ἀπὸ τοῦ ὄμου ἐπὶ τοῦ μηροῦ, συνήθως οὐχὶ καταφερόμενον κατὰ τοῦ ἀντιπάλου (σπαθισμός), ἀλλὰ διατρυπῶν (νύσσον) αὐτόν. Ἡ λαβή, **κόπη**, συνέχεια τῆς λεπίδος, περιενεδύετο διὰ ξύλου ἢ ὄστοῦ, καθλωμένων ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ πυρήνος διὰ χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν (κατὰ τὴν κεφαλήν) ἤλων (*ἀργυρόηλον*) καὶ περιβαλλομένων πολλάκις διὰ χρυσοῦ ἐλάσματος, κεκοσμημένου δι' ἐκτύπων παραστάσεων, ἀπέληγε δὲ εἰς μέγα κομβίον ἢ κεφαλὴν ὀστείνην ἢ χρυσῆν ἢ ἐκ πολυτίμου λίθου, Πίν. Ε'. 3. — **194 Ἀθήνη** θυγάτηρ τοῦ Διὸς γεννηθεῖσα ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, προσωποποιία τῆς ἀστραπῆς ἢ τῆς καταιγίδος τῆς γεννωμένης ἐκ τῶν ὀμβροφόρων νεφῶν τοῦ οὐρανοῦ. — **197 ξανθῆς κόμης.** Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἦσαν μᾶλλον μελαγχροῖνοι, διὰ τοῦτο τιμᾶται παρ' αὐτοῖς τὸ ξανθὸν χρῶμα, ὡς ἀντιστρόφως παρὰ ξανθοῖς λαοῖς τιμᾶται τὸ μελαγχροῖνόν. — Οἱ Ἀχαιοὶ ἔτρεφον μακρὰν κόμην καθ' ὅλην τὴν κεφαλὴν (*κάρη κομόωντες*), ἄλλοτε μὲν ἐντέχνως διατεταγμένην, ἄλλοτε δὲ φερομένην κάτω καὶ κυματίζουσαν ἐν φυσικῇ ἐλευθερίᾳ, ἐν πλησμονῇ βοστρύχων· μόνον τοὺς Ἀβιντίας τῆς Εὐβοίας καλεῖ ὁ ποιητὴς **ὄπιθεν κομόωντας**, ὡς τρέφοντας κόμην μόνον ἐν τῷ ὀπισθοκράνῳ, καὶ τοὺς Θρᾶκας **ἀκροκόμους**, ὡς τρέφοντας κόμην μόνον ἐν τῇ κορυφῇ τῆς κεφαλῆς (πότε καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἔτρεφον κόμην μόνον ἐν τῇ κορυφῇ τῆς κεφαλῆς;). — Ἐν τῷ **ἀγγελίῳ τῶν πολεμιστῶν** καὶ ἐν ἄλλαις παραστάσεσιν οἱ ἄνδρες παρίστανται πωγωνοφόροι, ἀλλ' ἀμύστακες, ὡς ξυρούμενοι τὸν μύστακα διὰ ξυροῦ, οὗ ἡ χρῆσις μαρτυρεῖται ἐν τοῖς ὄμηρ. ἔπεισι (παροιμ. *τὰ πράγματα ἴσταιται ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς*) καὶ πολλὰ τοιαῦτα εὐρέθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς, Πίν. ΣΤ'. 4. Τὸ ἔθιμον τοῦτο τοῦ ξυρεῖσθαι τὸν μύστακα διετηρήθη καὶ ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις ἐν τῇ συντηρητικωτάτῃ Σπάρτῃ, ὅπου οἱ ἔφοροι ἅμα ἀναλαμβάνοντες τὴν ἀρχὴν προεκήρυττον τοῖς πολίταις *κείρεσθαι τοὺς μύστακας καὶ τοῖς νόμοις προσέχειν, ἵνα μὴ χαλεποὶ ὦσιν αὐτοῖς.* Ἐπίσης οἱ Σπ. ἔτρεφον καὶ μακρὰν κόμην. — **198** Ἡ ἐπικοινωνία τῶν θεῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀφ' ὅτου οἱ

ποιηταὶ ἤρξαντο ἄδοντες τὰ κατ' αὐτούς, ἀπέβη οὕτω συχνή, ὥστε ὁ ποιητὴς οὐδεμίαν ἀνάγκην αἰσθάνεται νὰ δώσῃ εἰς τὴν θεὰν ὠριμένην ἀνθρωπίνην μορφήν. Ἐπίσης βλέπομεν ὅτι οἱ θεοὶ φαίνονται εἰς ὅσους θέλουσιν.— 199 *αὐτίκα ἔγνω* καὶ τὸ *αὐτε* 202 ὑποδηλοῦσιν ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ἄλλοτε εἶχεν ἀξιοθῆ τῆς ἐπικοινωνίας τῆς θεᾶς.— 202 *αἰγίοχος*. Ἡ αἰγίς ἦτο ἀσπίς τοῦ Διὸς ἀποτελουμένη ἐξ ἀπλοῦ δέρματος (κατὰ παρετυμολογίαν (ἀπατηλὴν ἐτυμολογίαν), τοῦ τῆς αἰγὸς Ἀμαλθείας, ἣν νήπιον ἐθήλασεν ὁ Ζεὺς), οἶαν ἦσαν αἱ πρωτόγονοι ἀσπίδες, ὅπερ συνδεόμενον περὶ τὸν λαιμὸν προεβάλλετο διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ὡς ἀσπίς Πίν. IB'. 2, ἰδὲ καὶ Z 118. Ἐπειδὴ τινασσομένη ἐμπνέει τρόμον τοῖς ἀντιπάλοις, φαίνεται ὅτι εἶναι προσωποποιία τῶν θυελλωδῶν νεφῶν τῆς καταιγίδος, ἐξ ὧν προέρχονται ἡ ἀστραπή καὶ ὁ κεραυνός, τὰ φοβερὰ ὄπλα τοῦ Διός. [Κατ' ἄλλους ὁ δούμενος ἐπὶ τῆς αἰγίδος, τῆς καταιγίδος, τῶν θυελλωδῶν νεφῶν.] Τὴν αἰγίδα φέρει καὶ ἡ Ἀθηνᾶ Πίν. Γ'. 1, δέρμα φολιδωτὸν ἐπερριμμένον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος.— 206 *γλανκῶπις*, διότι τὸ πάλαι ἐλατρεύετο ὑπὸ μορφήν γλανκός. Πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐσφάζοντο λείψανα παλαιᾶς λατρείας τῶν ζώων ἐν Ἐρεχθεῖῳ ἐπιστεύετο ὅτι ὑπῆρχεν ὁ ἱερός ὄφης Ἐριχθόνιος, ἐν τοῖς ναοῖς τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπίσης ὄφης. Ἐκ τῶν ζώων τὰ μὲν ἐπιβλαβῆ ἐλατρεύοντο, ἵνα ἀποσοβῶνται αἱ ἀπ' αὐτῶν βλάβαι, τὰ δὲ οἰκόσιτα ἐξ εὐγνωμοσύνης, διότι ἐν τοῖς ποιμενικοῖς χρόνοις ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἀνθρώπου ἐξ αὐτῶν κυρίως ἐξηρτάτο, ἄλλα ὡς νομιζόμενα εὐόσινα ἢ δυσόσινα. Ὑστερον, ὅτε αἱ ἀντιλήψεις αὐταὶ ἐξέλιπον, ἐπίστευον ὅτι οἱ θεοὶ ἐνεφανίζοντο ἐν μορφῇ ζώων, ὁ Ζεὺς ὡς αἰετός, ἵππος, ταῦρος κ. ἄ, ἡ Ἥρα ὡς βοῦς (*βοῶπις*), ὁ Ἀπόλλων ὡς λύκος (*λύκ(ε)ιος*), ἡ Ἀθηνᾶ ὡς γλαυῆς (*γλανκῶπις*), οἱ χθόνιοι ὡς ὄφεις. Ὅθεν τὰ ζῶα ταῦτα ἐθεωρήθησαν ἱερά τῶν θεῶν καὶ συνεδέθησαν μετ' αὐτῶν. Λείψανα τῆς ὑπὸ μορφῆν ζώων λατρείας τῶν θεῶν παρέμειναν ὁ Πάν, οἱ Σάτυροι κλπ. — 213 *τρὶς τόσσα* εἰς δῆλωσιν πολὺ μείζονος ἀριθμοῦ· θὰ μάθωμεν ὕστερον, ἐὰν καὶ πόσα προσηνέχθησαν.— 219 *ἀργυρεά κόπη* ἢ διὰ τοὺς ἀργυροῦς ἥλους, δι' ὧν ἐκοσμεῖτο 190, πρβλ. *ξίφος ἀργυρόηλον*, ἢ διότι ἦτο περιενδεδυμένη δι' ἀργυροῦ ἐπικαλύμματος.— 221 *Ὀβλυμπόνδε*, ἐν 195 *οὐρανόθεν* περὶ τούτου ἰδ. 497.]

223-32 *ἐξαυτίς* πάλιν, ἐκ νέου, *ἀταρτηρὸς* δηκτικός, *οἶνοβα-*

ρῆς βεβαρημένος ὑπὸ τοῦ οἴνου, κρασοζαλισμένος, μέθυσοσ, *κυνὸς δρυματ' ἔχων* πῶς ἐλέχθη προηγουμένως διὰ μιᾶς λέξεως; *τλάω, τλήσομαι, ἔτλην, τέτληκα, τολμῶ (ἀλλαχοῦ=ὑπομένο, τλήμων), ἔχεις λάβει τὸ θάρρος, *θωρήσσομαι* (θώραξ) φορῶ (τὸν θώρακα) τὰ ὄπλα, ὀπλιζομαι, πρβλ. *κόρου* κράνος, *κορούσσομαι* ὀπλιζομαι, *πόλεμος* ἀγὼν ἐν ἀναπεπταμένῳ πεδίῳ, *λόχος* 31 ἐνέδρα, *τὸ δὲ* τὸ γάρ, τὸ ἶναί, εἰς λόχον, *εἶδομαι* (ἐ)εἰσάμην, φαίνομαι, *κῆρ*-ηρὸς θ. μοῖρα τοῦ θανάτου, θάνατος· *κῆρ*; ἢ βέβαια, ἀλήθεια, τὸ ἠξεύρω καὶ ἐγώ, *λώιον* (λῶν, συγκρ. τοῦ *ἀγαθός*) ἐπικερδέστερον, ὠφελιμώτερον, *κατὰ στρατὸν* ἀνὰ τὸ στρατόπεδον, *δῶρα* γέρα, *ἀποιρεῖσθαι* (παντός), ὅς τις, *δημοβόρος* ἀντὶ *δημοβόρος* ὁ καταβιβρώσκων τὰ δῆμα, τὰ κτήματα τοῦ λαοῦ, λαοφάγος· τοῦτο λέγει μονολογῶν ἢ ἔστραμμένος πρὸς τοὺς ἄλλους· (καὶ εἶσαι τοιοῦτος), διότι ἄρχεις... (εἰ γὰρ μὴ ἦνασες...), ἢ ῥῶν... , *λωβάομαι* ὑβρίζω, προσβάλλω, *ὑστατα* διὰ τελευταίαν φορὰν, ἢ σημερινή σου ἀτασθαλία ἤθελεν εἶναι ἢ τελευταία· ἀντὶ εὐκτ. ἀνεμένομεν ὄριστ. ἱστορ. + ἄν· ἀλλ' ἢ εὐκτ. ὑποδηλοῖ καὶ ἐλπίδα ὅτι ὁ Ἄγ. δύναται νὰ πληρῶσῃ ὅ,τι ἔκαμε.— *233-47 ἐπὶ ὁμοῦμαι* θὰ ἐπιβεβαιώσω δι' ὄρκου, *τὸ μὲν* τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς, *ὄξος* ἄ. βλαστός, κλάδος, *ἐπει δὴ πρῶτα* ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ πρῶτον, *τομῆ* (τὸ μετὰ τὴν τομὴν ὑπολειπόμενον) ὁ κορμῖός, *ἀναθηλέω* ἀναθάλλω, *γάρ* ῥα διότι δά, ὡς γινώσκομεν ὅλοι, *περιλέπ-ω* (λεπ-ίς) ἀπολεπίζω, + διπλ. αἰτ., ἔ τὸν κλάδον, *νῆες Ἄ.* οἱ γέροντες, *δικασπόλος* (περὶ δίκας πελόμενος, *jus colens*) δικαστής, ἐνταῦθα κτγρ., *φορέω* θαμ. τοῦ *φέρω*, *ἐρύομαι*, πρκμ. *εἶρουμαι* (ὡς ἔνεστ.) φυλάττω, τηρῶ, *θέμιστες* τὰ ἐκ τῆς συνθηθείας καθιερωμένα ἔθιμα, θεσμοί, νόμοι, *πρὸς Δ.* ἐκ μέρους τοῦ, τῇ ἐντολῇ τοῦ, ὡς ἀντιπρόσωποι, *δ* ἔλλξ. πρὸς τὸ κτγρ. *ὄρκος* ἀντὶ τὸ ἐπαναλαμβάνονται τὰ ἐν 233 ἀμέσως πρὸ αὐτοῦ τοῦ ὄρκου, *ἢ ποτε* τόσον ἀσφαλῶς, ὅσον δὲν θάναβλαστήσῃ φύλλα τὸ σκῆπτρον, *ποθῆ* πόθος, *ἄχυνμαι* 103, *χραισμέω 28, *εὔτε* ὅτε, *ὑφ' Ἐ.* ὑπὸ τὰς χεῖρας, ὑπὸ τὰ πλήγματα τῶν χειρῶν τοῦ Ἐ., *ἀμύσσω* (ἀμυχή) σκίζω, διαβιβρώσκω, *χάομαι* (ὀργίζομαι) εἶμαι ἄθυμος, βαρῦθυμος, *ὄ τ'* ὅτι τε, *τίω* τιμῶ, *π(ρ)οτι* πρὸς (γαίη), *πείρω* διατρυπῶ (περόνη), *ἐμήγνιε* ἐξηκολούθει διατελῶν ἐν ὄργῃ.

225 οἰνοβαρές. Ἐν κοιναῖς εὐωχίαις ὁ βασιλεὺς ἔχει τιμητικὴν θέσιν, μείζον μεριδίον φαγητοῦ καὶ *πληρέστερον* ποτήριον οἴνου·

ἴσως διὰ τοῦτο ὁ Ἄγαμ. ὑβρίζεται ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως· ἴσως τὸ *οἶνο-βαροῦς* μεταφραστέον καὶ μεταφορικῶς: παραπαίων, ἀκαταλόγιστος.— **231 δημοβόρος.** Ὁ βασιλεὺς ἀξιοῖ ἀπὸ τῶν ὑπηκόων νὰ εἰσφέρωσιν εἰς πολεμικὰς ἀνάγκας, διὰ θυσίας, διὰ ξενίας καὶ ξένια (δῶρα παρεχόμενα ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς τοὺς ξενιζομένους ὑπ' αὐτοῦ), τακτικούς καὶ ἐκτάκτους φόρους, περὶ ὧν ἰδὲ ἐν I 155-6. Ὑπὸ τὰ προσχήματα ταῦτα πλεονέκτης βασιλεὺς θάπεμύζα σφόδρα τοὺς ὑπηκόους, τὸν δῆμον.— **234 σκῆπτρον.** Πᾶς ἀγορευῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ φέρει ἐν τῇ χειρὶ τὸ σκῆπτρον, τὸ ὁποῖον λαμβάνει, μέλλων νὰ ἀγορεύσῃ, παρὰ τοῦ κήρυκος τοῦ ἐποπτεύοντος τὴν εὐκοσμίαν· ἐπίσης, τὸ σκῆπτρον λαμβάνει παρὰ τοῦ κήρυκος καὶ ὁ δικασπόλος ὁ μέλλων νάποφανθῆ γνώμην ἐν δίκῃ καὶ ὁ ἀοιδὸς τὴν κιθάραν ἐν τῇ αὐτῇ τῶν ἡγεμόνων· οὕτω καὶ παρὰ τοῖς Ἄρασι σήμερον ὁ κρατῶν σκῆπτρον (*basulum*) ἔχει λάβει τὸ δικαίωμα τοῦ ὀμιλεῖν. Οἱ ὀμνύοντες ἀναιτινοῦσι τὸ σκῆπτρον (εἰς τὸν οὐρανὸν) καὶ ὁ ὄρκος οὕτως εἶναι ἐπίσημος. Ἡ ἔννοια τοῦ ὄρκου: ὁ Ἀχιλλεὺς τότε θὰ διαλαγῆ, ὅταν τὸ σκῆπτρον ἀναβλαστήσῃ. Περὶ ὄρκου ἰδὲ Z 233.— **236 χαλκός.** Ἐν καθαρᾷ καταστάσει εἶναι μέταλλον λίαν εὐμάλακτον καὶ ἥκιστα κατάλληλον πρὸς κατασκευὴν ὀπλων, πελέκων κλπ. Ἐκ τῶν γενομένων ὅμως χημικῶν ἀναλύσεων ἐπὶ τεμαχίων ὀπλων καὶ σκευῶν εὐρεθέντων ἐν προϊστορικοῖς τάφοις εὐρέθη ὅτι ὁ χαλκὸς τοῦ Ὀμήρου ἦτο κρᾶμα τεχνητὸν χαλκοῦ καὶ κασιτέρου ἐν ἀναλογία περίπου 0,90 χαλκ. καὶ 0,10 κασ., ὁ καλούμενος ὀρειχαλκός. Ἐκ τούτου κατεσκευάζοντο πάντα τὰ σκεύη τοῦ πολέμου ἢ τῆς εἰρηνης. Ἡ χρονικὴ περίοδος, καθ' ἣν ἔκαμνον ἀποκλειστικὴν χρῆσιν τοῦ ὀρειχαλκοῦ, κληθεῖσα ὀρειχαλκίνη ἐποχή, διήρκεσεν ἐν Ἑλλάδι περὶ τὰ 1000 ἔτη ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς γ' χιλιετηρίδος—1000 περίπου π. χ.— **238 δικασπόλοι.** Ὁ βασιλεὺς ἦτο α) ἀρχιστράτηγος ἐν πολέμῳ, β) ἐτέλει πάσας τὰς θυσίας (πλὴν τῶν ἱερατικῶν) καὶ τὰς ἰδίας καὶ τὰς κοινὰς ὑπὲρ σύμπαντος τοῦ λαοῦ καὶ γ) ἦτο ἀρχιδικαστής, ἔχων συνδικαστὰς τοὺς εὐγενεῖς (ἀλλὰ τίνας ὑποθέσεις ἐδίκαζε μόνος ὁ βασιλεὺς καὶ τίνας μετὰ τῶν εὐγενῶν ἄδηλον ἐκ τοῦ Ὀμήρου). Ὅθεν μεγίστη ἀρετὴ τοῦ βασιλέως ἐθεωρεῖτο τὸ φιλοδίκαιον καὶ ὁ τοιοῦτος ἦτο ἀγαπητὸς τοῖς θεοῖς ὡς ἀνάσσων κατὰ τὰς ἐντολὰς ἐκείνων. Οἱ δικασταὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ βασιλέως δικάζουσι καθήμενοι ἐπὶ λείων (ξεστῶν) λίθων ἐν

ἱερῶ κύκλω, ἴσως διακεκριμένῳ χώρῳ τῆς ἀγορᾶς, δημοσίᾳ ὁ ἀγορεύων διάδικος, φέρων τὸ σκῆπτρον ἐν τῇ χειρὶ, στρέφεται ἄλλοτε μὲν πρὸς τοὺς δικαστάς, ἄλλοτε δὲ πρὸς τοὺς παριστοιμένους θεατάς, οἵτινες ὅτε μὲν μετ' εὐλαβείας ἀκροῶνται τὰς καταθέσεις τῶν ἐταίρων, ὅτε δὲ ζῶηρῳς συμμετέχουσι τῆς δίκης ἐπιδοκιμάζοντες ἢ ἀποδοκιμάζοντες τὸν ἕτερον τῶν διαδίκων. Μετὰ τὸ πέρας τῆς διαδικασίας ἕκαστος τῶν γερόντων λαμβάνων κατὰ σειρὰν τὸ σκῆπτρον παρὰ τοῦ κήρυκος ἀποφαίνεται τὴν ἑαυτοῦ γνώμην καὶ εἶτα ἐκδίδεται ἢ ἀπόφασις. — Ὁ Ζεὺς ὡς κύριος τοῦ παντός, ὡς ἐπόπιτος τῆς εὐρυθμίας τοῦ σύμπαντος, χρησιμεύει καὶ κάτω ἐπὶ τῆς γῆς ὡς λαμπρὰ εἰκὼν τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς τάξεως· διὰ τοῦτο παρ' αὐτοῦ λαμβάνουσιν οἱ βασιλεῖς τὸ σκῆπτρον, τὸ σύμβολον τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, μεθ' οὗ ἀνάσσουν ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ Διός, καὶ τὰς *θέμιστας*, τὴν κρηπίδα τῆς τάξεως καὶ εὐρυθμίας ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ. Ἐν Γόρτυνι τῆς Κρήτης οἱ τοῖχοι τῆς αἰθούσης τῆς διαδικασίας ἦσαν ἐπενδεδυμένοι διὰ τῶν πινάκων τῶν νόμων, οὓς ὄφειλον οἱ δικασταὶ εὐλαβῶς νὰ τηρῶσι.—239 *μέγας* ὁ ὄρκος διὰ τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ.—242 *Ἐκτωρ* υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἐκάβης, βασιλέων τῆς Τροίας, ὁ ἀνδρειότατος τῶν Τρώων καὶ ἀρχιστράτηγος αὐτῶν.

247-53 *τοῖσι* μεταξὺ αὐτῶν, *ἀγορεύω* (ὄρουω-ὄρνυμι) ἀναπιδῶ, *ἡδυελῆς* μελίρρυτος, *ἀγορητῆς* (ἀγοράομαι-εἶω) ῥήτωρ, *λιγύς* -εἰα-ὺ ἔχων φωνὴν διαυγῆ, κρυσταλλίνην, δξύφωνος, *ἀπὸ γλώσσης* τοῦ, *καὶ ἀπὸ ὄντως*, ἐν σχέσει πρὸς τὸ *ἡδυελῆς*, *γλυκίων* κτγρ., *τῷ* δοτ. ἀναφορ., *γενεῇ* περὶ τὰ 30 ἔτη, *μέροψ* (μέρο-, μόρο-ος, μοῖρα, μοιρῶ) θνητός, *φθίνω* (τῆχομαι) φθειρόμαι, ἀφανίζομαι, πρkm. *ἔφθιμαι*, οἱ πρὸς τὸ *γενεαὶ ἀνθρώπων*, *τράφεν* ἐτράφησαν, *ἐγένοντο* ἐγεννήθησαν, *πρόσθεν* πρότερον, *ἅμα οἱ* συγχρόνως μὲ αὐτόν, κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοῦ, *ἡγάθεος* (ἄγαν-θεῖος) ἱερώτατος, *ζάθεος* 38, *τρίτατο* οἱ τῆς τρίτης γενεᾶς, *μετὰ* +δοτ. μεταξὺ, 252=73.—254-8 ὡ πόποι ἐπιφ. ἐκπλήξεως, σχετλιασμοῦ, ἀχ ἀλοίμονον!, *ἔκω* -άνω ἔχω φθάσει, εὖρει, πλήξει, *Ἄ. γαῖαν* ἀντιπροσωπευομένην ἐνταῦθα διὰ τῶν νεῶν, *γηθέω* (gaudeo) γέγηθα, χαίρω, ἦ -ῆ μετ' ἀντιθ. σχέσεως, *νεχαροῖατο* ἀορ. β' εὐκτ. ἀναδιπλ. τοῦ *χαίρειν*, *σφῶν* 216 γεν. περὶ ὑμῶν τῶν δύο, *μάχναμαι* (μάχομαι) διαπληκτίζομαι, ὅτι δ., *περὶ* (ὕπερ) *ἔστε* διαπρέπετε, *βουλήν-μάχεσθαι* ἀναφ., ἀμφο

δὲ ἀντὶ γάρ, πλειστάκις παρ' Ὁμ.— 259-74 *δμιλῶ* ἀναστρέφομαι, *ἀρείων*, συγκρ. τοῦ *ἀγαθός*, (ἄριστος, ἀρετή) ἀνδρειότερος, *ἢ ἐπερ ὑμῖν* ἔλξ. ἀντὶ : ἢ *ὑμεῖς ἐστέ, καὶ οὐ ποτε* καὶ ὅμως οὐδέποτε, *οἴ γε* τὸ γὰρ ἐξαίρει τὸ οὐ: ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι σημειώσατε ἦσαν γενναιότεροι, *ἀθερίζω* καταφρονῶ, *οὐ γὰρ* εἰς τὸ *ἀρείοισιν, ἰδωμαι* ὄψομαι 150, *οἶον* εἶδον, *ποιμὴν* ἀρχηγός, *ἀντίθεος* θεοεἰκλος, *Αἰγείδης* υἱὸς τοῦ Αἰγέως, *ἐπιείκελος* (ἐπι-εἶκα) ὁμοιος, *δὴ* βεβαίως, *κάρυστοι μὲν* ἄνευ δέ, ἢ ἀντίθ. κατ' ἔννοιαν ἐν 273, *φήρ-φηρός* ἄ. *ferus*), αἰολ. *φήρ*, θηρίον, *ὄρεσκαῖος* (ὄρος-καῖμαι) ὄρεσίβιος, *ἐκπάγλως* 146, *καὶ μὲν τοῖσιν* ἀληθῶς μὲ αὐτούς ὁ Ὁμ. ἐπανέρχεται εἰς 261, *ἄπιος* 3 (ἀπό, ὡς ἀντι-ίος) μεμακρυσμένος, *κατ' ἔμ' αὐτὸν* μόνος μου, κατέχων μετὰ τῶν οἰκείων ἴδιον τμήμα τῆς παρατάξεως, *βροτὸς* (μέρ-ος, μόρος, μοῖρα, μορ-s, μορ-μορ-, μβροτός, ἐν συνθ. ἄ-μβροτος, φασί-μβροτος) θνητός, *οἶ νῦν* ὁμαλώτερον θὰ εἶχε: τῶν ἐπ. βροτῶν, οἶ νῦν εἰσι, τῶν σημερινῶν ἀνδρῶν, *καὶ μὲν* μάλιστα καί, *ξύνειν* συνίεσαν, ἤκουον τὰς γνώμας μου, *ῥυμες* ἀντὶ ὑμεῖς. — 275-9 *ἀποαινυμαι* ἀφαιρῶ, ὁ ἔνεστ. τὴν πρόθεσιν, *ἀγαθός περ ἐὼν* ἂν καὶ εἶσαι κραταῖος (ὥστε ἡ δύναμίς σου νὰ σὲ ἐμβάλλῃ εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ οικειοποιηθῆσαι τὰ τῶν ἄλλων), *ἔα* κούρην, *ὡς οἱ πρόωια* ὅπως ἄπαξ (ἔξ ἀρχῆς), *βασιλεὺς* ὁ ἀρχιστράτηγος, *ἀντιβίην* (ἀντίβιος, ἀντι-βία), ἀντιτάσσω βίαν κατὰ τῆς βίας, μετὰ πείσματος, *σκηπτόχοχος*-οὔχος, *ἔμμορε* (μείρ-ομαι, σμερ-, σέ-σμορ-ε) πρξι. ὡς ἔνεστ. μετέχει, ἀπολαύει, *οὐ ποθ' ὁμοίης* τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ κρείττονος, *κῦδος* 122.— 280-4 *θεὰ* δὲ θ. γάρ, *γείνομαι* γεννῶμαι, *ἐργινάμην* ἐγέννησα, *φέρτερος* 169 ἔχων μείζον κράτος, ἰσχύν, ἰσχυρότερος, *λίσομαι* 15, *αὐτὰρ ἐγὼ γε* ἄλλ' ἐὰν τοῦτο ἔξαρτάται ἐξ ἐμοῦ, σὲ παρακαλῶ, *μεθίημι* ἀφήνω κατὰ μέρος, καταπαίω, *Ἀχιλλῆι* ἐκ τοῦ *χόλον* κατὰ τὸ *χολοῦσθαί τινι, ἔρκος* (ἔργω κλείω) (μάνδρα) προπύργιον, προμαχών.— 285-91 *κρείων* 102, *δὴ* ἀλήθεια, *μοῖρα* τὸ προσῆκον μερίδιον, *κατὰ μ.* ὀρθῶς: (καὶ θὰ ἤμην διατεθειμένος νὰ συμμορφωθῶ πρὸς τὴν συμβουλήν σου,) *ἀλλά: περὶ ἔμμεναι* 258 νὰ ἐπιπλέῃ πάντων, νὰ ὑπερέχη, *κρατέειν* νὰ ἔχη ἔξουσίαν ἐπὶ πάντων, *σημαίνω* δίδω διαταγὰς, εἰς τὰ ὁποῖα νομίζω ὅτι θὰ εὐρεθῇ τις (ὑποδηλοῖ τίνα:), ὅστις δὲν θὰ ὑπακούσῃ, *προθέουσιν* ἀντὶ *προτιθέασι*, ὡς ἔξ ἔνεστ. *προθέω* προτίθημι, ἐπιτρέπουσιν, ἀφήνουσιν. ἐλεύθερον.— 292-6 *ὑποβλήθην*

(ὕποβάλλω ὑπολαμβάνω) διακόπτων (διότι ἄνευ προσφωνήσεως λαμβάνει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς θέσεώς του), ἧ γὰρ ἀληθῶς (ναί, λέγω ὀνειδεα), διότι ἡ δικαιολογία συνάπτεται ἀμέσως πρὸς τὸν λόγον τοῦ Ἄγ. ὑποεἶξομαι ὑπέικω, πᾶν ἔργον εἰς τοὺς λόγους σου διὰ πᾶν ζήτημα, μὴ γὰρ.. ὄχι δῆλα δὴ εἰς ἐμέ.— 297-303 μὲν 298 μετὰ τοῦ εἶνεκα κούρης, ἐγὼ γε τοῦτο θὰ ὑπεβίβαζε τὴν ἀξίαν μου, ἐπεὶ μ' ἀφέλεσθε διὰ τὴν ἀφαίρεσίν της, δόντες ἐνδ., οὐ κεν φέροις ἀντὶ μέλλ. ὄρ. ἐπὶ ἀσφαλοῦς προσδοκίας, φέροις κ' ἀνελὼν θάπο-πομίσης, εἰ δ' ἄγε παρακελ: ἔλα λοιπὸν εἰς τὰ σφραγίσματα δοκίμασον, γνώωσι χρησιμεύσωσιν ὡς μάρτυρες, ἡ ἐπομ. πρῶτ. ἀντικμ., αἴψα εὐθύς, κελαινός (κελ-, κηλῖς) μαῦρος, ἐρωέω ῥέω, χύνομαι.

247 Νέστωρ υἱὸς τοῦ Νηλέως, βασιλέως τῆς Πύλου, ὁ πρεσβύτατος καὶ συνετώτατος πάντων τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσάντων Ἑλλήνων. Ὁ οἶκος τῶν Νηλεϊδῶν μετοικήσας ὕστερον εἰς Ἀθήνας ἔλαβε τὴν βασιλείαν καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἀνήκουσιν ὁ Κόδρος, ὁ Σόλων, ὁ Πεισίστρατος, ὁ Κλεισθένης, ὁ Περικλῆς, ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ Πλάτων, πάντες σχεδὸν διακρινόμενοι διὰ τὸ μελίρρυτον τῆς γλώσσης.—250. Τοῦ πατρὸς πεσόντος ἐν πολέμῳ ὁ Νέστωρ νεώτατος ἐβασίλευε τῶν ὀμηλικῶν τοῦ πατρὸς, εἶτα ἐβασίλευε τῶν υἱῶν αὐτῶν, καὶ ἤδη βασιλεύει τῶν υἱῶν τούτων, ἐγγόνων δ' ἐκείνων. Ἡ γενεά, 30 περίπου ἔτη (3 γενεαὶ ἀποτελοῦσιν αἰῶνα), εἶναι ἡ μέση διαφορὰ ἡλικίας μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων. Ὁ Νέστωρ ὡς ζῶν ἐν μέσῳ τῆς τρίτης γενεᾶς εἶναι περίπου 75 ἔτων (30+30+15).—252 Πύλος οὐχὶ ἡ Μεσσηνιακὴ ἀπέναντι τῆς Σφακτηρίας, ἀλλ' ἄλλη πόλις κειμένη περαιτέρω πρὸς Β ἐν Τριφυλίᾳ πλησίον τῶν κβολῶν τοῦ Ἀλφειοῦ. Πρὸ ὀλίγων ἔτων ὁ κ. Dörpfeld, πρόην Διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Γερμαν. Ἀρχαιολ. Σχολῆς, ἰσχυρίσθη, ὁρμώμενος ἐκ τινῶν ἀνακαλυφθέντων παρὰ τὸ χωρίον Κακόβατον προϊστορικῶν τάφων καὶ πολυτίμων εὐρημάτων ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐκεῖ ἦτο ἡ Πύλος τοῦ Νέστορος. Πύλος καλεῖται καὶ τὸ ὄλον κράτος τοῦ γέροντος.—263-8. Οἱ ἐνταῦθα μνημονευόμενοι ἥρωες εἶναι οἱ Δαρπίδαι, λαὸς Θεσσαλικός, ὄρεινός, Πελασγικός, φῆρες δὲ ὄρεσκόφοι εἶναι οἱ Κένταυροι, λαὸς ἐπίσης Θεσσαλικός, ἄγριος καὶ ὄλος ἀπολίτιστος, οἰκᾶν περὶ τὸ Πήλιον καὶ τὴν Οἴτην. ἱππικὸς, διὸ ἐφρατᾶσθησαν αὐτοὺς ὕστερον διφρευεῖς, ἵππους μὲν κάτω, ἄνδρας δὲ ἄνω. Ὁ ἀγὼν μεταξὺ τῶν δύο φύλων (Κενταυρομαχία, ἧς ἀπεικονίσεις

ἐν τῇ ζυφοφόρῳ τοῦ Θησείου, τοῦ ἐν Βάσσαις ναοῦ, ἐν μετόπαις τοῦ Παρθενῶνος κλπ.) ἐξεργάγη κατὰ τοὺς γάμους τοῦ Περίθου, βασιλέως τῶν Λαπιθῶν ἐν Λαρίσῃ, μετὰ τῆς Ἴπποδαμείας, εἰς οὓς κληθέντες καὶ οἱ Κένταυροι ἤρπασαν μεθυσθέντες τὴν νύμφην καὶ ἐξήτησαν νάτιμάσσαι καὶ τὰς ἄλλας γυναῖκας τὰς συνορευοτάσους.— **272 οἱ νῦν βροτοί.** Πολλάκις ὁ Ὅμ. ἐξαίρει ὅτι οἱ σύγχρονοι αὐτοῦ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἤδη κατὰ πολὺ ἐκφυλισθῆ, ὄντες πολὺ ἀσθενέστεροι καὶ μικρότεροι τῶν προγενεστέρων.— **276 δόσαν.** Τὴν πολεμικὴν λείαν διέθετον οἱ στρατιῶται διανεμόντες εἰς μερίδια, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἀπεχώριζον τὰ γέρα. Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν καθ' ἑαυτὸν δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ διαθέτῃ τὴν λείαν.— **279 σκηπτόοχος.** Ἀντιδιαστέλλεται ὁ Ἄγαμ. ὡς βασιλεὺς τοῦ Ἀχ., οὗ ἔτι ἀνάσσει ὁ πατήρ.— **φῶ κῦδος...** Ἐξαίρεται ἡ θέσις τοῦ Ἀγαμέμνονος ὡς ὑπάτου βασιλέως, ἀρχιστρατήγου πάντων τῶν Ἑλλήνων.— **299 ἐπεὶ μ' ἀφέλεσθε.** Ὅτι ὁ Ἄγαμ. ἠπειλήσεν ὅτι θὰ ἐκτελέσῃ τοῦτο φαντάζεται ὁ Ἀχ. ὡς τετελεσμένον ἤδη καὶ δὴ συμπραττόντων μετὰ τοῦ Ἄγαμ. πάντων τῶν Ἀχαιῶν, διότι οὗτοι διὰ τῆς σιωπῆς αὐτῶν ἐπεδοκίμαζον τρόπον τινὰ τὴν πρᾶξιν τοῦ Ἄγαμ.

304-11 ἀντίβιος 278 ἐχθρικός, ἀνστήτην ἐκ τῶν θέσεών των, *εἶσαι* (ἴσος) σύμμετροι, ἰσόρροποι, ἐν ὀριζοντίῳ θέσει ὑπὲρ τὰ κύματα πλέουσαι, *ἄρα* φυσικά (κατὰ τὴν πρόθεσίν του), *προσερῶ* σύρω ἔμπρός, *κρίνω* χωρίζω, ἐκλέγω, *ἐς βῆσε* ἐπεβίβασεν, ἄορ. τοῦ *βαίνειν* μτβτ., *εἶσα* ἄορ. τοῦ *ἴζω* (σεδ-, σι-σεδ-ιω) ἔβαλον νὰ καθίσῃ ἐν *ἔβη* ἐπέβη, *πολύμητις*-ιος (μῆτις 175) πολυμήχανος.— **312-7 κέλευθος** θ., πληθ. μᾶλλον τὰ *κέλευθα*, ὁδός, *ἀνωγα* ἀνώγειν, παρ. κμ. ὡς ἔνεστ. προτρέπω, διατάσσω· διὰ τὴν σημασίαν ἔλαβε καὶ ἔνεστ. καταλ. ἀνώγω, ἀνωγον, *ἀπολυμαίνομαι* (λύμα (λούω) ἀπόπλυμα, ἀκαθαροσία) καθαρίζω ἑμαυτὸν ἀπὸ τοὺς ὀύπους, *ἐβαλλον* ἐφρόντιζον καὶ χύνωνται, *ἔρω* 147, *τελήεις, τελήεσσαί ἐκ.* ἀποτελούμεναι ἐκ θυμάτων τελείων, ἀκμαίων, ἀνεπτυγμένων, *ἀτρώγετος* 2 (ἀ(στ.)-τρύειν καταπονεῖν) ἀκαταπόνητος, ἀεικίνητος, *ἵκεν ἐλισσομένη* ἔφθανε στροβιλιζομένη, *περὶ καπνῶ* πληροῦσα τὸν χώρον ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ καπνοῦ.— **318-25 πηρομαί** (πόν-ος πέν-ης) κοπιάζω, ἀσχολοῦμαι, παρασκευάζω, *λήγ'* ἔριδος ἐλησιμόνει τὸν λογαριασμόν, *πρωτον* κατ' ἀρχάς, *ἀπαξ, δτηρηδς* (ὀτρύνω, ὁ (πρόθ.)-τρέω τρέχω) γοργός, ταχύς, *ἔρχεσθον* προσκτ., *ἐλόντε* χειρὸς λαβόν-

τες ἐκ τῆς χειρός, *ἀγέμεν* ἀντί προσκτ., *δώσειν* δῶ, *ἐλωμαί κεν* 184, *ῥίγιον* (ῥίγος, frigus) συγκρ. (ψυχρότερον) φοβερώτερον, *καὶ ῥ.* ἔτι ῥ. ἢ τὸ τωρινὸν διάβημα. — 326 - 32 *προῦνημι* 127, *ἐπιτέλλω* 25, *ἐκέσθην* ἀντί: ἕως οὔτου ἦλθον, *οὐδ' ἄρα* καὶ φυσικὰ δέν, *ταρβέω* (*τάρβος* οὐ. τρόμος) φοβοῦμαι, *ἐρέομαι* 62. — 333 - 8 *ἐγνω* διέγνω τὸν λόγον τῆς ταραχῆς, *ἦσι* εἰαῖς, *ἄγχι* πλησίον, πρθκ. *ἄσσον*, *ἄγχισια*, *ἐπαίτιοι* ὑπεύθυνοι, ἔνοχοι τούτου, *σφωῖν* δοτ. δυϊκ. γ' προσ. — 338 - 44 *τῶ δ' αὐτῶ* ἀμφοτέροι δὲ αὐτοί, *μάρτυροι* μάρτυρες, *πρὸς θεῶν* ἐνώπιον τῶν θεῶν, *ἀπηγῆς* σκληρός, *εἴ ποτε δὴ αὐτε* ἐάν ποτε δὰ πάλιν, *χρηῶ* θ. χρεῖα, ἀνάγκη, *ἀεικίης* 97 *ἀεικέλιος*, *λοιγὸς* 67, *τοῖσ' ἄλλοις* ἐκ τοῦ *ἀμῆναι* ἀπὸ τῶν ἄλλων, *θύω* μαίνομαι, λυσσῶ, πρβλ. *θυμός*, *ὄλο(ι)δός* 3 (ὄλλυμι) ὀλέθριος, *νοῶ* σκέπτομαι, στρέφω τὸν νοῦν μου, *πρόσσω* εἰς τὰ παρελθόντα (καὶ τὰ παρόντα), *ὀπίσσω* εἰς τὰ μέλλοντα (ἐντεῦθεν: περιεσκεμμένος, prudens-providens), *ὄπως* πλ. ἔρ., *σάος* 32. — 345 - 8 *ἐπιπέδομαι*, *αὐτίς ἔτην* ἐπανήρχοντο, *κίω* 35, *ἀέκουσα* ἀνθισταμένη. —

307 *Μενoitιάδης*. Τὸ πατρωνυμικὸν ὡς τιμητικὸν γνώρισμα τοῦ νῦν τὸ πρῶτον ὀνομαζομένου, ἀλλ' ἐκ τῶν μύθων πολυθρῦλITU Πατρόκλου τοῦ υἱοῦ τοῦ Μενoitίου, ἀδελφικοῦ φίλου τοῦ Ἀχιλλέως. — 309 *ἐρέτας εἰκόσιν*. Αἱ πολεμικαὶ νῆες παρ' Ὀμήρῳ εἶναι πεντηκόντοροι ἢ προκειμένη ὡς εἰκόσσορος φαίνεται ὅτι ἦτο φορτίς, κατάλληλος πρὸς ταξιδιον. — 313 *ἀπολυμαίνεσθαι*. Τὸ στρατόπεδον ἐκ τοῦ ἁμαρτήματος τοῦ Ἀγαμ. καὶ τῆς ἐπισωρεύσεως πολλῶν νεκρῶν εἶχε μολυνθῆ καὶ διὰ τοῦτο ἐπεβάλλετο κάθαρσις, ἥτις ἦτο ἀναγκαία καὶ ἵνα καθαροὶ τελέσωσι τὴν θυσίαν, διότι διαρκούντος τοῦ λοιμοῦ πάντες ὡς πενθοῦντες οὔτε θὰ ἐλούοντο οὔτε ἐνδύματα θὰ ἠλλάσσον, τοῦναντίον θὰ ἐπέπασσον τὴν κεφαλὴν διὰ κόνεως καὶ τέφρας, ὡς συνέβαιεν ἐν τοιαύταις συμφοραῖς, ἐν ᾧ οἱ ὄμηρ. ἦρωες πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ πρὸ πάσης ἱεροπραξίας πλύνουσι τὰς χεῖρας. Αἱ καθάρσεις, συχναὶ ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις, ἐγίνοντο κατὰ ποικίλους τρόπους, συνηθέστερον δὲ διὰ πλύσεως ὕδατος ἐκ ῥεούσης πηγῆς, ποταμῶν ἢ τῆς θαλάσσης, ἥτις οὐδέποτε μολύνεται (ὄθεν: *θάλασσα ἀμίαντος*—*θάλασσα κλύζει πάντα τὰνθρόπων κακὰ*), ἐὰν δὲ ἡ μόλυνσις ἦτο δεινὴ, ἡ κάθαρσις ἐγίνετο ἀπὸ 3 ἢ 5 ἢ 7 κρηνῶν πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ παντὸς ἔχονος μιάσματος καὶ δι' ὁσμῶν ἐκαίετο ἐπὶ τῆς ἐσχάρας θεῖον, θύον (εὐῶδες ξύλον δένδρου τινὸς τῆς

Ἀφρικῆς, τῆς θυίας) καὶ ἰσχυρῶς ὄζουσαι βοτάναι. Δραστικώτατον καθάρσιον ὕστερον ἐνομίζετο τὸ αἷμα θηλάζοντος δέλφακος· ἐν Ἀθήναις πρὸ πάσης πράξεως τῆς ἐκκλησίας περιεραίνετο ὁ χῶρος αὐτῆς δι' αἵματος δέλφακος, διότι μεταξὺ τῶν ἐκκλησιαστῶν καὶ εἰς ἐὰν ἦτο μεμιασμένος, ἠδύνατο νὰ μιανθῇ ἅπασα ἡ ἐκκλησία, ἐν δὲ τοῖς μεγάλοις Ἐλευσινίοις αἱ Ἀθηναϊκαὶ οἰκογένειαι ἔθνον δέλφακας, οὓς προηγουμένως ἔλουον ἐν τῇ θαλάσῃ, ἵνα ἀγνίσωσι τὴν ψυχὴν αὐτῶν προσερχόμενοι εἰς τὰ μυστήρια. Πᾶν ὅτι ἐχρησιμοποιήθη πρὸς καθάρσιν (*καθάρματα, καθάρσια*, ὡς ὕδωρ, πόκοι ἐρίου κλπ.), ὡς ἔλθον εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὸ μιανθὲν καὶ ἀναλαβὸν αὐτὸ ἄπαν τὸ μίasma, κατορύντετο ἐπιμελῶς ἢ ἐρρίπτετο εἰς τὴν θάλασσαν ἢ εἰς ποταμόν. Ὁ Ὅμ. γινώσκει μόνον ἐξωτερικὸν καθαρόν, ὡς ἐνταῦθα πρέπει νὰ φαντασθῶμεν πλῆσιν γενικὴν τοῦ στρατοπέδου καὶ τὰ ἀποπλύματα ῥιπτόμενα εἰς τὴν θάλασσαν, οὐχὶ δὲ καθαρὸν καὶ τῆς ψυχῆς· καὶ ὅμως τὸ *μύσος*, τὸ *μίasma* ὑφείρπεν ὡς νόσος ἀπὸ τοῦ σώματος πρὸς τὴν ψυχὴν καὶ πρὸς ἀπαλλαγὴν τούτου ἔδει νὰ ἐξιλωθῶσιν οἱ παρωργισμένοι θεοί, ἵνα διὰ τῆς βοήθειας αὐτῶν καθαρῶσθῃ καὶ ἡ συνείδησις ἀπὸ τῶν κηλίδων τῆς ἁμαρτίας· εἶναι γνωστὴ ἡ καθάρσις τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Ἐπιμενίδου (ιδ. Ἀριστ. Ἀθ. Πολιτεία σ. 60¹) καὶ αἱ καθαρτικαὶ παρασκευαὶ τῶν μελλόντων νὰ μνηθῶσι τὰ μεγάλα Ἐλευσίνια (προσευχαί, νηστεῖαι, λουτρά, ἐξομολογήσεις, καθαρμοί, βίος εὐσεβῆς καὶ δίκαιος)· πρβλ. καὶ τὸ ἡμέτερον Ἅγιον Βάπτισμα.—321 *κήρυκες*. Ὁ κήρυξ εἶναι θεράπων τοῦ βασιλέως, φέρων ὡς οὗτος τὸ σκῆπτρον, δεῖγμα τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ. Καλεῖ τὸν δῆμον εἰς ἀγορὰν, ἐπιβλέπει τὴν εὐκοσμίαν ἐν αὐτῇ, ἐγγειοῖζει τὸ σκῆπτρον εἰς τὸν λαμβάνοντα τὸν λόγον, ἐν ταῖς ἐορταῖς ἄγει τὴν ἱερὰν ἐκατόμβην εἰς τὸν βωμὸν τοῦ θεοῦ, ἐν εὐχαίαις κεραυνῶει καὶ οἰνοχοεῖ τὸν οἶνον, δι' οὗ προσφέρονται σπονδαί, ὑπηρετεῖ ἐν συμποσίῳ, ἀνακοινοῖ παραγγελίας τοῦ βασιλέως καὶ ὡς ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς πρεσβευτής.— *θεράποντες* ἄνδρες εὐγενεῖς (καὶ ἡγεμόνες πολλάκις), προσκεκολλημένοι εἰς τὸν βασιλέα ὡς ἐγγύτεροι φίλοι· καὶ ὑπηρετοῦντες αὐτῷ κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἀνάγκας· ἐν πολέμῳ ἠνιοχοῦσιν, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς παραιβατεῖ (Μηριόνης καὶ Ἰδομενεὺς, Πάτροκλος καὶ Ἀχιλλεὺς, Σθένηςλος καὶ Διομήδης), ἐν εἰρήνῃ καὶ οἶκοι βοηθοῦσιν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν βασιλικῶν καθηκόντων

καὶ παρέχουσιν ἄλλας μικρὰς ὑπηρεσίας, ἀφ' οὗ σῶμα ὑπαλλήλων ὀργανωμένον δὲν ὑπῆρχε τότε· εἰς τοὺς θεράποντας ἀνήκον καὶ οἱ κήρυκες.—**Ταλθύβιος**. Οἰκογένεια κηρύκων ἀνάγουσα τὸ γένος εἰς τοῦτον ἔζησεν ἐπὶ μακρὸν ἐν Σπάρτῃ.—**Εὐρυβάτης** διάφορος τοῦ ὁμωνύμου κήρυκος τοῦ Ὀδυσσέως.— **334 Διὸς ἄγγελοι** ὡς θεράποντες τῶν διοτρεφεῶν βασιλέων, ἀντιπροσώπων τοῦ Διὸς ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ κόσμου· ἀλλαχοῦ *δίριλοι*. Ἐν τοῖς μεθ' Ὀμηρον χρόνοις ὁ Ἐρμῆς ἐγένετο προστάτης αὐτῶν.—**338 τῶ δ' αὐτῶν**. Αὐτοὶ οἱ διεκπεραιοῦντες τὸ ἀδίκημα ὀφείλουσι νὰ μαρτυρήσωσι τὸ τε ἀδίκημα καὶ τὸ δικαίωμα τῆς μελλούσης στάσεως τοῦ Ἀχιλλέως.

348-56 δακρύσας ὁ ἀόρ. ἔναρξιν: ἀναλθεις εἰς δάκρυα, **ἄφαρ** εὐθύς, **λιάζομαι** ἀποσύρομαι, (**ἀπο**)**νόσφι** μακράν, ἐξ ἀμφοτέρων τὸ **ἐτάρων**, ἄλς ἢ παρὰ τὴν ἀκτὴν, **πόντιος** τὰ ἀνοικτὰ, **πολὶς** λευκὸς (διὰ τοὺς ἀφρούς), **οἶνον** ὁ ἔχων τὸ χροῶμα τοῦ (μαύρου) οἴνου, σκοτεινός, ζοφερός, ἢ: ὁ ἀποδίδων τὰς ἐρυθρὰς ἀντανυγείας τοῦ ἡλίου, ῥοδοκοκκινίζων, **ὀρέγω-γνυμι** ἐκτείνω (ὀργυιά), **ἀράομαι** 11, **πολλὰ** θερμῶς, διαπύρως, **μῦνυθάδιος** (*μῦνυθα* ὀλίγον, minor, minus) βραχύβιος: ἂν καὶ βραχύβιον, **ὀφέλλω** ὀφείλω, **ἐγγυαλίζω** (*ἐν-γυαλον* τὸ κοῖλον τῆς παλάμης) ἐγχειρίζω, παρέχω, τιμῆν, **πῆρ** τοῦλάγι-στον τ., **ὕψιβρεμέτης** (*ὑψι*(ὑψηλὰ)-*βρέμων* βροντῶν) ὁ βροντῶν ἐν τῷ οὐρανῷ, **τίω** 244, **τυτθός** 3 ὀλίγος, **ἐλὼν ἔχει** περιφρ. πρὸς **ἀποφρὰς** ἀόρ. μτχ. τοῦ **ἀποφράω** ἀφαιρῶ, πρβλ. **ἀποφράς**, **αὐτὸς** αὐθαιρέτως, χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ τὸν στρατὸν καὶ τοὺς ἡγεμόνας.—**357-63 πότνια** θ. (πόσις κύριος, σύζυγος, possum, potior) (δέσποινα) σεβαστή, **βένθος** βάθος, ὡς **πένθος-πάθος**, **καρπάλιμος** ταχύς, **ἦντε** ὡς, καθῶς, **ομίχλη** ἰων. μετὰ ψιλοῦ, **καὶ ἔρα** καὶ εὐθύς, **πάροιθε** ἔμπροσθεν, ἀπέναντι, **καταρέζω** θωπεύω, **ὀνομάζω** ἀναφέρω τὸ ὄνομα, προσαγορεύω, ὡς ἐνταῦθα: *τέκνον'* πολλάκις ἄνευ τοῦ ὀνόματος καὶ τότε ἡ ὅλη φράσις=ἔλεγε· **σὲ φρένας, ἐξαιδῶ** ἀνακοινῶ τὸ ἐν ἐμοὶ ἀπόρητον, ἐκμυστηρεύομαι, **κενύθω** κρύπτω (κενυθῶν) *κενυθῶν*, **νόφ** ἐν τῇ διανοίᾳ σου, μέσα σου, **εἶδομεν** εἰδῶμεν.—**364-92** **στένω-νάχω**, **ἀγορεύω** τίνος ἐγκλ.; **ιδυίη** εἰδυία, ἐξ ἀμφοτέρων τὸ **πάντα ταῦτα**, **διαπέρθω** 125, **δαλομαι** 125, **ἐκ δ' ἔλον** ἐξεχώρισαν δὲ ὡς γέρας (ἐκτὸς τοῦ ἀναλόγου μεριδίου τῆς λείας, πρβλ. **ἐξάιρετος**). **371-9**=12-6, 22-5, **χαλκοχίτων** χαλκοθώραξ, **βέλος** περιληπτ., **ἐπασσύτεροι** (ἐπὶ-ἄσσον,, ἐξ οὗ ἄσσοτέρω ἐγγύτερον, μετ' αἰολ. τρο-

πῆς τοῦ ο εἰς υ) (ὁ εἶς πλησίον τοῦ ἄλλου), ἐπάλληλοι, πυκνοί, (ἦ : ἐπ-αν-συ-, σεύομαι, *πασσυνδί*, ἐν γοργῇ ἐπαλληλία), *νὺ(ν)* 28 συνλογ. κατ' ἀκολουθίαν, *κῆλον* 53, *ἐπώχετο* ἐπήραγαντο ὄραγμα, *ἄμμες* 59, *ἐκατος* ὑποκορ. τύπος τοῦ *ἐκατηβόλος*, *δ* ὅς, *γὰρ* διασαφ., *ἐλίκωψ* 98, *πέμπω* συνοδεύω *ἄγουσι* δὲ ἀντὶ ὑποτελοῦς, *δῶρα* θυσίαν, *ἔβαν ἄγοντες* ὄχοντο ἀπάγοντες, *νέον* νεωστί, μόλις πρὸ ὀλίγου.—393-406 *εἴ γε* ἐὰν πράγματι, *περιέχομαι* περιβάλλω διὰ τῶν χειρῶν μου, προστατεύω, ἐνδιαφέρομαι, πρβλ *ἀμφιβαίνω* 37, ἐκ τούτου ἡ γεν-*ἔης*, ὄνομι. *ἐὺς* (οὐ. ἐύ, ἐπίρ. εὔ) ἀγαθός, ἀνδρείος, *λίσαι* ἀόρ. προσκτ. τοῦ *λίσσεσθαι*, *εἴ ποτε* ὑπόθ. τῶν ἐν 407· ὁ εἰρμός διεκόπη διὰ τῆς διηγίσεως 396-406, *δὴ* ἤδη, μέχρι τοῦδε, *δύννημι*, *ἄνησα*, ὠφελῶ, εὐφραίνω, *εὐχομαι* καυχῶμαι, *πατρός* Πηλέως, *δτ' ἔφησθα* ποιητ. πλεον., *κελαινεφής* ὁ συνάγων τὰ κελαινὰ 303 νέφη, ἀντὶ *κελαινονεφής*, πρβλ. *Ἀγιάνης*, *Ἀγώργης*, *ἀμφορεύς*.. ἀντί; *ξυνδῆσαι*, *ξυνδέω-ῶ* δένω χεῖρας ὁμοῦ, πόδας ὁμοῦ, χειροπόδαρα, *ὕπελυσσο* ἀηλευθέρωσας ἀπὸ τοῦ ἐπαπειλουμένου δεσμίματος, *ὠκα* (ὠκὺς) ταχέως, ὡς *ταχὺς-τάχα*, *μακρὸς* ὑψηλός, *Βριάρης*-εω (*βριαρός* βαρύς), *αὐτε* πάλιν ῥωμαλέος καὶ ὁ Π., ἀλλὰ καὶ ὁ υἱὸς πάλιν ῥωμαλεώτερος τοῦ πατρὸς· *βίη* (vis) δύναμις, *οὔ* ἐοῦ πατρὸς (Ποσειδῶνος), *ὅς ἔα* οὗτος λοιπόν, *γαίω* (γηθέω) χαίρω : χαίρων, γαυριῶν διὰ τὸ μεγαλειόν του, *καὶ* ὄντως, *ὕπεδεισαν* ἐφοβήθησαν πολὺ.—407-12 *μνήσασα* ὑπομνήσασα, τὸ σύγχρονον πρὸς τὸ *παρέεσο*, *ρόνυ*, *ρόνF*·, *ρόνFa*, *ρόννα*, *ροῦνα*, *αἴ πως* πλ. ἔρ. μετὰ πρότ. ἀποπείρας, *ἐπαρῆγω* βοηθῶ, *εἶλω* ἔλσα, *εἶλην*, *ἔελμαι*, συνωθῶ, *ἐπαυρίσκομαι*, *ἐπνηρόμην*, ἀπολαύω. : ἵνα χαροῦν τὸν βασιλέα των, *καὶ Ἄ.* ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Ἀχ., *ἄτη* διαστροφή τοῦ νοῦ, τύφλωσις, *δ τ'* ὅτι τε.—413-8 *τί νυ* διὰ τί λοιπόν, *αινὸς* δεινός, *αινὰ* ἐπὶ κακῶ (ἀλλαχοῦ *δυσταριστοτόχεια*), *αἶθε* εἶθε, *ἀπήμων* (ἀ(στ) -πῆμα) ἀπαθής, ἄγευστος κακῶν, *αἶσα* (aequus, ἴσον μεριδίον) μοῖρα, *μίννυθα* 352, : ἡ μοῖρά σου εἶναι πολὺ ὀλίγον νὰ ζήσης, ὁ βίος σου εἶναι βραχύς, *δὴν* 27, *νῦν* δὲ τοῦναντίον ὅμως, μετὰ πρότ. τοῦ ἀνεκκληρώτου, *ἔπλεο* ἀπὸ τῆς γεννήσεώς σου, *ὠκύμορος* ταχυθάνατος, *οἰζυρὸς* (οἰζὺς θ. θλίψις, δυστυχία) ἀξιοδάκρυτος, δυστυχῆς (διὰ τὴν ἀτίμωσιν), *περὶ πάντων* 258 ὑπὲρ πάντας, *τῷ* διὰ τοῦτο, ἐπανερχεται εἰς τὰ ἐν 414, *κακῇ αἴσῃ* πρὸς κακίην σου τύχην.—419-27 *τοὶ* χαρ. ἢ ἡθ., *τοῦτο* ἔπος 408, *τερπικέρανος* (τερπ-, *torqu*-εο) ὁ περιστρέφων, ἔξακοντίζων τοὺς κεραυνούς,

κεραυνοβόλος, *ἀγάννιφος* (ἄγαν-(ο)νίφειν, νιφάς, νιφετός) κ. *νιφόμε*
χιονοσκεπής, *αἶ κε* πλ. ἔρ., *σὺ μὲν* ἢ ἀντιθ. ἐν 426, ὅπου ἔλησημο-
νήθη τὸ *ἐγὼ δὲ* διὰ τὰ παρεμπεσόντα, *νῦν* ἕως ὅτου ἴδω τὸν Δία
καὶ κανονισθῆ ἢ θέσις σου, *ὠκύπορος*, *πάμπαν* καθ' ὀλοκληρίαν,
γὰρ 423 αἰτιολ. τὴν ἐν ταῖς πρστικ. ἐνυπάρχουσιν ἀξίωσιν νάναμένη,
δαῖς θ. (μερίς) συμπόσιον, εὐωχία, *κατὰ δ.* χάριν εὐωχίας, *χθιζὸς*
χθεσινός, κτηρ. *χθές*, *δῶ* βραχὺς τύπος τοῦ *δῶμα*, δόμος, *χαλκοβα-*
τῆς ὁ ἔχων χαλκοῦν τὸ *βάτος, κατώφλιον, ἦ: βαίνων ἐπὶ χαλκοῦ
ἐδάφους, ἐπεστρωμένου διὰ χαλκοῦ, *χαλκόστρωτος*, *γοννάξομαι* πιάνω
τινὰ ἀπὸ τῶν γονάτων, λίπτω εἰς τὰ γόνατά του, ἱκετεύω. — 428-30
ἀπεβήσετο μεικτ. ἀορ., μετὰ τοῦ σ τοῦ α' καὶ τοῦ θεμ. φων. τοῦ β'
ἀπέβη, *γυναικὸς* αἴτ. εἰς τὸ *χωόμενον*, *ἀποφράω* 356.

351 *χεῖρας ὀρεγγύς*. Ὁ εὐχόμενος πρὸς τοὺς οὐρανίους ἔβλεπε
πρὸς τὸν οὐρανὸν ἢ ὅπου ἐφαντάζετο διατρίβοντα τὸν θεὸν ἀνατεί-
νων τὰς χεῖρας (*ἀνέχειν χεῖρας*), ὁ πρὸς τοὺς θαλασσίους θεοὺς εὐ-
χόμενος ἔτεινε τὰς χεῖρας αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν (*ὀρεγγύνα χεῖ-*
ρας), ὁ δὲ πρὸς τοὺς χθονίους εὐχόμενος ἔτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὴν
γῆν, ὑφ' ἣν ἐφαντάζετο αὐτοὺς οἰκοῦντας, πρβλ. καὶ I 658. — 354
ὕψιβρεμέτης ὡς προσωπαποῖα τοῦ οὐρανοῦ, ὅστις πολλάκις ἀπὸ
τοῦ ὕψους αὐτοῦ βροντᾷ. — 358 *παρὰ πατρί*, ὅστις ἐκαλεῖτο Νη-
ρεὺς, ἀλλὰ παρὰ τῷ ποιητῇ καλεῖται μόνον *ἄλιος γέρων*, ἔχων 50
θυγατέρας, τὰς Νηρηίδας, καὶ ἔδραν ἐν τῷ Αἰγαίῳ μεταξὺ Ἴμβρου
καὶ Σαμοθράκης. Πλησίον αὐτοῦ ἤδη διατρίβει ἡ Θέτις, ἀφ' οὗ
ἔστειλε τὸν υἱὸν εἰς τὸν πόλεμον τῆς προτέρας αὐτῆς διατριβῆς ἐν
τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μνημονεύει ὁ Ἄχιλ. ἐν 396. Ἄλλ' ἐν I 485-91
παρίσταται ἀποῦσα ἡ Θέτις ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ συζύγου, τὴν δὲ ἀνα-
τροφὴν τοῦ Ἄχιλ. ἐπιτελῶν ὁ γέρων Φοῖνιξ· ἐν Σ. 59 ὁμιλεῖ αὐτῇ
ὡς εἰ ἔμελλεν ὕστερον πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ μετὰ τὴν οἴκαδ' ἐπά-
νοδον τοῦ Ἄχ. — 366 *Θήβη* ὅπου τὸ ὕστερον Ἀδραμύτιον.
ταύτης ἐβασίλευεν ὁ Ἡετίων, πατὴρ τῆς Ἀνδρομάχης, συζύγου τοῦ
Ἐκτορος· τὸ ἀλίπεδον διετήρησε τὸ ὄνομα *Θήβης πεδῖον* ἐκεῖ
ἔκειτο καὶ ἡ Λυρνησός, ἐξ ἧς ἡ Βρισηῖς. Ἡ Χρυσῆς εἶχε μεταβῆ
ἐκ Χρύσης εἰς Θήβην ἢ πρὸς θυσίαν ἢ πρὸς ἐπίσκεψιν, εὐρέθη δ'
ἐκεῖ κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως καὶ ἠχμαλωτίσθη. Τοῦτο γίνεται
οὕτω κατ' οἰκονομίαν τοῦ ποιητοῦ, διότι, ἐὰν ἔμενεν ἐν Χρύσῃ, δὲν
θα ἠχμαλωτίζετο, ἢ ἐὰν ἠχμαλωτίζετο, κυριευομένης καὶ ταύτης τῆς

πόλεως, ἀφαρπαζομένη ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἀγκάλης, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἄλλοις τοῦ θεοῦ, ὅπου κατ'ἴκει ὁ πατήρ, τοῦτο θὰ ἦτο πολὺ ἀσεβέστερον ἢ ἡ ἀπόρρηψις τῆς ἱεσίας πρὸς ἀπολύτρωσιν αὐτῆς. Ὅθεν ἡ Χρῦσι δὲν εἶχε κυριευθῆ (πρβλ. 37, ὅπου ὁ Ἀπόλλων παρίσταται ὡς προστατεύων τὴν πόλιν, ἐν ᾧ τὰς ἐκπορθουμένας πόλεις κατέλειπον οἱ πολιοῦχοι θεοί, 390, 431).— *Ιερή* ὡς διατελοῦσα ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἐκεῖ τιμωμένων θεῶν. — **371 χαλκοχίτων** ἰδ. Z 454.— **397 κελαινεφῆς** ὁ Ζεὺς, διότι ὁ οὐρανὸς καλύπτεται ὑπὸ κελαιῶν νεφῶν.— **400** Ἐπειδὴ οἱ πρωτοουργοὶ τῆς συνωμοσίας ἐκείνης (σύζυγος, ἀδελφὸς καὶ θυγάτηρ τοῦ Διὸς) εἶναι σήμερον σύμμαχοι τῶν Ἀχαιῶν, ἡ ὑπόμνησις τούτου εἰς τὸν Δία ὑπὸ τῆς Θέτιδος θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ καταστήσῃ αὐτὸν προσηνέστερον πρὸς τὴν ἱεσίαν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς Τρῶας. Καὶ ὅμως ἡ Θέτις ἐν 503 δὲν χρησιμοποιεῖ τὸ ὄπλον τοῦτο. Ὁ ποιητὴς οὐδὲν λέγει περὶ τοῦ αἵτιου τῆς συνωμοσίας, ἐπειδὴ δὲ ταύτης μετέχει καὶ αὐτὴ ἡ προσφιλεῖς θυγάτηρ, ἦτο ἀνάγκη νὰ μετακληθῆ ἔξωθεν βοήθεια. **Ποσειδάων** ἀδελφὸς τοῦ Διὸς, θεὸς τῶν ὑδάτων, μετὰ τὴν καθάρισιν τοῦ Κρόνου λαχὼν ἐν τῇ διανομῇ τοῦ κόσμου τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ὕδατα.— **404 Αἰγαίων** υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, γίγας ἐκατόγχειρ, μὴ μετασχὼν τοῦ ἀγῶνος τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ (γίγαντομαχίας) κατὰ τοῦ Διὸς καὶ διὰ τοῦτο μὴ κρημισθεὶς εἰς τὸν Τάρταρον. Τὸ ὄνομα ὑπομνησθεὶς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος (*αἶγες* κύματα) καὶ τὰς Αἰγὰς τῆς Ἀχαΐας, ὅπου ὁ Ποσειδῶν εἶχε τὸ ἀνάκτορον.— Τὸ ὄνομα Αἰγαίων ἦτο εἰλημμένον ἐκ τῆς γλώσσης τοῦ λαοῦ, τὸ ὄνομα Βριάρης ἐκ τῆς ἀρχαιοτέρας γλώσσης (ἀπηρχαιωμένον), τῆς γλώσσης τῶν θεῶν, τῶν μουσῶν καὶ δὴ τῶν ποιητῶν τῶν ἐμπνεομένων ὑπ' ἐκείνων (ὅθεν ἡ γλῶσσα τῶν ποιητῶν εἶναι γλῶσσα τῆς μουσῆς, τοῦ θεοῦ)· ἐπίσης ὁ Πάρις ἐκαλεῖτο καὶ Ἀλέξανδρος, καὶ ἄλλα ὀνόματα τοιαῦτα θὰ εὐρωμεν. Πολλὰ καὶ ἐπίθετα κυρίων ὀνομάτων καὶ δὴ ἀπηρχαιωμένα ἐγένοντο κύρια ὀνόματα καὶ οὕτω προήλθον νέοι ἥρωες καὶ θεοὶ π.χ. ἐκ τοῦ *φαέθων* Ἥλιος ὁ υἱὸς Φαέθων, ἐκ τῆς *Ἀθηνᾶς νίκης* ἡ θεὰ Νίκη κλπ.— **409 κατὰ πρύμνας**, διότι αἱ νῆες ἀνεῖλκοντο ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἀκτὴν, οὕτως ὥστε ἡ πρῶρα αὐτῶν νὰ εἶναι ἐστραμμένη πρὸς τὴν θάλασσαν, ἡ δὲ πρύμνα πρὸς τὴν γῆν.— **416 αἶσα κ. μοῖρα** εἶναι οἱ αἰῶνιοι καὶ ἀναλλοίωτοι φυσικοὶ νόμοι, ἡ φυσικὴ καὶ ἠθικὴ τάξις ἡ κρατοῦσα ἐν τῷ κόσμῳ καὶ αἰωνίως θριαμ-

βεύουσα, καθ' ἣν πάντοτε ἐκ τοῦ ὁμοίου γεννᾶται τὸ ὅμοιον (ἐκ τοῦ τοῦ δένδρου δένδρον, ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἀνθρωπος), ἐκ τοῦ πρέποντος τὸ πρέπον, ἐκ τῆς ζωῆς ὁ θάνατος. Ἄλλὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ βούλησις τῶν θεῶν· ὄθεν *μοῖρα* ἡ βούλησις τοῦ Διὸς καὶ τῶν θεῶν. Ἐάν ποτε ἡ τάξις αὕτη τοῦ κόσμου ἀπειλεῖται, ἐάν ἡ δύναμις τῆς μοίρας κλονίζεται καὶ πρόκειται νὰ γίνῃ τι *ὑπὲρ μόρον*, ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μοίρας, τότε πρὸ τῆς ὑπερβασίας γίνεται ὑπόμνησις ἀποτροπῆς παρὰ τῶν θεῶν καὶ ἐν ἀπειθείᾳ ἐπέρχεται ἡ θεία δικαιοσύνη, ἡ ἀγρυπνος φύλαξ τῆς ἠθικῆς τάξεως, οὕτω δὲ ἀποκαθίσταται καὶ πάλιν ἡ πρὸς στιγμὴν κλονισθεῖσα ἢ ἀπειληθεῖσα τοῦ κόσμου τάξις. Ὡς τῶν Μουσῶν οὕτως οὐδὲ τῶν Μοιρῶν ὁ ποιητὴς γινώσκει ἀριθμὸν ἢ ὀνόματα, λέγων συνήθως *μοῖρα* ἢ *αἴσα* γενικῶς. Οἱ ὕστερον ἐφαντάσθησαν τὰς Μοίρας τρεῖς, τὴν Κλωθῶ (κλώθουσαν τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου), τὴν Λάχεσιν (ὀρίζουσαν τί θὰ λάχῃ τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ βίῳ) καὶ τὴν Ἄτροπον (ἀποκόπτουσιν ἀδυσώπητον ὄπου ἤθελε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς).— 418 ἐν *μεγάρουσι*ν ἰδὲ Z 242-250.— 423 ἐς Ὡκεανόν. Εἶναι ὁ μέγιστος ποταμὸς ὁ περιβάλλων τὴν γῆν, ἐξ οὗ πηγάζουσι πᾶσαι αἱ θάλασσαι καὶ πάντες οἱ ποταμοὶ καὶ πᾶσαι αἱ κρῆναι καὶ τὰ βαθέα φρέατα (θεωρία μεγαλοπρεπῆς καὶ ἐπιστημονικῶς βεβαιωμένη περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ὠκεανοῦ πρὸς τὰ ἐν τῇ γῇ ὕδατα, τὰ ὁποῖα πάντα ἐξ αὐτοῦ ἀντλοῦσι τὴν ὑπαρξίν των), ἐξ οὗ ἀνατέλλουσι τὴν πρωΐαν ἡ Ἥως καὶ ὁ ἥλιος καὶ εἰς ὃν κατέρχεται κατὰ τὴν δύσιν ὁ ἥλιος, ἵνα λουσθῇ, ὡς καὶ οἱ ἀστέρες κατὰ τὴν δύσιν αὐτῶν. — *Αἰθιοπῆς*. Ὡς τοιοῦτους νοοῦμεν σήμερον τοὺς ἔχοντας ἠλιοκαῆ, μελάγχρου (αἶθω καίω) τὴν ὄψιν, Νιγρίτας ἢ καὶ Ἄβυσσινούς. Καὶ ὅμως κατὰ τὸν Ὅμηρον ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Μέμων ἦτο υἱὸς τῆς Ἥως (αὐγῆς, φωτὸς) καὶ ὁ κάλλιστος ἐξ ὧν εἶχεν ἰδεῖ Ὀδυσσεὺς ἀνθρώπων. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἡ κυρία σημασία τῆς λέξεως, δηλούσης τὸν κάτοικον τῆς διακεκαυμένης ζώνης, ἔχει ἐπισκοτισθῆ παρὰ τῷ ποιητῇ. Κατοικοῦσι κατὰ τὸν ποιητὴν τὰς ἀνατολ. καὶ δυτικὰς ἑσχατίας τῆς γῆς (ὥστε ὁ ἥλιος οὐδέποτε καταλείπει αὐτοὺς, ἐντεῦθεν καὶ τὸ ὄνομα), καί, ἐπειδὴ εἶναι εὐσεβέστατοι καὶ δικαιοτάτοι, οἱ θεοὶ συχνάκις ταξιδεύουσι πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς αὐτῶν, ἵνα μετᾶσχουσι τῶν κατὰ τὰς θυσίας εὐωχιῶν αὐτῶν.— 424 Προφάνης ἀντίφασις πρὸς τοὺς ζ. 44, 195, 222, ὄπου ὁ Ἀπόλλων, ἡ Ἥρα καὶ ἡ

Ἐπιπέδον παρίστανται ὡς ἐν Ὀλύμπῳ ὄντες· ὁ ἀγαθὸς Ὀμηρὸς ἐνίοτε κοιμᾶται!— 425 δωδεκάτη ὑπολογιζομένη ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ Θέτις ὀμιλεῖ.

430-41 *στέλλομαι* ἰ. συμμαζεύω, *πελάζω* πλησιάζω, τοποθετῶ, *ἰατοδόκη* ξύλον κάθετον πρὸς τὴν πρύμναν, φέρον ἐν τῇ κορυφῇ δύο ἄγκιστρα ἐκατέρωθεν πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἐπ' αὐτοῦ κατατιθεμένου ἴσοῦ, *ὑφίημι* καταβιβάζω, *πρότονοι* ἄ. δύο καλῶδια ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἴσοῦ δεδεμένα, ἐν ᾗ τὰ ἄλλα δύο ἄκρα αὐτῶν κατερχόμενα ἐδέοντο ἐκατέρωθεν τῆς πρῶρας πρὸς στερέωσιν τοῦ ἴσοῦ, *ἐπίτονοι* τὰ ὄπισθεν πρὸς τὴν πρύμναν δενόμενα, *καρπαλίμως* 359, *προερέτω* διὰ κωπῶν ὠθῶ ἐμπρὸς εἰς τὸν ὄρμον, *ερεμὸν* (ἐρέσσω, remus, τριακόντ-ορ-ος, τρι-ήρ-ης) κώπη, *εὐναί* θ. μεγάλοι ἀγκυρόλιθοι, προσδεδεμένοι εἰς καλῶδια καὶ ὀπιτόμενοι ἀπὸ τῆς πρῶρας εἰς τὴν θάλασσαν ὡς ἄγκυραι, *κατὰ ἔδησαν* διότι τὰ καλῶδια ἐρρίπτοντο ἀπὸ τοῦ πλοίου κάτω, *πρυμνήσια* σχοινία, δι' ὧν τὸ πλοῖον προσδέεται ἀπὸ τῆς πρύμνης εἰς τὴν ξηρὰν, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀγκυρῶν, *ῥηγμῖς-ἴνος (ῥήγνυμαι) (ὁ τόπος, ὅπου θραύονται τὰ κύματα) ἀκτῆ, *ἐκ βῆσαν* μιβτ., *πολύμητις* 311.—442-5 *πρὸ ἐπεμψε* μὲ ἔστειλεν ἐδῶ πέρα, *ῥέζω* 147, *εφίημι* 51, *κῆδος* (κῆδος (caedo λυπῶ)) λύπη, θλίψις, πικρία.—446-56 *ἔστησαν* παρέταξαν, *ἐξείη* (ἐξῆς, ἔχεσθαι) κατὰ σειρὰν, *εὐδμητος* (ἐν-δέμω κτίζω) καλῶς ἐκτισμένος, ὠραῖος, *χερνίπτομαι* (*χέρνυθ* θ. (χεῖρας-νίζω) ὕδωρ πρὸς νύμφον τῶν χειρῶν) νίπτω τὰς χεῖρας, *ἀνέλοντο* ἀνέλαβον εἰς χεῖρας (ἀπὸ τοῦ ἐδάφους), *οὐλοχύτης-ται (πρβλ. παρ' ἡμῖν *νεροχύτης*) (οὐλαί, ἀλέF-ω ἀλέθω, ἀλF-αί, δλF-αί, οὐλαί κριθαί χονδραλεσμέναι-χέω· ἢ κατὰλ. -της ὄργ.) κἀνίστρα περιέχοντα χονδραλεσμένην κριθήν, ἐξ ἧς οἱ μετέχοντες τῆς θυσίας λαμβάνοντες δράγμα ἐπέπασσον τὴν κεφαλὴν τοῦ θύματος μετὰ τὴν εὐχὴν μεταξὺ τῶν κεράτων, *τοῖσι* ἐν μέσῳ αὐτῶν, *μεγάλα* μεγαλοφώνως (οἱ λοιποὶ καθ' ἑαυτούς), 451-2=37-8, *ἡμὲν-ἠδὲ* καὶ-καί, ὡς—οὕτω, *δή ποτε* ἤδη ποτέ, *πάρως* πρότερον, *τίμησας* ἀσύνδ. διασαφ., *ἵπτομαι* πιέζω ἰσχυρῶς, θλίβω, *μέγα* ἕ. βαρὺ πλήγμα κατέφερες, *ἔτι* ἄλλην μίαν φορὰν, *ἐπικρήνον* ἔ. 41, *ἤδη νῦν* τώρα πλέον.—457-63 *προβάλλομαι* ἐπιπάσσω, *ἄFFέρουσαν* (ἀν(α))-Fέρουσαν, πρβλ. *κάτ-πεσον* *κάππεσον* κᾶ.) (ἔσυραν) ἔστρεψαν (τὰς κεφαλὰς τῶν θυμάτων) πρὸς τὰ ἄνω, *δέρω* ἐκδέρω, *μ.* ἐξέταμον ἀπέσπασαν ἐκ τῶν μηρῶν τὰ

πρὸς θυσίαν (καῦσιν) ὠρισμένα μέρη (μηρία ὁσαῖ τῶν μηρῶν μετ' Ἐλίγου κρέατος), **κνίση** (κνίσα) λίπος, ἐπίπλουν, **δίπτυχος**, αἰτ. μεταπλ. **δίπτυχα**, ὃ ἔχον δύο πτυχάς, **κν. ποιήσαντες δ.** διπλώσαντες δύο φορὰς (δύο γύρους) τὴν κνίσαν, **ὠμοθετέω** ἐπὶ τῶν **μηρίων**, τὰ ὁποῖα εἶχον καλυφθῆ διὰ διπλοῦ γύρου λίπους, ἐπιθέτω ὠμά τεμαχία κρέατος, ἐκ πάντων τῶν μελῶν τοῦ ἱερείου προερχόμενα, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι οἱ θεοὶ θὰ καρπωθῶσιν ὅλον τὸ ἱερεῖον (ἢ ὡς ἀπαρχὰς τῆς εὐωχίας), **λείβω** σπένδω, **λοιβή**, **αἶθουφ** (αἶθω καίω-ἄφ) ὃ ἔχων αἶθουσαν, πυρῶδη τὴν ὄσιν, σπινθηροβολῶν, **πεμπόβολον** (πέμπε πέντε, πέμπ-τος, πεμπ-ὰς) περόνιον μέγα ἔχον πέντε ὀδόντας.— **464 - 74 μῆρα** μηρία, **πατέομαι** (pasco τρέφω, pastor, πατήρ) τρώγω, **σπλάγγνα** καρδίαν, ἦπαρ, σπλήνα, νεφροὺς (ὡς πρόγευμα), **μιστύλλω** κόπτω εἰς μικρὰ τεμαχία, **ἄρα** κατόπιν, **πείρω** 246, **ἄμφ' ὀβελοῖσιν** ὥστε τὰ τεμαχία νὰ περιβάλλωσιν αὐτοὺς, **ὀπιτάω** ψήνω (ὀπτός), **περιφραδέως** (-δής, περι-φράζομαι σκέπτομαι) πολὺ ἐπιμελῶς, τεχνικῶς, **ἐρύσαν·σο** ἀπέσυραν τοὺς ὀβελούς ἀπὸ τῆς πυρᾶς, **τεύκοντο** ἀόρ. ἀναδιπλ. τοῦ **τεύχω** 4, **δαίνυμαι** εὐχοῦμαι (δαιτυμῶν), **δέομαι** δέομαι, **δαιτὸς εἶσις**: καὶ ἡ ὄρεξις δὲν ἔσπερεῖτο φαγητοῦ ἀναλόγου πρὸς αὐτήν, ἀφιλόνου, **ἔξ ἔντο** ἐξίεμαι ἀποβάλλω, **ἔρος - φ - ον, κ.** ἔρος πόθος, ὄρεξις, **πόσις** θ. ποτόν, **ἐδητὺς** θ. (ἐσθίω) φαγητόν, **κοῦροι** νέοι ἐλευθεροὶ εὐγενεῖς, **ἐπιστέφομαι** πληρῶ μέχρι τῆς στεφάνης, τῶν χειλέων, **κρητήρ** (κεράννυμι) εὐρύχωρον ἀγγεῖον μετὰ πλατέος λαίμοῦ, ἐν ᾧ ἀνεμείγνουν τὸν οἶνον μετὰ τοῦ ὕδατος, **νωμάω** (γέμω) διανέμω, **δέπας - αος** οὐ. ποτήριον, **ἐπαρξάμενοι δ.** ἀφ' οὗ κατ' ἀρχὰς ἔχνον ὀλίγον εἰς τὰ ποτήρια πρὸς σπονδὴν (καὶ εἶτα ἐπλήρουν τὸ ποτήριον ἐκάστου πρὸς πόσιν), **ἐλάσκοντο** προσπάθειαν, **πανηγέριοι** καθ' ὄλην τὴν (λοιπὴν) ἡμέραν, **μολπή** (μέλλω -ομαι ἔδω μετὰ χοροῦ) χοροτράγουδον, **παιήων** (-ών, δωρ. παιάν) εὐχαριστήριος ὕμνος πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ἐπὶ τῇ ἀποτροπῇ τοῦ λοιμοῦ (**Παιήων** ὁ ἱατρὸς τῶν θεῶν), **καλὸν** ἐπίρ. ὠραία, **μέλλω** ἔξυμῶν (πῶς; 472).— **475 - 87 ἦμος** **κνέφας** οὐ. (νέφος, γνόφος, δνόφος, ζόφος) σκότος, **παρὰ προμνήσια** 436 ἐν τῇ ἀκτῇ, **ἠριγένεια** θ. ἐπίθ. (ἄηρ θ., ἠέρος, ἠέρι -ῆρι, ὀμίχλη-γίγνομαι) ὀμιχλογενής, πρωιογενής, **μετὰ πρὸς, οὐρός** ἄ. (ἄφημι πνέω, αὔρα) ἄνεμος (οὐριος), **ἔκμενος** (ἐκνέομαι, ἐρχόμενος, ἀκολουθῶν, secundus) οὐριος, **ἐμπρῆθω** φυσῶ, πνέω μέσα,

πορφύρεος (*πορφύρω* εἶμαι τεταραγμένος) παφλάζων, *λάχω* (*ήχ-ος, Fάχ-, Fι-Fάχ-ω*) βοῦζω, *ἀμφι* ἀμφοτέρωθεν, *σειείρη* ἡ τρώπις, ἡ δοκὸς ἢ διήκουσα δι' ὄλου τοῦ πυθμένος τοῦ πλοίου, τοπ., ἐκ τούτου *νηὸς* *λοῦσης* σχεδὸν ἀπολύτως: ἐν ᾧ τὸ πλοῖον ἔτρεχε, *κατὰ κύμα* κατὰ τὴν φορὰν τοῦ κύματος, *διαπρήσσω* διανύω, *κέλευθος* 312, *κατὰ στρατὸν* ἀντικρὺ τοῦ στρατοπέδου, *ἔρυσαν* ἐπάνω εἰς τὴν ἑρὰν διὰ σχοινίων, *ψάμαθος* θ. ἢ ἄμιμος (τῆς θαλάσσης), *τανύω* (*τείνω*) ἀπλώνω, τοποθετῶ κατὰ μήκος, *ἔρματα* ἑρείσματα, ὑποσηρίγματα (ξύλινα ἢ λίθινα), τοποθετούμενα ἑκατέρωθεν τοῦ καθημένου πλοίου, *σκίδναμαι* σκεδάννυμαι.

444 *ἐπὶ βωμῶν* ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ ἄλλους τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπου κατόκει ὁ ἱερεὺς ἄλλως ἢ ἀπόδοσις τῆς θυγατρὸς τοῦ ἱερέως φαίνεται ὡς ὑπηρεσία παρεχομένη εἰς αὐτὸν τὸν θεόν.— *βωμὸς* τόπος, ἔφ' οὗ γίνεται θυσία πρὸς τιμὴν θεοῦ τινος. Ἐκ τῆς συνηθείας νὰ προσφέρωνται αἱ θυσίαι ὑπὸ τῆς οἰκογενείας πάντοτε ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐσηματίσθη διὰ τοῦ χρόνου ὕψωμα τέφρας, ὁ βωμὸς, τὸ κέντρον τῆς λατρείας, τοιοῦτος δ' ἐκ τέφρας ἀρχαῖος βωμὸς ἐσφίετο ἐν Ὀλυμπίᾳ ἔχων περιφέρειαν 125 ποδῶν καὶ ὕψος 35. Ὑστερον οἱ βωμοὶ κατεσκευάζοντο ἐκ χορτοπλίνθων ἢ πλίνθων ἀτέχνως σωρευομένων. Βραδύτερον ἐκτίζοντο (*ἐδόμητος* 448) ἢ ἀπετελοῦντο ἐκ μεγάλων λελαξευμένων λίθων, ποικίλων σχημάτων καὶ μεγεθῶν, ἐνίοτε καὶ ἐκ φυσικοῦ βράχου. Τὰ θύματα ἐσφάζοντο ἐπ' αὐτοῦ, τὸ αἷμα ἐχύνετο κάτω περιλοῦον αὐτόν, ἀνήπτετο πυρὰ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐκαίετο τὸ θῦμα. Ἴνα ὁ θύων ἱερεὺς εἶναι περιόπτος ὑπὸ τοῦ πλήθους, ὑπῆρχεν ὑψηλὸν βᾶθρον πρὸ τοῦ βωμοῦ, ἢ *προθύσις*, ἔφ' ἧς ἐπάτει κατὰ τὴν θυσίαν.— 449 ... *θυσία* προσφορὰ τοῖς θεοῖς ἢ πρὸς εὐαρέστου αὐτοῖς εἶτε πρὸς ἀπόκτησιν τῆς εὐνοίας αὐτῶν εἶτε πρὸς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης εἶτε πρὸς ἀποτροπὴν κακῶν προσέσεων (τῶν χθονίων θεοτήτων) εἶτε πρὸς ἀγνισμόν ἁμαρτήματος εἶτε χάριν ὄρκου εἶτε πρὸς διερεύνησιν τοῦ μέλλοντος (*ἱεροσκοπία*, ἥτις ἀδύλον ἂν εἶναι ἐν χρήσει παρ' Ὀμήρῳ). Τὰ προσφερόμενα ἦσαν ἢ ἀναίμακτοι προσφοραὶ, *σπονδαὶ* ἢ *λοιβαὶ* πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν, *χοαὶ* (σπονδαὶ) πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν, κἄ., ἢ αἱματηραὶ διὰ τῆς σφαγῆς ζῴων, διὰ τὰς ὁποίας ἀπαραίτητος ἦτο ὁ βωμὸς. Πρὸ τῆς θυσίας τὸ θῦμα κοσμεῖται διὰ ταινιῶν καὶ στεφάνων, τῶν βοῶν δ' ἐνίοτε ἐπιχρυσοῦνται τὰ κέρατα ἐπίσης κοσμοῦνται οἱ θύοντες περιβαλλό-

μενοι καθαρά ἐνδύματα καὶ στεφανούμενοι τὴν κεφαλὴν (ἐν τοῖς ὀμῆρ. χρόνοις ἔλλείπει ὁ στέφανος): εἶτα προσεφέρετο *κνήρη* καὶ *χρόνιωρ*, περιφερόμενα πρὸ τῆς θυσίας περὶ τὸν βωμὸν ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ (*χερσίπτεσθαι*): μεθ' ὃ λαμβάνετο ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ πυρὸς δαλὸς καὶ ἐβυθίζετο εἰς ὕδωρ καθαγιαζόμενον οὕτω διὰ τοῦ ὕδατος τούτου οἱ παρόντες ἔρραινον ἑαυτούς, τὸν βωμὸν καὶ τὸ θῦμα· εἶτα περιεφέροντο ἐντὸς καλαθίου αἰ-οδλαί, ἐξ ὧν εἰς ἕκαστος τῶν περιστοιχιζόντων τὸν βωμὸν μικρὸν τι μέρος ἐπέλασσαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἡδῆ πρὸς τὸν βωμὸν καὶ ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀχθέντος θύματος (*οδλοχίτας ἀναιρεῖσθαι*). Ἦδη ἐκόπτοντο ὀλίγα τρίχες ἀπὸ τοῦ μετώπου τοῦ θύματος καὶ ἐρρίπτοντο εἰς τὸ πῦρ τοῦ βωμοῦ· διὰ τούτου τὸ θῦμα καθωσιούτο εἰς τὸν θάνατον καὶ ἤρχιζεν ἡ κυρία πράξις τῆς θυσίας (*κατάρχεσθαι* ἀρχίζειν τὴν ἱερὰν πράξιν): τότε πρὸ τῆς στιγμῆς τῆς θυσίας προστάσσεται *εὐφημῖα* (*εὐφημεῖτε*), χρῆσις λέξεων εὐοίωνων καὶ ἀποφυγῆ πάσης δυσιοωνίστου λέξεως, εἶτα θρησκευτικῆ οἰγιῆ διὰ τὸν φόβον μήπως ἐκαφύγη ἀκουσίως δυσιοωνίστος λέξις: ἐφ' ὅσον δὲ ὁ ἱερεὺς ἐπεκαλεῖτο τὸν θεὸν (*κατευχή, εὐχεσθαι* 451-6) νὰ δεχθῆ ἴλεως τὸ θῦμα, πρβλ. τὴν εὐχὴν τοῦ ἡμετέρου ἱερέως *ἀπὲρ υγιείας καὶ σωτηρίας...*) (τῆς τελούσης τὴν λειτουργίαν οἰκογενείας), ἡχεῖ μουσικῆ αὐλοῦ (μεθομίρσειον, ἐν ᾧ ἐφ' Ὀμήρου αἰ' παριστάμεναι γυναῖκες ῥηγνύουσιν *ὀλολυγῆν* θρηνώδη φωνήν, νενομομένην μελωδίαν): εἶτα ἐσφάζετο τὸ θῦμα ὑπὸ τοῦ ἱερέως διὰ τῆς κοπίδος, Πίν. Ε'. 2 (πρῶτον): ἐὰν ὅμως τὸ θῦμα ἦτο βούς, καθίστατο πρῶτον ἀναισθητός διὰ πληγμάτων πελέκως ἢ ῥοπάλου κατὰ τῆς κεφαλῆς ἢ ἐκόπτοντο τὰ νῶτα ἢ ὁ λαιμὸς διὰ πελέκως: πάντως ὅμως ἡ κοπίς (μάχαιρα τοῦ ἱερέως) ἦτο ἀπαραίτητος, ἵνα ἀνοίξη ὁ λαιμὸς καὶ χυθῆ τὸ αἷμα. Ἡ κεφαλὴ τοῦ θύματος κατὰ τὴν σφαγὴν ἀνεστρέφετο, ἐὰν ἡ θυσία πρὸς τοὺς οὐρανοὺς, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι ἔβλεπε τὸν οὐρανὸν (*ἀFFερύειν*), ἐὰν δὲ πρὸς τοὺς χθόνιους, ἢ κεφαλὴ ἔβλεπε κάτω, τὸ δὲ αἷμα ἐχύνετο εἰς τὸν βόθρον (ῥογγμα ἐν τῇ γῆ) χρησιμεύοντα ἀντὶ βωμοῦ. Ἐὰν τὸ θῦμα ἐσφάζετο ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, τὸ αἷμα περιέλουεν αὐτόν, ἂν ὅμως τοῦτο ἀδύνατον διὰ τὸ μέγεθος τοῦ θύματος, τότε λαμβάνετο τὸ αἷμα ἐν φιάλῃ (*ἐφ' σφαιρίῳ*) καὶ ἐχύνετο εἶτα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ· οὕτως ἐπιστεύετο ὅτι προσεφέρετο τοῖς θεοῖς αὐτῆ ἢ ζωῆ τοῦ θύματος. Μετὰ ταῦτα ἐξεδέρετο τὸ θῦμα, ἐξήγοντο τὰ σπλάγχνα, ἀπεκόπτοντο τὰ *μηρία* (τὰ *μηριαῖα*

ὄστᾶ μετ' ὀλίγου κρέατος), περιειυλίσσοντο διὰ διπλῆς σειρᾶς λίπους (τοῦ ἐπίπλου) (*κνίσση ἐκάλυψαν δίπτυχα ποιήσαντες*), διεμελίζετο κατὰ μεγάλα τεμάχια τὸ λοιπὸν θῦμα, ἕξ ἐκάστου αὐτῶν ἀπεκόπτετο μικρὸν τεμάχιον, τὰ τεμάχια ταῦτα ἐτίθεντο ἐπὶ τῶν μηρίων (*ἀμοθετεῖν*) καὶ ἑκαίοντο μετ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ὡς μερὶς τῶν θεῶν (*ἀπαρχαί, ἀπάργματα*), ἐν ᾧ ὁ ἱερεὺς ἐκχύνει ἐπ' αὐτῶν σπονδάς οἴνου καὶ ὕμνοι ἄδονται. Συγχρόνως τὰ εὐγενέστερα τῶν σπλάγχων ἐρρίπτοντο ἐπὶ τῆς πυρᾶς (ἡ χολή καὶ ἄλλα ἀνάξια λόγου μὴ τρογόμενα ἑκαίοντο ἐπὶ τῆς πυρᾶς) ὡς ταχέως ψηθόμενα καὶ ἔχρησήμενον ὡς προοίμιον τῆς μετέπειτα εὐωχίας (τοιούτων τι γίνεται καὶ σήμερον ἐν Τριπόλει κατὰ τὴν ὄπτησιν τοῦ Πασχαλινοῦ ἄμμου). Τὰ λοιπὰ τεμάχια ἐψήνοντο καὶ ἐτρῶγοντο ἐπὶ τόπου ἢ οἴκοι ὑπὸ πάντων τῶν παρισταμένων, ἐν οἷς καὶ οἱ κεκλημένοι ὑπὸ τοῦ θύοντος, τῆς εὐωχίας ἀρχομένης καὶ τελευτώσης διὰ σπονδῶν. Τῆς εὐωχίας ἀργύματα ἦσαν χοροὶ καὶ ἄσματα (μολπῆ) καὶ ἐκράτει κατ' αὐτὴν ἄκρα εὐθυμία. — Ἐν ταῖς θυσίαις πρὸς τοὺς χθονίους, ἐν ταῖς ἱλαστηρίοις καὶ ἐν ταῖς τῶν ὄρκων ἢ συνθηκῶν τὸ θῦμα ἑκαίετο ὄλον (*ὄλοκαυτοῦν, ὄλοκαύτωμα*) ἢ κατωρύττετο εἰς τὴν γῆν ἢ ἐρρίπτετο εἰς τὴν θάλασσαν, διότι ἐκεῖνα μὲν εἶχον ἀπομυζήσει διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν τὸ διαπραχθὲν πρὸς τοὺς θεοὺς ἀμάργημα καὶ ἦσαν βεβαρημένα δι' ἐνοχλῆς, ταῦτα δὲ ὡς βεβαρημένα διὰ τῆς κατάρας τῆς προβάσεως τῶν ὄρκων ἢ συνθηκῶν. — Κατὰ τὴν ποιότητα τὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι *τέλεια*, ἀκμαῖα, οὔτε ἀσθενῆ οὔτε ἐλαττωμένα. Κατὰ τὸ χροῶμα τὰ μὲν τῶν χθονίων ἔπρεπε νὰ εἶναι μέλανα, τῶν οὐρανίων λευκά. Ἄλλ' ἐν εὐωχίαις ἐθύοντο καὶ μέλανα, εἰς τὸν Ἥλιον θυομένων ἀπαραβιάτως λευκῶν. Κατὰ τὸ φύλον θεοῖς ἐθύοντο ἄρρενα, ταῖς δὲ θεαῖς θήλεα· ἀλλ' ὁ κανὼν ἔχει ποσὴν ἐξαιρέσεις· θεοὶ τινες ἀξιοῦσιν ὠρισμένου φύλου θῦμα καὶ ἀρισμένα ζῶα 66, ἄλλοι οὐχί. Περὶ τῆς ἡλικίας τῶν θυμάτων ἰδὲ 66. Θεοσία (ἐπινίκιος) ἐν Πίν. Ζ'. 1, σπένδουσα ἢ νίκη· οἱ δύο νέοι κρατοῦσιν ὄβελουδς ψητοῦ. — **463 πεμπώβολα** περόνια χαλκᾶ ἔχοντα ἔμπροσθεν 5 ὄβελουδς (ὀδόντας), ὀπισθεν δὲ ἀπολήγοντα εἰς σωλήνα (αὐλόν), εἰς ᾧν εἰσῆρχετο ὁ στελεός. Τοιαῦτα ἔχουσιν εὐρεθῆ ἱκανὰ μέχρι σήμερον μετὰ 3—7 ὀδόντων, μήκους ποικίλλοντος ἀπὸ 0,52—0,35 μ. Διὰ τῆς κρεάγρας ταύτης ἠδύναντο νὰ κρατῶσι τὸ ψητὸν ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τοῦ βωμοῦ ἢ ὑπὲρ αὐτὴν, νὰ ἀφαιρῶσιν αὐτό, νὰ ἐξάγωσι.

τὸ βραστόν κρέας ἐκ τοῦ λεβητίου, νὰ προλαμβάνωσι τὴν πτώσιν καὶ τὴν κατολισθήσιν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τῶν ψηνομένων τεμαχίων κρέατος, σπλάγγων, Πίν. Ζ'. 2. Ἐν Μυκῆναις εὐρέθη τριώβολον ΑΑΜ ἐν Μυκ. Αἰθ. 31 515.—**νέοι** ἄδηλον ἐὰν ἐνταῦθα εἶναι ἑταῖροι τοῦ Ὀδυσσεῶς ἢ διάκονοι τοῦ Χρύσου ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν ἱερατικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.—**470 κοῦροι** εὐγενεῖς νέοι προσκεκολλημένοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἡγεμόνων, ὑπηρετοῦντες ἐν ταῖς θυσίαις, εὐωχίαις κ. ἄ., **θεράποντες**, περὶ ὧν ἰδ. 321.—**κρητῆρ.** Οἱ Ἕλληνες οὐδέποτε ὑπῆρξαν ἀκρατοῦται, ἀλλ' ἐν τίνι ἀναλογία οἴνου καὶ ὕδατος ἐγίνετο ἡ κρᾶσις κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἄδηλον ὁ νεώτερος τοῦ Ὁμ. Ἡσίοδος συνιστᾷ διὰ τὰ κυνικὰ καύματα τὴν ἀναλογίαν $\frac{3}{4}$ ὕδ. καὶ $\frac{1}{4}$ οἴνου. Τὸ ὕδωρ πίνουσι μόνον τὰ ζῶα, οὐδέποτε δ' ὄμηρ. ἤρωες ὡς αὐτοτελεῖς ποτόν, ἀλλὰ πάντοτε προσθέτοντες εἰς αὐτὸ ποσόν τι οἴνου. Κρατῆρ εἶναι τὸ ἀγγεῖον τῶν πολεμιστῶν ἐκ Μυκηναίων, ἐν Πίν. Α'. 3. (ἐν τῇ εἰκ. ἔχει σμικρονθῆ) ἀπὸ τοῦ κρατῆρος ἦντλουν τὸν οἶνον δι' οἰνοχόης, **πρόχου** (καννατιοῦ), δι' ἧς ἔχνον εἰς τὰ ποτήρια· πρόχου ἐκ Τροίας ἐν Πίν. Α'. 2.—**474 ἀκούων** ἐξ Αἰθίοπων.—**477 Ἡὼς** ἀδελφὴ τοῦ Ἡλίου, προσωποποιία τῆς πρωίας. Ἀναδύεται ἐκ τῆς θαλάσσης ἢ ἐπὶ τεθρίπτου ἄρματος ἢ πτερωτῇ φερομένη διὰ τοῦ αἰθέρος ἐν θαυμασίᾳ λευκῇ περιβολῇ καὶ διὰ κεκλιμένης ὑδρίας προχέουσα τὴν πρωινήν δρόσον ἐπὶ τὴν γῆν. Ταύτης προηγεῖται ὁ πτερωτὸς παῖς Φωσφόρος (τὸ ἄστρον τῆς αὐγῆς) κρατῶν δᾶδα ἀνημμένην. Ἐπειδὴ χρόνον τινὰ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου προβάλλουσιν ἐν τῷ ὀρίζοντι δέσμαι ἡλιακῶν ἀκτίων ὡς ῥόδινοι δάκτυλοι τῆς Ἡοῦς, ἡ θεὰ καλεῖται **ἑοδοδάκτυλος**, ὅταν δὲ ἔκτασις ὅλη τοῦ ὀρίζοντος προβάλλῃ βραχὺ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ὡς κροκόχρους, τότε ἡ θεὰ λέγεται **κροκόπεπλος**.—

9. Ταμίας τῶν ἀνέμων εἶναι ὁ Αἴολος· πᾶς ὅμως θεὸς ἡδύνατο

πτελέη *ἰζμενον οὖρον*.

493-502 ἐκ τοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἔκοτε, **πάντες ἄμα** πάντες, **ἤρχε** προηγεῖτο, **λήθομαι** ἐπιλανθάνομαι, **ἐφετμή** (ἐφίεμαι παραγγέλλω) παραγγελία, **ἀνεδύσετο** μεικτ. ἀόρ. 428 ἀνέδυ, **κύμα** εἰς τὰ κύματα, **ἠερίη** (ἠοιγένεια 477) πατὰ τὴν προίαν, ἢ: περιβεβλημένη διὰ νεφελῶν, **ομίγλης**, **εὐρύσπα** ὄν. αἰτ. (εὐρὺ-σπα ὄμμα) πανόπτης, πρβλ. *μητίετα* 175, **ἄτερ** χωριστά, **μακράν**, **ἄκρος** ὑψηλός, **πολυδειρᾶς** (δειρᾶς θ. ῥάχης ὄρεων, *δειρῆ* (δέρη) λαμῶς, πρβλ. *λό-*

φος τράχιλος, collum-collis) πολυκόρυφος, *καί ῥα* καὶ εὐθύς, *πάροισθε* 360, *σκαίος* (scaevus) ἀριστερός, *ἀνθερεῶν* ἄ. πάγον, τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς κάτω σιαγόνας (πηγοῦνι), *ὕπ' ἄ. κάτω ἀπὸ τόν.*— 503 - 10 *ὠκύμορος* 417, *σύ περ* σὺ τοὐλάχιστον, *τόφρα* ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ, *ἐπιτίθημι* παρέχω, δίδω ἀκόμη, *ὄφρα* ἕως ὅτου, *ὀφέλλω* αὐξάνω, πολλαπλασιάζω, ὁ. *τινὰ τιμῇ* πολλαπλασιάζω τινὸς τὴν τιμὴν, σωρεύω ἐπ' αὐτοῦ τιμὰς.— 511-6 *νεφεληγερέτα* (ν.- ἀγείρω) ὁ συσσωρεύων τὰς νεφέλας, νεφροσκεπής, πρβλ. *μητίετα*, *εὐρύοπα*, *ἦστο* ἦμαι, *ἀκέων* 34, *ἔχετο ἔμπεφυυτα* ἐκρατεῖτο καρφωμένη ἐπάνω του μετὰ τὰς δύο χεῖρας, *εἴρομαι* 62, *νημερτής* (νη- ἀμαρτάνω) ἀληθής, *νημερτὲς* ἐπίρ. ἀληθινά, εἰλικρινῶς, *μὲν δὴ* ὄντως, πράγματι, *ἀπόφρημι* λέγω ὄχι, *ἐπι ἔπεστι*, *δέος* ἀφορμὴ πρὸς φόβον, *ἀτιμοιότη* εἰς τὸ ἔπακρον περιφρονημένη.— 517 - 27 *ὄχθέω* (ἄχθομαι) στενάζω, *ἦ δὴ* ναὶ ἀληθινά, *λοίγιος* (λοίγος) ὀλέθριος: θὰ ἔχωμεν φοβεράς καὶ τρομεράς ἱστορίας, *ὄ τ' ὅτι* (τε), *ἐφήσεις* θὰ με βάλῃς, *ἐχθοδοπέω* (ἐχθρός, ἐχθοδοπὸς μισητός) ἐχθρευομαι, μαλώνω, *ἐρέθω* ἐρεθίζω, *ὄνειδειος* ὑβριστικός, πειρακτικός, *νεικέω* (νείκω ἔρις) (ἐρεθίζω) ἐπιπλήττω, μαλώνω, αὐτὼς οὕτω, *καὶ αὖ.* καὶ ἀνευ ἀφορμῆς, *καὶ τε* καὶ δὴ, *ἀποστειχῶ* (στειχῶ βαδίζω, στίχος), ἀόρ. *ἀπέστιχον*, ἀποχωρῶ, ἀπέροχομαι, *νοέω* ἀντιλαμβάνομαι, *μελήσεται* μελήσει, *ὄφρα* ἵνα, *εἰ δ' ἄγε* 302, *κατανεύσομαι* ὑπτι. *κατανεύω*. *ὄφρα πεποίθης* ἵνα εἶσαι ἀκραδάντως πεπεισμένη, *τέκμων* οὐ ὄν. αἰ. τεκμήριον, διαβεβαίωσις, ἐγγύησις, *ἐμέθεν* ἐμοῦ, *μετ' ἀθανάτοισι* ἐν ταῖς σχέσεσι πρὸς τοὺς ἀθανάτους, *ὄ, τι* κεν. πᾶσα συγκριτὰ θεσις ἰδική μου εἶναι.: εἰς τὸ οὐσ., πρὸς ὃ ἰσοδυναμεῖ ἡ ἀναφ. πρὸτ., ἀποδίδεται ὁ διωρ. *ἐμόν*, *καλινάγχετος* (π.- ἀγρέω ἀγρέσιω) ἐπιδεχόμενος ἀνάκλησιν, ἀνακαλούμενος, *οὐ π.* ἀμετάκλητος, *ἀτελεύτητος* ἀνεκλήρωτος.— 528 - 35 *ἦ καὶ* 219, *ἐπὶ νεῦσε*, *κνάγεος* μαῦρος, *ἄρα* εὐθύς, ἀμέσως, *χαῖται* κόμη, *ἀμβρόσιος* κ. *ἀμβροτος* 272 ἀθάνατος, θεῖος, *ἐπιρῶμαι* (ῶμαι κινεῖσθαι μετὰ ὀρμῆς) χύνομαι ἐπάνω κυματίζων, *κάρη* οὐ., *καρήατος* κ. *κρατός*, κεφαλή, *Φέλισσω* περιδινῶ, σείω, *ὄ; βουλευσάντε* μετὰ τὸ διαβούλιον τοῦτο, *διατμήγω* (τέμνω), ἀόρ. *διέμαγον*, παθ. *διεμίγην*, γ' πλ. *διέμαγεν*, διαχωρίζω, *ἄλτο* ἀόρ. β' τοῦ ἄλλεσθαι πηδᾶν (salio, ἄλμα.), *ἔε* ἦει, *ἔδος* (σεδ-, sed-co, ἔζομαι) ἔδρα, θρόνος, *ἐναντίον* ἐνώπιον, *σφὸς* 3 σφέτερος, *ἔτλη* 228, *μεῖναι* νάναμεινῆ μένων ὡς

ἦτο ἐπὶ τοῦ καθίσματός του, *ἀντίοι ἕσταν* ἐτάχθησαν πρὸς ἀπάντησιν.

493 *ἐκ τοῦο* ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν οἱ θεοὶ ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Αἰθίοπας.— **497** *οὐρανὸν Ὀλυμπόν τε*. Μέχρι τῶν νεφῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐξικνεῖται ὁ αἴθρ, ἀπὸ δὲ τῆς ζώνης τῶν νεφῶν πρὸς τὰ ἄνω ἄρχεται ὁ οὐρανός, ὃν πληροῖ ὁ αἰθήρ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αἱ κορυφαὶ τοῦ Ὀλύμπου διασχίζουσαι τὰ νέφη εἰσχωροῦσιν εἰς τὸν οὐρανόν, οἱ θεοὶ λέγεται ὅτι οἰκοῦσιν ἄλλοτε μὲν τὸν Ὀλυμπον, ἄλλοτε δὲ τὸν οὐρανόν, οὕτω δὲ Ὀλυμπος καὶ οὐρανὸς ταυτίζονται.— **498** *εὐρύσπα*. Ἐπειδὴ ἥλιος καὶ ἀστέρες ἐπιστεῦοντο ὑπὸ τῶν παλαιωτάτων ἀνθρώπων ὡς ὀφθαλμοὶ τοῦ Διὸς (οὐρανοῦ), ὁ Ζεὺς παρεστάθῃ ὡς μυριόφθαλμος καὶ ἐκλήθη *εὐρύσπα* καὶ *πανόπτης*.

—**503** *πάτερ*. Ὁ τρόπος, καθ' ὃν προσφωνοῦσι τὸν Δία θεοὶ καὶ ἄνθρωποι, χαρακτηρίζει τὸ πατριαρχικὸν βασιλικὸν ἀξίωμα, περὶ οὗ ἰδὲ Z 244-50.— *εἶποτε δὴ* ἰδ. 394. Δὲν λέγει πότε καὶ πῶς, ἀλλ' ὁ Ζεὺς καλῶς γινώσκει τί ἢ Θέτις ὑπομιμνήσκει.— **516** *αὐμοσύνη*. Ὑπῆρξε θεὰ ἀτυχῆς ἀναγκασθεῖσα βίᾳ νὰ νυμφευθῇ θνητὸν ἄνδρα, τὸν Πηλέα. Κατὰ παλαιὰν ποιητικὴν παράδοσιν ἡ Νηρηΐς ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ Διὸς· ἀλλ' οὗτος ἠναγκάσθη νὰ πόσῃ αὐτῆς, διότι ἡ Θέμις (ἢ ὁ Προμηθεὺς) εἶχε μαντεύσει ὅτι υἱὸς γεννώμενος ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέτιδος θὰ ἦτο κρείττων τοῦ πατρὸς καὶ θὰ ἐλάμβανε τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου· ἐντεῦθεν ἐρμηνεύονται τὰ ἐν 358, 395, 427.— **529** *ἀμβρόσια χαῖται*. Ὅπως οἱ Ἕλληνες ἦσαν κάρη κομώοντες, οὕτω παρέστησαν καὶ τοὺς θεοὺς αὐτῶν.— **532** *αἰγλήενος* διὰ τὰς μαρμαρυγὰς τῆς χιόνος καὶ διότι αἱ κορυφαὶ αὐτοῦ εἰσέρχονται εἰς τὸν οὐρανόν καὶ τὸν αἰθέρα, ὅπου λάμπει ἡ οὐρα-
νία αἴγλη.

536-43 *μὴν* προληπτ. εἰς τὸ ἠγνοίησεν, ἐν ᾧ λογικῶς ἀνήκει εἰς τὸ *συμφράσασαι* (οἶ): ἀλλ' ἢ Ἡ. ἐγνωρίζε πολὺ καλὰ ὅτι, *ἰδοῦσα* αἰτιολ., *συμφράξομαι* 83 *βουλὰς* συσκέπτομαι, ἔχω συμβούλιον, *ἀργυρόπεζα* (ποδ-, πεδ- ja, πέζα ποὺς) λευκόπους (πρβλ. *τράπεζα* ἢ ἔχουσα 4 πόδας), *ἄλιος* (ἄλις θ.), *κέρτομος-ιος* (κέρ- κείρω- στόμα) δηρτικός, *κερτομίοις* (ἐπέεσι), τίς δ' (ἢ) αὐτὴν τώρα πάλιν, *δολομήτης* 311 πανοῦργος, δόλιος, *δικάζω* ἀποφασίζω, *κρυπτάδιος* σκότιος, *έόντα* πρὸς τὸ ὑποκ. τοῦ ἀπρμφ., *νόσφιν* 349, *ἐμεῦ ἄπο* μακρῶν ἐμοῦ (τῆς νομίμου συζύγου σου),: ἐν ἀποκρύφοις διαβουλίαις νὰ λαμβάνῃς σκοτίους ἀποφάσεις, *οὐδέ πω* ἀντίθ. πρὸς τὸ *αἰεὶ τοι* οὐδέποτε

δὲ μέχρι σήμερον, *τέτληκας* ἔχεις τὸ θάρρος, σθένος, *πρόφρων* με ἀνοικτὴν καρδίαν, εὐλικρινῶς, *εἰπεῖν* μοι, *ἔπος* σκέψις (πρβλ. *λόγος*, *λογική*), *νοήσης* ἄνευ τοῦ *κέν*.— 544-50 *μὴ δὴ* μὴ δά, *ἐπιέλπομαι* ἔχω ἐλπίδας, φαντάζομαι, *εἰδήσειν* μέλ. τοῦ *εἰδέναι*, *μῦθος* ἔπος 543, *χαλεποὶ ἔσονται* ἀντὶ ἀπροσώπ.: *χαλεπὸν* τοι ἔσεται εἰδέναι, *ἐπιεικὲς* ὀρθόν, προσῆκον, *ὄν μὲν κ'* (ἦ), *ἀκούμεν* τινά, *ἔπειτα* τότε, *ἐθέλωμι* ἐθέλω, *ὄν δέ κ'*.. οἴανδῆποτε δ' ἀπόφασιν θέλω νὰ λάβω, *διείρομαι* διερωτῶ, ἐξετάζω, *μεταλλάω* ἐρευνῶ μετὰ περιεργείας, *ταῦτα ἕκαστα* αὐτὰ ἕν πρὸς ἕν, λεπτομερείας περὶ τούτων.— 551-9 *βοῶπις* ἡ ἔχουσα (μορφὴν βοός), μεγάλους ὀφθαλμούς, μεγαλόφθαλμος, *αἰνὸς* 414, *ποῖον* κτηρ. *τὸν μῦθον* ἀντικμ.: *ποῖός ἐστιν* ὁ μῦθος, *ὄν εἶπες*, τί εἶπες; *καὶ λίην πάρος γε* ναὶ πρὸ πολλοῦ οὔτε., *εὐκηλος* (*Ἔκ-ών*, *ἔἜκ-η-λος*) ἡσυχος, με ὄλην σου τὴν ἡσυχίαν, *ἄσσ'* ἄττα, *ἐθέλησθα* πρβλ. οἶσθα, ἦσθα.. *νῦν δέ* ἀλλὰ τώρα (ἔχω σπουδαίαν ἀφορμὴν νὰ ἐρωτῶ, διότι), *αἰνῶς* ὑπερβολικά, *παράφημι* παραπείδω, *ἤεριος* 497, *δίω* ὑποπτεύω, *ἐτήτυμος* (*ἔτυμος* (εἶμι) ἀναδιπλ.) ἀληθινός, πραγματικός, ὡς τίνι τρόπῳ, *ὀλέεις* μέλ. τοῦ *ὀλλύναι*, *πολέας* πολλούς.—560-7 *δαιμόνιος* ἐκείνος, οὗ λόγοι καὶ ἔργα δὲν φαίνονται φυσικά, ἀλλ' ἐρημνεύονται ἐκ θείας ἐπεπεργείας, δαιμονισμένος, παράξενος, θεότρελλος, *λήθω* λανθάνω, *ἔμπης* ἀλλ' ὅμως: μ' ὅλα ταῦτα δὲν θὰ δυνηθῆς νὰ κατορθώσης, *ἀπὸ θυμοῦ* μακράν, ἔξω τῆς καρδίας (*ἀποθύμιος* μισητός), *μᾶλλον* ὅσον περισσότερο ἐπιμένεις εἰς τὴν τακτικὴν σου αὐτήν, τόσον περισσότερο, *καὶ ὀλίγον* 325,: ἦ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τώρα τὴν στενοχωρίαν σου, *εἰ δ' οὕτω* ἔὰν δὲ πράγματι συμβαίνει αὐτό, τὸ ὁποῖον φοβεῖσαι 555, *ἐμοὶ μέλλει*.. οὕτω θὰ εἶναι, φαίνεται, ἀρεστὸν εἰς ἐμέ, αὐτὴ φαίνεται θὰ εἶναι ἡ θέλησίς μου, *ἀκούουσα* 34, *χραιομέω* 28, *μὴ νν*.. 28 μήπως ἴσως (τότε) ἡ βοήθεια τῶν Ὀλυμπίων ἀποδειχθῆ ἀνωφελής, *ίοντα* με, ἐκ τοῦ χραίσμωσι: ἀπέναντί μου πλησιάζοντος (πρὸς καταχειρισμόν), *ἐφίημι* ἐπιβάλλω, *ἄπτος* (ἀ(ἐπιτ.)-ἄπτομαι) ὁ λίαν, βαρέως ἀπτόμενος, βαρὺς (πιάνων καλὰ, ὥστε νὰ μὴ ξεκολλᾷ).

536 *θρόνος* κάθισμα ἔχον ἔρεισμα νώτων καὶ χειρῶν.— 538 *ἀργυρόπεζα*: Καὶ τὰ σανδάλια ἀπετελοῦντο μόνον ἐκ πέλματος, ὥστε νὰ φαίνηται ὁ πούς, καὶ ὁ πέπλος ἢ τὸ φᾶρος, ἔνδυμα τῶν γυναικῶν, ἐμπρὸς καθικνεῖτο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ φαίνηται ὁ ἄκρος

πούς (πρβλ. τὰ ἐπίθ. *εὐσφυρος*, *καλλίσφυρος*). — 551 *βοῶπις*. Ἴδ. *γλαυκῶπις* ἐν 206· βεβαίως ὁ ποιητὴς καλῶν οὕτω τὴν Ἥραν δὲν ἐφαντάσθη τὴν λευκώλενον καὶ εὐθρονον σύζυγον τοῦ Διὸς ὡς βουκέφαλον, ἀλλ' ἢ ἐξελάμβανε τὸ ἐπίθετον ὡς ἀπλοῦν κοσμητικὸν ἢ ἐφαντάζετο αὐτὴν ὡς ἔχουσαν μεγάλους, μεγαλοπρεπεῖς ὀφθαλμούς.

568-83 *γνάμπω κάμπω, ἐπιγνάμψασα*.. δαμάσασα, πνίξασα τὸ πάθος τῆς καρδίας, *φίλος* ἐπειδὴ συνήθως τὰ ἰδικὰ μας πράγματα εἶναι ἀγαπητά, δύναται πολλάκις τὸ ἐπίθ. παρ' Ὀμ. νὰ μεταφράζηται ὡς κτητ. ἀντων.: τὴν καρδίαν τῆς, *ὀχθῆω* 517 δυσφορῶ, *κλυτοτέχνης* ἑξακουστός τεχνίτης, *ἐπι ἤρα* (οὐ. αἰτ. ἀγν. ἐτιμ.) *φέρων* χαριζόμενος, προξενῶν εὐχαριστήσιον, *λοίγιος* 518, *τάδε* ἐδῶ, *εἰ δὴ* ἐὰν δά, *σφῶ* ὄν. δυϊκ. β' προσ., *ἐριδαίνω* ἐρίζω, *ελαύνω* βάλλω ἐμπρός, θέτω εἰς ἐνεργεῖαν, *κολῶς* ἄ. θορυβώδης λογομαχία, *ἦδος* οὐ. (ἦδος) ἡδονή: καὶ δὲν θὰ εὐχαριστηθῶμεν τὸ λαμπρὸν συμπόσιον, *τὰ χερεῖονα* τὰ χεῖριονα, ἢ ἀναποδιά, ἢ κακομοιριά (ἔρις) ὑπερισχέει, *παράφημι* συμβουλευῶ, *αὐτὴ* μόνη, *αὐτε* πάλιν ὅπως καὶ πρότερον, *σὺν ταράξῃ* κάμη ἄνω κάτω, ἀναστατώσῃ, *ἀστεροπητῆς* (ἀστεροπή ἀστραπή) ἀστραπηβόλος, *σενφελίζω* ἐκτινάσσω, δίδω τίναγμα, *εἶπερ*.. ἐλλείπει ἢ ἀπόδ., ἦν δύναται νὰ συμπληρωσῇ ὁ ἀκροατὴς ἀναλογιζόμενος μόνος τὰς συνεπειὰς μιᾶς τοιαύτης ὑποθέσεως τὴν ἀπόδ. θὰ ὑπεδέηλωσεν ὁ λέγων διὰ χειρονομίας ἢ σχηματισμοῦ τοῦ προσώπου, αὐτὴν δ' αἰτιολογεῖ ὁ γὰρ 581· *φέρτατος* 186, 169, *καθάπτομαι* πτιάνω, τὸ ἀπρμφ. ἀντι πρστικ. νὰ παίρῃς με.— 584-94 *ἀναίσσω* (ἀίσσω-ἄιτω πηδῶ, *διᾶιτοντες* ἀστέρες, *αἰγίς*, *αἶξ*, *αἶγες* κύματα, *Αἰγαῖον* π.) ἀναπηδῶ, *ἀμφικύπελλον* δίωτον, *τέτλαθι* πρμκ. κάμε ὑπομονήν, *ἀνάσχεο* ἐγκατέρει, *κηδομένη περ* 445 παρ' ὄλην σου τὴν λύπην, *φίλην περ* ἔ. τὴν ὁποῖαν πάρα πολὺ ἀγαπῶ, *ἐν ὀφθαλμοῖσι* πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, *θεινῶ* πλήττω, δέρνω, *ἀχνύμενός περ* 103 παρ' ὄλην μου τὴν θλίψιν, *ἀργαλέος* (ἄλγος) (ἐπίπνοος) βαρὺς, δεινός: ἢ σύντ. προσώπ., *ἀνιφέρομαι* ἀντιτάσσομαι, ἐναντιοῦμαι, *μέμαα* κ. *μέμονα* (μέν-ος) ζωηρῶς ἐπιθυμῶ, *ἀλέξω* -ήσω, *ἠλαλκον*, + δοτ. βοηθῶ, *βηλὸς* ἄ. (βα-, βαίνω) κατώφλιον (τοῦ Ὀλυμπ. δώματος), *θεσπέσιος* θεῖος, *τεταγῶν* ἄορ. ἀναδιπλ. ἄορ. ἔ. (tango) συλλαβῶν, *κάππεσον* *κάι-πεσον*, κατέπεσον, *θυμὸς* ζωή: εἶχε φύγει ἡ ψυχὴ μου, ἡ ζωὴ μου, *κομίζομαι* σηκώνω ἐπιμελῶς, περιποιῶμαι, *ἄφαρ πεσόντα* εὐθὺς μόλις ἔπεσον.—595-600 *μειδάω*

μειδιῶ, παιδὸς παρὰ τοῦ παιδός, ἐκ τοῦ ἐδέξατο, νέκ-αρ τὸ ποτὸν τῶν θεῶν, πρβλ. οἰνοχοεῖν νέκταρ, ἐνδέξια πρὸς τὰ δεξιά, ἀφύσσω 171, ἐνώρωτο ἄορ. β' τοῦ ἐνόρνημαι, ὄρωμην-ὄρωτο-ὄρωτο 10, ἐγείρομαι με-ταξύ, ποιπνύω (μετ' ἀναδιπλ. ἐκ τοῦ πνέω, πνυ-) πνευστιῶ, ἀσθμαίνω. —601—11 πρόπαν ἡμαρ καθ' ὅλην (τὴν λοιπὴν) ἡμέραν, 602 = 468, οὐ μὲν οὔτε μὰ τὴν ἀλήθειαν, φόρμυξ -γγος θ. μουσ. ὄργ. παραπλήσιον πρὸς τὴν κηθάραν, ἔχε ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας, ἔπαιζε, ἀμειβόμεναι (ἐναλλασσόμεναι) διαδεχόμεναι ἢ μία τὴν ἄλλην, ἐναλλάξ, ἐκ περιτροπῆς, ὄψ ὄπος θ. (vox) φωνή, κωκκίζοντες (κατα-κείοντες, ἐφετ. τοῦ κατακείσθαι) ἐπιθυμοῦντες νὰ κατακλιθῶσι, ἦχι ὄπου, περικλυτὸς ἔξακουστός, ἀμφιγυήεις (ἀ. γυῖα μέλη) ἔχων ἀμφοτέρως τὰς χεῖρας εὐκινήτους, εὐστρόφους, ἀμφιδέξιος, πραιίδες θ. (φρένες, διάφραγμα) νοῦς, ἰδυῖται εἰδυῖται, ἰ. πρ. μετὰ τὰς σοφὰς γνώσεις του, ὁ ἐμπειροτέχνης, λέχος 31, ἦι' ἦιε, ἦι, ἦει, πάρος πρότερον, καὶ ἄλλοτε, καθεῦθε κατεκλίθη.

571 Ἡφαιστος υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, θεὸς τοῦ πυρός καὶ τῶν μετάλλων (ἐπειδὴ τὸ πῦρ μαλάσσει αὐτὰ καθιστᾷ ἐπιδεκτικὰ κατεργασίας), χωλὸς ἐκ γενετῆς (διὰ τὴν φαινομένην χωλότητα τῶν γλωσσῶν τοῦ πυρός), ἔχων τὸ ἐργαστήριον ἐν Ὀλύμπῳ ἢ ὑπὸ τὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὅπου τὸ ἔδαφος ἠφαιστειῶδες ὡς ἐν Λήμνῳ (ὅπου τὸ πυρρίπουν ὄρος Μόσυχλος). Δις κατεκρημίσθη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, τὸ μὲν ὑπὸ τῆς Ἥρας ἀσχυνομένης διὰ τὴν δυσμορφίαν του, τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Διὸς διὰ τὴν ἀκόλουθον αἰτίαν· ὅτε ὁ Ἡρακλῆς, θνητὸς υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ προσφιλέστατος αὐτῷ, μετὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἄλωσιν τῆς Τροίας ἐπανάηχετο μετὰ τῶν νεῶν οἴκαδε, ἢ Ἥρα, ἀφ' οὗ ἀπεκοίμισε τὸν Δία συνεπικουροῦντος τοῦ θεοῦ Ὑπνου, ἠγείρε θύελλαν σφοδροτάτην ζητοῦσα νὰ καταποντίσῃ τὸν ἐκ θνητῆς υἱὸν τοῦ συζύγου. Ἄλλ' ἔγερθεις μετ' ὀλίγον ὁ Ζεὺς τὸν μὲν Ἡρακλέα ἔσφρασε ἐκ τοῦ ὀλέθρου, συλλαβῶν δὲ τὴν Ἥραν ἐκρέμασεν ἐν τῇ παραφορᾷ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ προσδέσας καὶ δύο ἄκμονας εἰς τὰς κνήμιας τῆς συζύγου· τότε ὁ Ἡφαιστος θελήσας νὰ σφύσῃ τὴν μητέρα ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ παρωργισμένου πατρὸς ἐκρημίσθη κάτω. Ἐν τῷ μύθῳ λανθάνει ἢ κἀνοδος τοῦ οὐρανοῦ πυρός (ἀστραπῆς, κερανοῦ, χωλοῦ διὰ τὰς καμπύλας) εἰς τὴν γῆν, ὅπερ εἰς τοὺς παλαιωτάτους ἀνθρώπους ἐφαίνετο ἐμφυχόν.—594 Σίνυις ὁ πρῶτος πληθυσμὸς τῆς νήσου, ἐκ Θοράκης μετοικήσας, ὅπου ἐν

ιστορικοῖς ἔτι χρόνοις ὑφίστατο φῶλον ὁμώνυμον κατοικοῦν παρὰ τὸν Στρυμόνα—596 *κύπελλον*. Τοιαῦτα ποικίλων σχημάτων ἰδ. ἐν Πίν. Ι'. 1-2 κ. ΙΑ'. 1-5.—597 *ἐνδέξια*. Τὸ *δεξιὰ* νοητέον ὡς πρὸς τὸν πίνοντα, μεθ' ὃν ἔπινον κατὰ σειρὰν οἱ πρὸς τὰ δεξιὰ αὐτοῦ καθηήμενοι· τοῦτο ἐγίνετο οὕτω, διότι ὁ προσφέρων τι διὰ τῆς δεξιᾶς πρὸς τοῦτο τὸ μέρος μᾶλλον φύσει στρέφεται, πρὸς δὲ καὶ κατὰ καθιερωμένην συνήθειαν χάριν ἀγαθοῦ οἴωνοῦ.—598 *κρητῆρος*. Τὸ νέκταρ ἦτο ἐρυθρὸν μὴ κεραυνύμενον, ἀλλ' ὁ ποιητὴς μεταφέρει τὰς ἀνθρωπίνους συνηθείας τῆς κράσεως τοῦ οἴνου καὶ εἰς τὸν κύκλον τῶν θεῶν· ἀπὸ τοῦ κρατῆρος ἤντλουν δι' οἰνοχόης ἢ κνάθου ἢ *πρόχου* καὶ ἐκείθεν ἔχυνον εἰς τὰ κύπελλα. Ἡ τροφή τῶν θεῶν εἶναι ἡ *ἀμβροσία*, τὸ μέλι, ποτὸν δὲ αὐτῶν τὸ *νέκταρ*, ὕδρομελι, ὕδωρ διὰ μέλιτος γλυκανθέν, καὶ οὕτω δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἡ κοῤῥασις ἐν τῷ κρατῆρι.— *οἰνοχόει*. Τὸ ἔργον τοῦτο συνήθως ἐτέλει ἡ Ἥβη ἢ ὁ Γανυμήδης, υἱὸς τοῦ Πριάμου, ἀναρπασθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν οὐρανόν.—Διὰ τοῦ νέκταρος καὶ τῆς ἀμβροσίας συντηροῦσιν οἱ θεοὶ τὴν ἀθανασίαν αὐτῶν· ἀνευ τούτων θά ἀπέθνησκον.—600 *πυπύοντα*. Ὁ χαλὸς χαλκεὺς ἔχει εὐρωστον καὶ ἄδρὸν τὸ ἄνω σῶμα, ἀλλ' ἀσθενεῖς τοὺς πόδας, οἵτινες ἀδυνατοῦντες νὰ φέρωσι τὸ ἐπικείμενον μέγα βᾶρος μετὰ πολλοῦ πόνου κινοῦνται.—603 *φόρμιγξ* καὶ *κίθαραι*, μουσικὰ ὄργανα συγγενῇ τῇ λύρα. Ἀποτελοῦνται ἐκ τοῦ *ἡχείου*, κύτους βατραχοειδοῦς κεκαλυμμένον διὰ μεμβράνης· ἐξ αὐτοῦ ἐκπορεύονται δύο βραχίονες, *πήχεις* ἢ *κέρατα*, συνδεόμενοι δι' ἑγκαρσίου ζυγοῦ· ἐπὶ τούτου στηρίζονται αἱ χορδαί, αἵτινες ἀνήρχοντο ἐκ τινος κάτω εὐρισκομένου *χορδοτόνου* ὑπὲρ τὸν *ὑπολύριον δόνακα* (γέφυραν ἢ καβάλην) πρὸς τὸ ζυγόν, ἔφ' οὗ εὐρίσκοντο οἱ *κόλλοι* (στριφτάρια), κανονίζοντες τὴν τάσιν τῶν χορδῶν. Ἡ φόρμιγξ ἐπαίξετο διὰ πλήκτρον, ἐφέρετο δὲ συνήθως ἀπὸ τοῦ ὄμου δι' ἀορτῆρος, Πίν. Η'. 1 καὶ 2, ὅπου παρίσταται ὁ Ἀπόλλων ὡς κιθαρωδός.— *Ἀπόλλων* καὶ θεὸς μουσικός, *κιθαρωδός*, ἡγέτης τοῦ χοροῦ τῶν Μουσῶν, ἐξ οὗ καὶ *Μουσαγέτης*.—605 *κατέδν*... Σκιαζεται καὶ ὁ Ὀλυμπος κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τῶν ἀνθρώπων καὶ οἱ θεοὶ ἀπέρχονται πρὸς ὕπνον.

Ἡμερολογιον τοῦ Α. 1-9 ἡμέρ. Λοιμοὶς ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν Ἀχαιῶν Α 1-50.—10η. Ἄγορὰ τοῦ στρατοῦ. Ἔρις τῶν βασιλέων. Ἡ Θέτις παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ. Ἀπόδοσις τῆς Βρισηίδος 54-476.—11η.

Ἐπάνοδος τῆς πρεσβείας 477-87.—10-20ῆς. Οἱ θεοὶ πλησίον τῶν Αἰθιόπων. Ὁ Ἀχιλλεὺς μνηίων ἀδρανεῖ 488-92.—21ῃ Ἐπάνοδος τῶν θεῶν εἰς τὸν Ὀλυμπον. Ἡ Θέτις παρὰ τῷ Διὶ 493-611.

III. Ὁ Ὅμηρος ἐν τῇ Μυκηναίᾳ Αἰθούσῃ

βέλη λίθινα μετ' ὄγκων ἄνευ ἰδίας βάσεως 74 5687, 75 3681, 76 5644, 32 536-40. Χαλκᾶ μετ' ὄγκων (ἐνίοτε καὶ ἄνευ τούτων) μετὰ βάσεως ἢ ἄνευ ταύτης 56 3007, 52 2335, 63 2930, 54 2455, 86 1928-9, 64 4909, 66 3213, 82 2099. Ἐν τῇ *Χαλκοθήκῃ* 218 8638 πολλὰ τῶν βελῶν φέρουσι ἀντὶ τῆς ἐνσφηνουμένης εἰς τὸ στέλεχος βάσεως αὐλόν. Ἐν τῇ Β'. Αἰθούσῃ τῶν Ἐπιτυμβίων ΑΑΜ 823,825 δύο τοξόται ὀκλαζοντες ἐν τῇ στάσει τῆς τοξεύσεως ὁ 823 φέρει καὶ φαρέτραν.

ξίφη· λόγχοι ξιφῶν 26 (ἔνθα ἡ χρυσοῦ κόπη 407 καὶ κόπη ἐγχειριδίου 294), 27, 28, 38 (ἔνθα ἡ χρυσοῦ κόπη 723), 39, 40 (ἔνθα ἡ ἀκεραία χρυσοῦ κόπη 634-5, 690, 763)· ἀορτήρες (;) χρυσοῦ 20 260-2, 25 633· κομβία μεγάλα, εἰς ἃ ἀπολήγει ἡ κόπη, ἐλεφάντινα ἢ χρυσαῖα, 22 276-7, 295, 322, 484-9, 40, 774-8. Πρβλ. καὶ τὰς λεπίδας 4 ἐγχειριδίων ἐν τῷ ὑαλίνῳ κώδωνι ἐπὶ στηλῆς κατὰ τὸ βάθος τῆς αἰθούσης. Κῶπαι ἐγχειριδίων 44 3113, 4908.

κνημίδες ἐπὶ τῶν ὀστέων τῆς κνήμης νεκροῦ 22 267-8, ἄλλαι 269-71, 35 652-3, 65 4691, 2580, ἐν τῷ ὑαλοφράκτῳ ΣΤ' Τάφῳ τῶν Μυκηναίων ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης ἐπὶ τῆς κνήμης τοῦ νεκροῦ.

κύπελλα χρυσαῖα 14 73, 23 313, 24 351, 26 392-3, 27 412 (ἀμφικύπελλον), 28 427, 29 440-2, 35 627-30, 36 656, 42 957-60. Πρβλ. ἰδίᾳ τὰ κύπελλα τοῦ Βαφειοῦ ἐντὸς ὑαλίνων κωδῶνων ἐν τῷ βάθει τῆς αἰθούσης ἐπὶ στηλῶν ἑκατέρωθεν τῆς τῶν 4 ἐγχειριδίων, 1758-9.

πρόχοις-οἰνοχόη μικρὰ χρυσοῦ 14 74, ἐν ΣΤ'. Τάφῳ Μυκη-

νων μικρὸς κρατῆρ, ἀργυρᾶ πρόχους 30 511, πολλοὶ κρατῆρες καὶ πρόχοι ὑπὸ 42 - 49, 73 καὶ ἀλλαχοῦ.

Ξυρὰ 53 2383, 2376, 54 2533 2555, 55 2486, 58 4558, 60 2876.

σκήπτρον ἴσως τμῆμα ξυλίνου σκήπτρου περιενδεδυμένου διὰ χαλκοῦ 88 1867 κ. 55 2903. Ἐν 14 102-5 ὑπάρχουσι 4 ὑάλινα κομβία μετὰ χαλκῆς περόνης, κατὰ τινὰς κεφαλαὶ σκήπτρων (ἀλλ' αἱ πλεῖστοι σχετικῶς μικραὶ), κατ' ἄλλους κεφαλαὶ περονῶν (ἀλλ' ἢ μία πολὺ μεγάλη ὡς πρὸς τοῦτο).

σπεῖραι βοστρύχων χρυσαῖ 45 2448-9, 2576, 3857, 44 3009, 43 3183, 92 6221. Ἐν κρανίῳ γυναικείῳ εὑρέθητι ἐν Μυκῆναις ἔξωθεν τοῦ λεγομένου τάφου τῆς Κλυταιμίστρας εὑρέθη σπεῖρα χρυσῆ συνέχουσα βόστρυχον τῆς νεκρᾶς, διακρινομένη ὀπισθεν κατὰ τὴν βάσιν τοῦ κατ' ἴδιον ὄστοῦ 60 2902.

φόρμιγξ εὑρέθησαν δύο ὀστεῖναι ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Μενιδίου, συντετριμμένα, ὧν μία ἀποκατεστάθη ὑπὸ τεχνίτου Ἑλληνοσ 83.

Τὰ ἐκ Τροίας εὑρήματα ἐν 77 - 8, δωρεᾶ τῆς Κυρίας Σοφίας Schliemann.

ΠΗΓΩΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ameis-Hentze-Cauer* Homers Ilias Leipzig-Berlin 1913.
J. van Leeuwen Homeri carmina Ilias Lugduni Batavorum 1912.
Leaf The Iliad London 1900.
Pierron L'Iliade d'Homère Paris 1883—8.
Γ. Μιστριώτου Ὀμήρου Ἰλιάς Ἀθήναι 1875...
Lichtenberg Die Ägäische Kultur Leipzig 1911.
Τοῦ αὐτοῦ Haus-Dorf-Stadt Leipzig 1909.
Renè Dussaud Les civilisations préhelléniques dans le bassin de la mer Égée Paris 1914.
Helbig Das homerische Epos aus den Denkmälern erläutert Leipzig 1887 (τοῦ ἔργου παρεσκευάζετο καὶ β' ἔκδοσις, ἣτις ἀγνοοῦμεν ἂν ἐγένετο ἤδη).
H. Luckenbach Kunst und Geschichte, grosse Ausgabe I, Theil München-Berlin 1913.
Gercke-Norden Einleitung in die Altertumswissenschaft Leipzig-Berlin 1910.
Poulsen Der Orient und die frühgriechische Kunst Leipzig-Berlin 1912.
Schömann-Lipsius Griechische Alterthümer Berlin 1897.
Beloch Griechische Geschichte Strassburg 1912—3.
Ed. Meyer Geschichte des Alterthums Stuttgart-Berlin 1913.
Baumgarten-Poland-Wagner Die hellenische Kultur Leipzig-Berlin 1913.
Forrer Reallexikon Berlin-Stuttgart 1907.
Lübker Reallexikon des klassischen Alterthums Leipzig-Berlin 1914.
Pauly-Wissowa ἐν τῇ Realencyclopädie.
O. Gruppe Griechische Mythologie und Religionsgeschichte München 1906 ἐν τῇ Ἑγκυκλοπαίδειᾳ der klassischen Altertumswissenschaft τοῦ *Iwan Müller*.

(*Springer-Michaelis*) *Wolters* Die Kunst des Altertums Leipzig 1920.

Rohde Psyche Freiburg-Leipzig 1894.

Reichel Homerische Waffen Wien 1901.

Robert Studien zur Ilias Berlin 1901.

Helbig Ein homerischer Rundschild mit einem Bügel ἐν Jahreshefte des Österreichischen archäologischen Institutes Wien 1909 τ. XII. S. 1—70.

Lippold Griechische Schilde ἐν Münchener archäologische Studien dem Andenken Ad. Furtwänglers gewidmet σ. 401—τέλους München 1909.

Weniger Der Schild des Achilles Berlin 1912.

Bulanda Bogen und Pfeil bei den Völkern des Altertums Wien-Leipzig 1913.

Noack Homerische Paläste Leipzig 1903.

Kern Krieg und Kunst bei den Hellenen Halle 1915.

Α. Σπιά Νεότεραι ἀνασκαφαὶ ἐν τῇ παναρχαίᾳ Ἐλευσινιακῇ νεκροπόλει ἐν Ἀρχαιολ. Ἐφημερ. 1912 σ. 1 κέ..

Χ. Τσοῦντα Μυκῆναι καὶ Μυκηναῖος Πολιτισμὸς Ἀθῆναι 1893.

Π. Καββαδίον Προϊστορικὴ ἀρχαιολογία Ἀθ. 1909.

Ἰαν. Δραγάση Διάλεξις ἐν τῇ Ἀρχαιολ. Ἐταιρείᾳ περὶ φρυκτωριῶν τῇ 21. Μαρτίου 1917.

W. Stais Collection Mycénienne du Musée National vol. II. Athènes 1915.

Kammer Ein ästhetischer Kommentar zu Homers Ilias Paderborn 1906.

Rothe Die Ilias als Dichtung Paderborn 1910.

Finsler Homer Leipzig-Berlin 1914 1918.

Cauer Grundfragen der Homerkritik Leipzig 1909.

Drerup Das fünfte Buch der Ilias Paderborn 1913.

Τοῦ αὐτοῦ Homer Mainz 1915.

Belzner Homerische Probleme (μετ' ἐπιλόγου τῶν Ἀρισταρχείων ὑπὸ Ræmer) Leipzig-Berlin 1911.

Roemer Homerische Aufsätze Leipzig-Berlin 1914.

Bougos Étude sur l'Iliade d'Homère Paris 1888.

Terret Homère Paris 1899.

Bréal pour mieux connaître Homère Paris 1906.

Grimm Homers Ilias Stuttgart-Berlin 1907.

Wilamowitz Die Ilias und Homer Berlin 1920.

Boisack Dictionnaire étymologique de la langue grecque
Paris-Heidelberg 1916.

Prellwitz Etymologisches Wörterbuch der griechischen
Sprache Cöttingen 1905.

Autenrith-Kaegi Wörterbuch zu den homer. Gedichten
Leipzig 1915.

Harder Schulwörterbuch zu Homers Ilias und Odyssee
Leipzig 1910.

Pape Wörterbuch der griech. Eigennamen Braun-
schweig 1911.

Γ. Τσερέπη Τὰ σύνθετα τῆς ἑλλην. γλώσσης ἐν Βιβλιοθήκῃ
Μαρασλῆ.

Γ. Χατζιδάκι Ἀκαδημικὰ Ἀναγνώσματα αὐτόθι.

Δέσσιγγ Λαοκόων αὐτόθι.

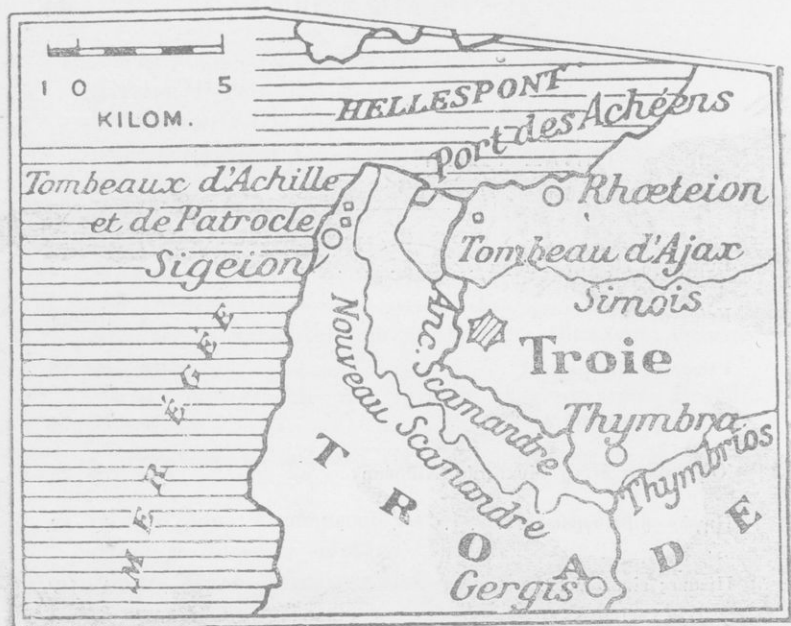
Saint-Marc-Girardin Μαθήματα δραματολογίας αὐτόθι.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή εἰς τὴν Ἰλιάδα	σ. 3— 9.
Κείμενον	σ. 10—29.
Γλωσσικά-Πραγματικά	σ. 30—77.
Ἡμερολόγιον τοῦ Α.	σ. 77—78.
Ὁ Ὅμηρος ἐν τῇ Μυκηναίᾳ Αἰθούσῃ	σ. 78—79.
Πηγῶν βιβλιογραφία	σ. 80—82.
Πίνακες εἰκόνων 12.	A—IB'

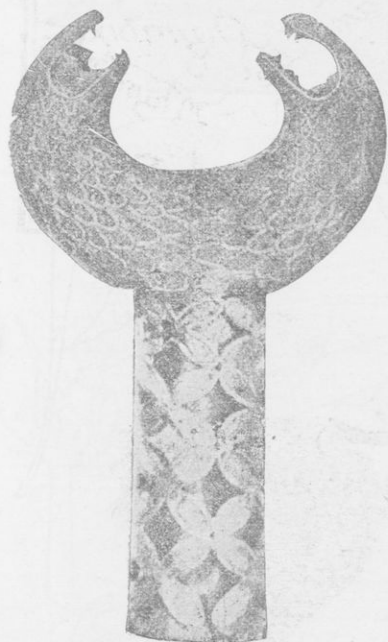

2

3

1

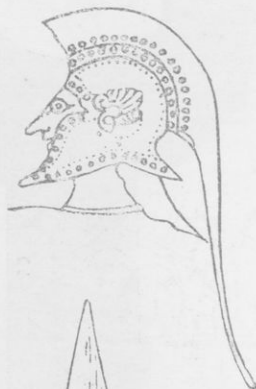
2

3

4

5

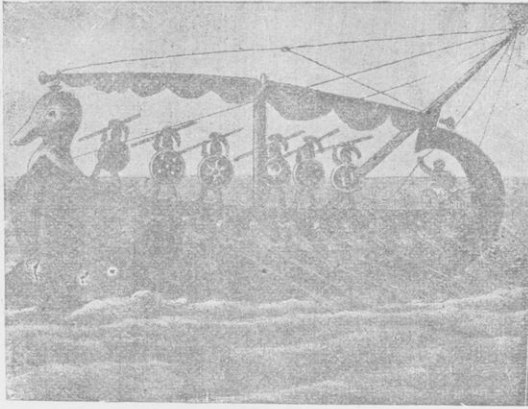
6

7

8

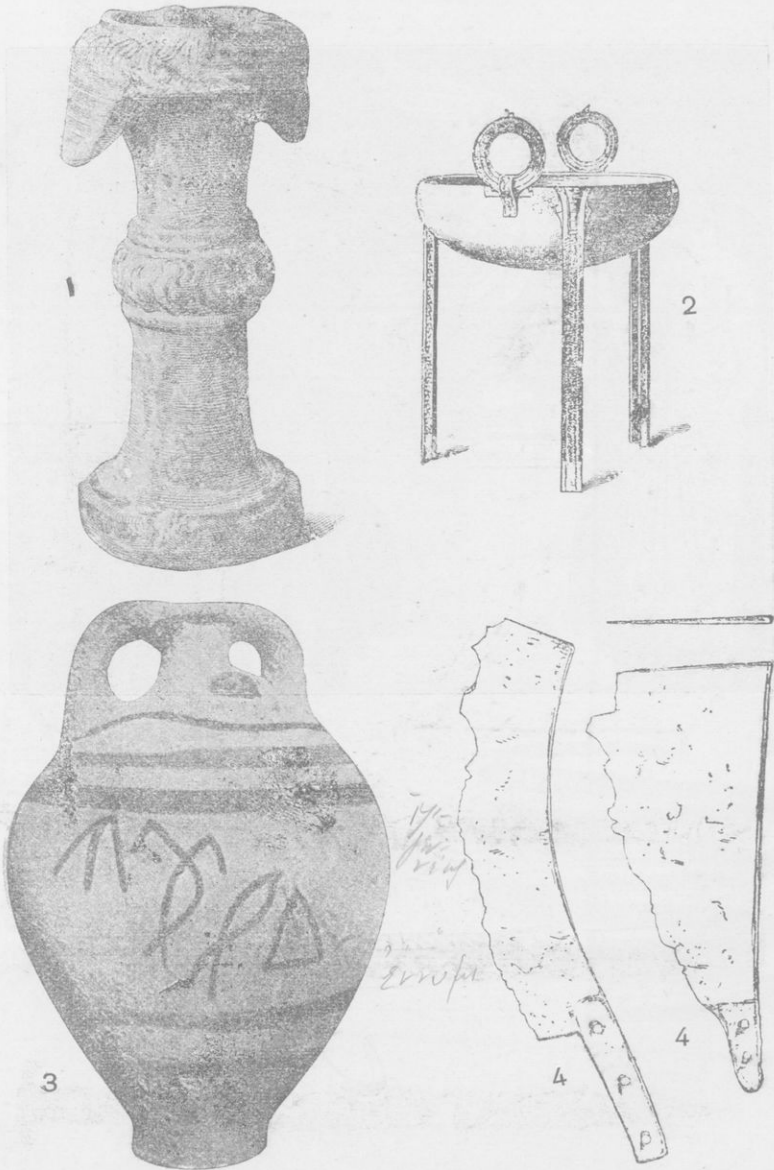

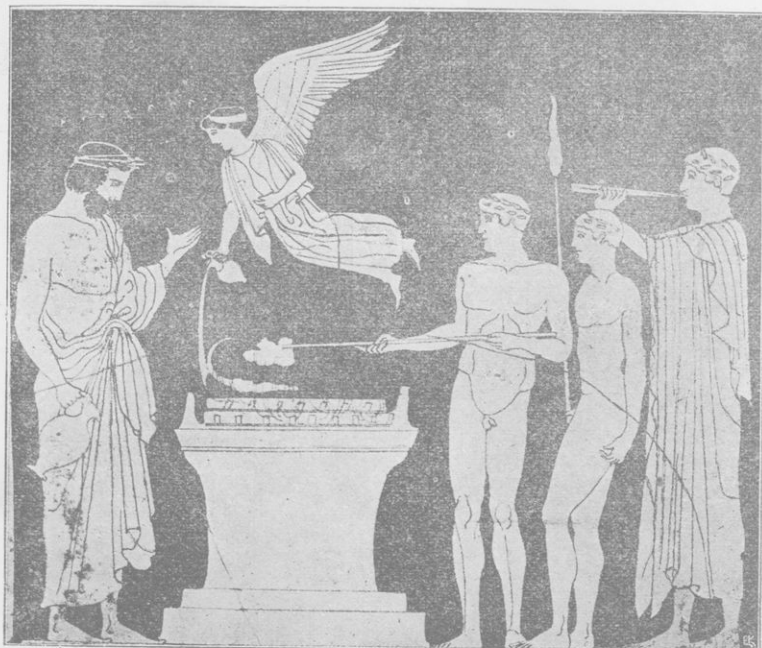
1

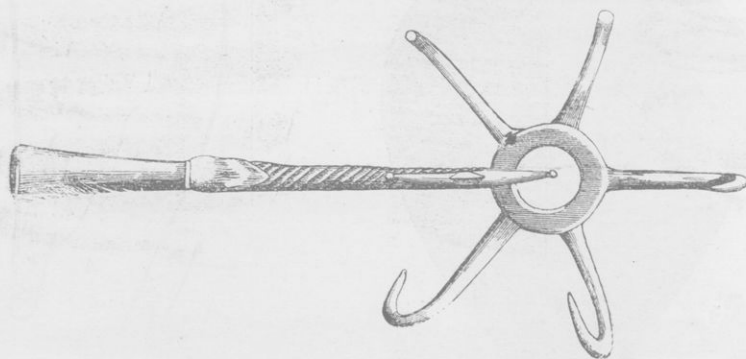
2

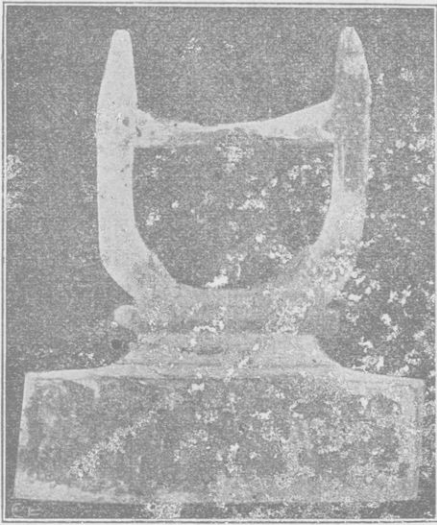

1

2

1

2

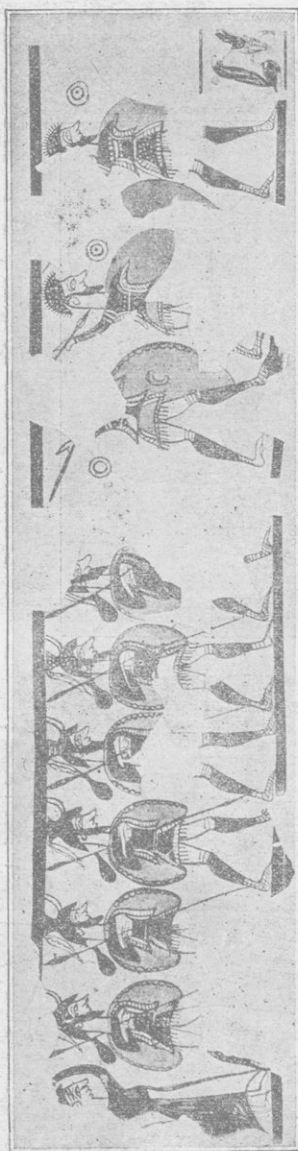
3

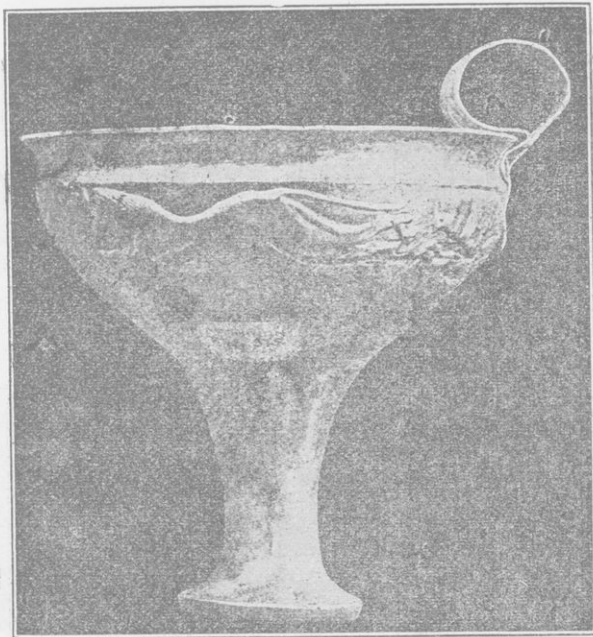

3

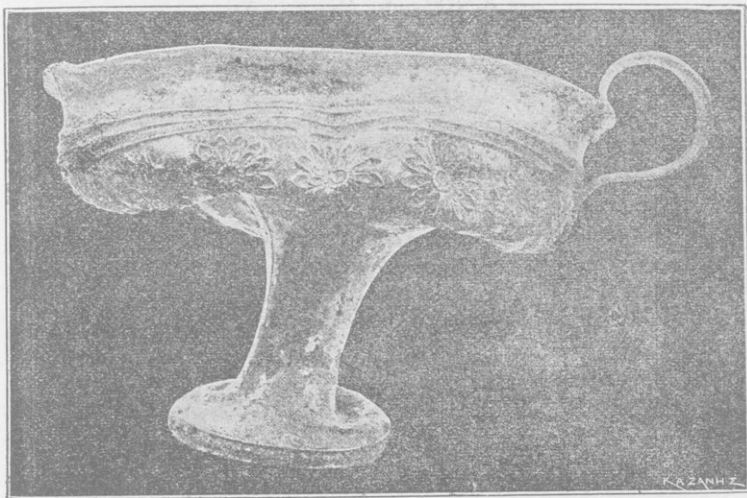

3

1

2

1

2

3

4

5

1

2

3

4

5

7

6

ΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΟΥ

Οἱ μαθηταὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες; νὰ γράφωσιν ὠραίας
ἐκθέσεις, μετὰ τέχνης, μετὰ δυνάμεως καὶ μετὰ χάριτος,
ᾧς προμηθεύωνται πάντα τὰ τεύχη τοῦ χρησιμωτάτου
βιβλίου.